

Wangeela Luqaas

Seensa

1:1-4 kwi - Hoj 1:1

¹ Namoonni baay'een seenaa wantoota nu gid-duutti raawwatame sanaa barreessuu yaalani-iru;

² kunis akka warri jalqabaa kaasani ijaan arganii fi tajaajiltoota dubbichaa turan sun nutti dabarsanii kennanitti.

³ Kanaafuu yaa Tewofilos kabajamaa, anis jalqabumaa kaasee waan hundumaa sirriitti ergan qoradhee booddee seenaa sana wal duraa duubaan siif barreessuun waan gaarii natti fakkaateera.

⁴ Kunis akka wanni ati baratte sun dhugaa ta'e akka beektuuf.

Dhalachuu Yohannis Cuuphaa

⁵ Bara Heroodis mootii Yihuudaa turetti ramaddii lubummaa Abiyaa keessaa luba Zakkariyaas jedhamu tokkotu ture; niitiin isaa Elsaabeexis sanyii Aroon.

⁶ Lamaan isaanii iyyuu ajajaa fi seera Gooftaa hunda mudaa malee eeguudhaan fuula Waaqaa duratti qajeeltota turan.

⁷ Garuu Elsaabeex waan dhabduu turteef ijoollee hin qaban ture; lamaan isaanii iyyuu dulloomanii turan.

⁸ Zakkaariyaasis dabareen garee isaa geenyaan utuu fuula Waaqaa duratti tajaajila lubummaa isaa kenna jiruu,

⁹ akkuma duudhaa lubummaatti akka mana qulqullummaa Gooftaa seenee ixaana aarsuuf ixaadhaan filatame.

¹⁰ Yeroo ixaanni aarfamuttis* namoonni baay’een alatti kadhachaa turan.

¹¹ Ergamaan Gooftaas iddoo aarsaa ixaanaatiin mirga dhaabatee Zakkaariyaasitti mul’ate.

¹² Zakkaariyaasis yommuu isa argetti ni rifate; sodaanis isa qabate.

¹³ Ergamaan sun garuu akkana isaan jedhe; “Yaa Zakkaariyaas, hin sodaatin; kadhannaan kee dhaga’ameera. Niitiin kee Elsaabeex ilma siif deessi; atis maqaa isaa Yohannis jedhii moggaasi.

¹⁴ Ati ilillee fi gammachuu ni qabaatta; namoonni baay’eenis dhalachuu isaatti ni gam-madu;

¹⁵ inni fuula Gooftaa duratti guddaa ta’aatii. Daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu gonkumaa dhuguu hin qabu;† utuma garaa haadha isaa keessa jiruus Hafuura Qulqulluudhaan ni guutama.

¹⁶ Saba Israa’el keessaas namoota baay’ee gara Gooftaa, gara Waaqa isaaniitti ni deebisa.

¹⁷ Innis saba Gooftaaf qophaa’e tokko kur-feessuuf jedhee garaa abbootii gara ijoollee isaaniitti, warra hin ajajamne immoo gara ogum-

---

* **1:10** Yeroo itti aarsaan galgalaa dhi’eeffamuu dha. Yeroon isaas guyyaa keessaa gara sa’aatii sagalii ti. † **1:15** Kun dirqama addaa kan namni kakuu Naazirummaa of irraa qabu tokko guutuu qabuu dha.

maa qajeeltotaatti deebisuuf hafuuraa fi humna Eeliyaasiin fuula Gooftaa dura ni deema.”

¹⁸ Zakkaariyaasis, “Ani akkamittin kana beeka? Ani dulloomeera; umuriin niitii kootiis deemee jira” jedhee ergamaa sana gaafate.

¹⁹ Ergamaan sunis akkana jedhee deebiseef; “Ani Gabri’eel isa fuula Waaqaa dura dhaabatuu dha; anis sitti dubbachuu fi oduu gammachiisaa kana sitti himuuf ergameera.

²⁰ Kunoo, ati sababii dubbii koo isa yeroo isaatti mirkanaa’u hin amaniniif hamma gaafa wanni kun ta’uutti ni duudda; dubbachuus hin dandeessu.”

²¹ Uummannis yeroo sana sababii Zakkaariyaas yeroo akkas dheeratu mana qulqullummaa keessa tureef dinqifachaa isa eegaa ture.

²² Garuu Zakkaariyaas yommuu gad ba’etti waan isaanitti dubbachuu hin danda’iiniif isaan akka inni mana qulqullummaa keessatti mul’ata wayii arge hubatan; innis mallattoon isaanitti himaa ture malee dubbachuu hin dandeenye.

²³ Innis yommuu yeroon tajaajila isaa raawwattetti gara mana isaatti deebi’e.

²⁴ Ergasii niitiin isaa Elsaabeex ulfooftee hamma ji’a shaniitti manaa hin baane.

²⁵ Isheenis, “Gooftaan salphina namoota gid-duutti narra ture narraa kaasuuf jedhee guyyaa arjummaan na yaadatetti waan kana naa godhe” jette.

Dhalachuu Yesuus

26 Ji'a ja'ffaattis Gabri'eel Ergamichi Waaqa biraa gara magaalaa Naazreeti ishee Galiilaa keessatti argamtuutti ergame;

27 innis gara durba namichi sanyii Daawit irraa dhalate kan maqaan isaa Yoosef jedhamu tokkoof kaadhimamtee‡ dhufe. Maqaan durba qulqullittii sanaas Maariyaam ture.

28 Ergamaan Waaqaa sunis gara ishee dhaqee, “Yaa ishee surraa argatte; nagaan siif haa ta’u! Gooftaan si wajjin jira” jedhe.

29 Maariyaam garuu dubbii ergamaa sanaatiin akka malee jeeqamtee, “Kun nagaa akkamiitii?” jettee yaadde.

30 Ergamichi garuu akkana isheedhaan jedhe; “Yaa Maariyaam, hin sodaatin; ati Waaqa biraa surraa argatteertaatii.

31 Kunoo ni ulfoofta; Ilmas ni deessa; maqaa isaas Yesuus jettee moggaafta.

32 Innis guddaa ni ta’a; Ilma Waaqa Waan Hundaa Olee jedhamees ni waamama. Waaqni Gooftaanis teessoo Abbaa isaa Daawit ni ken-naaf;

33 inni mana Yaaqoob irratti bara baraan ni mo’a; mootummaan isaas dhuma hin qabu.”

34 Maariyaamis, “Ani durba; yoos wanni kun akkamitti ta’uu danda’a ree?” jettee ergamaa sana gaafatte.

---

‡ 1:27 Kaadhima qabaachuun akka bartee Yihuudootaatti akkuma nama wal fuudheetti cimaa dha. Intalli kaadhimamte tokko nama biraa wajjin ciisuun garuu akkuma ejaatti ilaalama. Walii galtee kaadhimaa diiguunis niitii ofii yookaan dhirsaa ofii hiikuu wajjin tokkuma.

³⁵ Ergamaan sunis akkana jedhee deebiseef; “Hafuurri Qulqulluun sirra bu’a; humni Waaqa Waan Hundaa Oliis si golbooba. Kanaaf inni qulqulluun dhalatu sun Ilma Waaqaa ni jedhama.

³⁶ Kunoo, firri kee Elsaabeexi iyyuu dulluma ishee keessa ilma ulfoofteerti; isheen dhabduu jedhamaa turte sun ji’a ja’affaa qabatteerti.

³⁷ Wanni Waaqaaf hin danda’amne hin jiruu-tii.”

³⁸ Maariyaamis, “Kunoo, ani garbittii Gooftaa ti. Akkuma ati dubbatte naaf haa ta’u” jetteen. Ergamichis ishee dhiisee deeme.

Maariyaam Elsaabeexin Dubbisuu Dhaqxe

³⁹ Yeroo sana Maariyaam kaatee ariitiidhaan gara magaalaa baddaa biyya Yihuudaa tokkoo dhaqxe.

⁴⁰ Isheenis mana Zakkaariyaas seentee Elsaabeexin nagaan gaafatte.

⁴¹ Elsaabeexis yommuu nagaan Maariyaam dhageessetti mucaan sun gadameessa ishee keessa u’utaale. Elsaabeexis Hafuura Qulqulluudhaan ni guutamte.

⁴² Isheenis sagalee ishee ol fudhattee iyyitee akkana jette; “Ati dubartoota keessaa eebbifamtuu dha; mucaan ati deessus eebbifamaa dha.

⁴³ Garuu akka haati Gooftaa koo gara koo dhuftuuf arjummaan akkanaa akkamitti naa godhame?

⁴⁴ Kunoo, akkuma sagaleen nagaan keetii gurra koo seeneen ulfi gadameessa koo keessa jiru gammachuun utaaleera.

45 Wannu Gooftaan isheetti dubbate akka raawwatamu kan amante isheen eebbifamtuu dha!”

Faarfannaa Maariyaam

- 46 Maariyaamis akkana jette:
 “Lubbuun koo Gooftaadhaaf ulfina kenniti;
 47 hafuurri koos fayyisaa koo Waaqatti ni gammada;
 48 inni salphina garbittii isaa argeeraatii.
 Kunoo ammaa jalqabee dhaloonni hundinuu eebbifamtuu naan jedha;
 49 Inni humna qabeessi sun waan guddaa naa godheeraatii; maqaan isaa qulqulluu dha.
 50 Araarri isaas warra isa sodaataniif dhalootaa hamma dhalootaatti itti fufa.
 51 Inni irree isaatiin hojiiwwan gurguddaa hojje-teera;
 of tuultotas yaada garaa isaaniitiin bittinneesseera.
 52 Bulchitoota teessoo isaanii irraa buuseera; gad of qabeeyyii garuu ol kaaseera.
 53 Warra beela’an waan gaariidhaan quufseera; sooreyyii garuu harka duwwaa deebiseera.
 54 Inni araara qabeessa ta’uu isaa yaadachaa garbicha isaa Israa’elin gargaa-reera;
 55 kunis akkuma inni abbootii keenyaaf, Abrahaamii fi sanyii isaatiif bara baraan waadaa galetti.”
 56 Maariyaamis gara ji’a sadii Elsaabeexi bira turtee gara mana ofii isheetti deebite.

Dhalachuu Yohannis Cuuphaa

⁵⁷ Elsaabeexi yeroon da'umsa ishee geenyaan ilma deesse.

⁵⁸ Olloonna isheetii fi firoonni ishee akka Gooftaan araara guddaa isheef godhe dhaga'anii ishee wajjin gammadan.

⁵⁹ Isaanis guyyaa saddeettaffaatti daa'ima sana dhagna qabuu dhufan; Zakkaariyaas jedhaniis maqaa abbaa isaatiin isa moggaasuu fedhan.

⁶⁰ Haati isaa garuu, "Lakkii! Inni Yohannis jedhamee waamamuu qaba" jette.

⁶¹ Isaanis, "Firoota kee keessa namni maqaa akkanaa qabu tokko iyyuu hin jiru" jedhaniin.

⁶² Namoonni sunis akka Zakkaariyaas eenyu jedhee daa'ima sana waamuu barbaadu beekuuf jedhanii mallattoon isa gaafatan.

⁶³ Innis gabatee irratti barreessu kadhatee, "Maqaan isaa Yohannis" jedhee barreesse; hundi isaaniis ni dinqifatan.

⁶⁴ Yommusuma afaan isaa banamee arrabni isaa hiikame; innis Waaqa galateeffachuudhaan dubbachuu jalqabe.

⁶⁵ Olloonna isaanii hundinuu sodaadhaan guutaman; wanni kunis baddaa biyya Yihuudaa hunda keessatti odeeffame.

⁶⁶ Warri kana dhaga'an hundinuus, "Yoos daa'imni kun nama akkamii ta'inna laata?" jedhanii garaa isaaniitti dinqifatan. Harki Gooftaa isa wajjin tureetii.

Faarfannaa Zakkaariyaas

⁶⁷ Zakkaariyaas abbaan Yohannis Hafuura Qulqulluudhaan guutamee akkana jedhees raajii dubbate:

⁶⁸ "Sababii dhufee saba isaa fureef Gooftaan,

Waaqni Israa'el haa eebbifamu.

- 69 Inni mana garbicha isaa mana Daawit keessatti gaanfa fayyinaa nuuf kaaseera;
- 70 akkuma afaan raajota isaa qulqulloota duriitiin dubbatetti
- 71 diinota keenya jalaa, harka warra nu jibban hundumaa keessaas nu baasuuf jedhee
- 72 araara abbootii keenyaaf waadaa gale sana raawwachuudhaaf, kakuu isaa qulqulluu,
- 73 inni abbaa keenya Abrahaamiif kakate yaadachuudhaaf,
- 74 harka diinota keenyaa keessaa nu baasuudhaaf, akka nu sodaa malee isa tajaajillu nu dandeessisuudhaaf,
- 75 akka nu bara jireenya keenyaa guutuu qulqullinaa fi qajeelinaan, fuula isaa duratti tajaajilluuf waan kana godhe.

- 76 “Yaa mucaa ko, ati raajii Waaqa Waan Hundaa Olee ni jedhamta; ati karaa isaa qopheessuuf fuula Gooftaa dura ni deemtaatii;
- 77 kunis akka ati dhiifama cubbuu argachuu isaaniitiin beekumsa fayyinaa saba isaatiif kennituuf;
- 78 sababii araara Waaqa keenyaa kan gara laafinaan guutame

kan bariin fayyinaa samii irraa ittiin nuu
 bari'uu,
 79 warra dukkana keessa,
 gaaddidduu du'aa jala jiraniif akka ifa ken-
 nuuf;
 miilla keenyas karaa nagaa irra deemsisuuf.”
 80 Mucichis guddatee hafuuraan jabaachaa
 deeme; hamma guyyaa saba Israa'elitti
 mul'ateettis gammoojjii keessa jiraate.

2

Dhalachuu Yesuus

1 Bara sana keessa akka addunyaan Roomaa
 hundi galmeeffamuuf Awugisxoos Qeesaar biraa
 labsiin ba'e.

2 Lakkoobsi sabaa kunis bara Qereenewoos
 bulchaa biyya Sooriyaa turetti yeroo jalqabaatiif
 taasifame.

3 Namni hundinuu galmeeffamuuf gara maga-
 alaa itti dhalatee dhage.

4 Yoosefis manaa fi sanyii Daawit keessaa
 waan dhalateef magaalaa Naazreeti ishee Gali-
 ilaa keessaatii ka'ee gara magaalaa Daawit ishee
 Yihuudaa keessaa kan Beetlihem jedhamtuutti ol
 ba'e.

5 Innis kaadhima isaa Maariyaam ishee ulfa
 turte sana wajjin galmeeffamuu dhage.

6 Utuma isaan achi jiranuus yeroon da'umsa
 ishee ga'e.

7 Isheenis ilma ishee isa hangafa deesse. Waan
 mana bultii keessummootaa keessa iddoon hin
 jiraatiniif huccuudhaan martee bidiruu keessa
 isa ciibsite.

Tiksootaa fi Ergamoota Waaqaa

⁸ Tiksoota halkan halkan ala bulanii bushaayee isaanii tikfatanitu biyya sana ture.

⁹ Ergamaan Gooftaa isaanitti mul'ate; ulfinni Gooftaas naannoo isaaniitti ibse; isaanis akka malee sodaatan.

¹⁰ Ergamaan sun garuu akkana isaaniin jedhe; "Hin sodaatinaa. Kunoo, ani oduu gaarii baay'ee nama gammachiisu kan saba hundumaaf ta'u isinii fideeraatii.

¹¹ Har'a magaalaa Daawit keessatti fayyisaan isiniif dhalateera; innis Kiristoos Goofticha.

¹² Kunis mallattoo isiniif ta'a: Daa'ima huccuudhaan maramee bidiruu keessa ciisu tokko ni argitu."

¹³ Ergamaa sana wajjinis raayyaan samii irraa baay'een akkuma tasaa mul'atanii Waaqa gala-teeffachaa akkana jedhan;

¹⁴ "Samii gubbaatti ulfinni Waaqaaf, lafa irrattis nagaan namoota inni itti gammaduuf haa ta'u."

¹⁵ Erga Ergamoonni tiksoota dhiisanii gara samiitti ol ba'anii booddee tiksoonni sun, "Kot-taa Beetlihemin dhaqnee waan ta'e kan Gooftaan nutti hime kana ilaalaa" waliin jedhan.

¹⁶ Isaanis dafanii dhaqanii Maariyaamii fi Yoosefin, daa'ima bidiruu keessa ciisus argan.

¹⁷ Yommuu isa arganitti waan waa'ee mucichaa isaanitti himame sana odeessan;

¹⁸ warri waan kana dhaga'an hundinuu waan tiksoonni isaanitti himan sana ni dinqifatan.

¹⁹ Maariyaam garuu waan kana hunda garaatti qabattee itti yaadaa turte.

²⁰ Tiksoonnis sababii waan dhaga’anii fi arganiitiif Waaqaaf ulfina kennaa, isa jajachaas deebi’an; wanni hundinuu akkuma isaanitti hi-mame sana tureetii.

Yesuus Mana Qulqullummaatti Dhi’eeffame

²¹ Innis guyyaa saddeettaffaatti, akkuma yeroon dhagna qabaa isaa ga’een maqaa utuu haati isaa iyyuu isa hin ulfaa’iniin dura ergamaan Waaqaa isaaf baaseen Yesuus jedhamee moggaafame.

²² Akka Seera Museetti yeroon qulqul-laa’ummaa isaanii geenyaan Yoosefii fi Maariyaam daa’ima sana Gooftaa duratti dhi’eessuuf jedhanii isa fudhatanii Yerusaalemitti ol ba’an.

²³ Akkuma Seera Gooftaa keessatti barreeffametti, “Dhiirri hangafni hundinuu gooftaaf ni qulqulleeffama.”*

²⁴ Isaanis akkuma Seerri Gooftaa jedhutti, “Gugee lama yookaan gugee sosookkee lama”† aarsaa dhi’eessuu dhaqan.

²⁵ Kunoo, namichi qajeelaan Waaqa sodaatu kan maqaan isaa Simi’oon jedhamu tokko Yerusaalem keessa ture. Innis jajjabeeffama Israa’el eeggachaa ture; Hafuurri Qulqulluunis isa irra ture.

²⁶ Hafuurri Qulqulluunis akka inni utuu Kiristoos Goofticha hin argin hin duune isatti mul’isee ture.

²⁷ Innis Hafuuraan qajeelfamee mana qulqul-lummaa seene. Abbaa fi haati Yesuus yommuu

---

* **2:23** Bau 13:2,12 † **2:24** Lew 12:8

akka duudhaa seerichaatti waan barbaachisu isaaf guutuuf jedhanii Yesuus mucicha baad-hatanii ol seenanitti,

²⁸ Simi'oon fuudhee isa hammatee akkana jedhee Waaqa galateeffate:

²⁹ “Yaa Gooftaa, akkuma dubbii keetiitti, ati garbicha kee amma nagaan geggeessis.

³⁰ Iji koo fayyina kee isa ati

³¹ saba hundumaa duratti qopheessite argeera;

³² innis mul'ata Namoota Ormaatiif ifa; saba kee Israa'eliif immoo ulfina.”

³³ Abbaa fi haati isaas waan waa'ee isaa dubbatame sana ni dinqifatan.

³⁴ Simi'oonis isaan eebbise; haadha daa'ima sanaa Maariyaamiinis akkana jedhe; “Daa'imni kun Israa'el keessatti kufaatiidhaa fi ka'umsa namoota baay'eetiif sababii, mormii isa irratti dubbatamuufis mallattoo akka ta'u murteef-fameera;

³⁵ kunis akka yaadni garaa namoota baay'ee ifatti ba'uuf. Goraadeen lubbuu kee ni waraana.”

³⁶ Gosa Aasheer keessaas raajittii Haannaa jedhamtu tokkotu ture. Isheenis intala Faanu'el turte; baay'ees jaartee turte; dhirsaa ishee kan durbummaadhaan itti heerumte wajjin waggaa torba jiraatte;

³⁷ isheenis hamma umuriin ishee waggaa 84 guuteetti haadha hiyyeessaa taatee jiraatte. Utuu mana qulqullummaatii hin dhabaminis soomaa fi kadhannaadhaan halkanii guyyaa waaqef-fachaa turte.

³⁸ Yeruma sanas isaanitti dhi'aattee Waaqaaf galata galchite; warra furama Yersaalem eeg-gachaa turan hundattis waa'ee daa'ima sanaa odeessite.

³⁹ Yoosefii fi Maariyaamis waan seerri Gooftaa ajaju hunda raawwatani gara Galiilaatti gara magaalaa isaanii Naazreetitti deebi'an.

⁴⁰ Mucichis guddatee jabaachaa deeme; ogum-maadhaanis ni guutame; ayyaanni Waaqaas isa irra ture.

Yesuus Mucichi Mana Qulqullummaa Keessatti

⁴¹ Abbaa fi haati isaa wagguma waggaan Ayyaana Faasiikaatiif jedhanii Yersaalem dhaqaa turan.

⁴² Yommuu umuriin mucaa sanaa waggaa kudha lama‡ guutettis akkuma sirna Ayyaanichaatti Yersaalemitti ol ba'an.

⁴³ Erga ayyaanichi raawwatee booddee utuu abbaa fi haati isaa gara mana isaaniitti deebi'aa jiranuu, Yesuus mucichi Yersaalemitti isaan biraa hafe; isaan garuu waan kana hin hubanne.

⁴⁴ Isaanis waan inni miiltoo isaanii wajjin jiru se'anii guyyaa tokko deeman. Ergasiis firoota isaaniitii fi michoota isaanii keessa isa barbaaduu jalqaban.

⁴⁵ Yommuu isa dhabanittis, isa barbaaduuf Yersaalemitti deebi'an.

---

‡ **2:42** Ijoolleen dhiiraa Yihuudootaa yommuu umuriin isaanii waggaa kudha sadii guututti itti gaafatama ofii isaanii fudhatu. Ta'us yeroo sanaan dura utuu gargaarsa haadhaatii fi abbaa hin barbaadin ajajawwan tokko tokko eeguu qabu. Ajajawwan kanneen keessaas tokko waggaa waggaatti Yersaalem dhaqanii waqeffachuu dha.

⁴⁶ Guyyaa sadii booddee utuu inni barsiistota gidduu taa'ee isaan dhaggeeffatuu, gaaffiis isaan gaafatuu mana qulqullummaa keessatti isa argatan.

⁴⁷ Warri isa dhaga'an hundinuus hubannaa isaatii fi deebii inni kennu ni dinqifatan.

⁴⁸ Abbaa fi haati isaas yommuu isa arganitti ni raajeffatan. Haati isaas, "Gurbaa, maaliif akkana nu goote? Kunoo, anii fi abbaan kee yaaddoo guddaadhaan si barbaadaa turree!" jetteen.

⁴⁹ Innis deebisee, **"Maaliif na barbaaddan? Akka ani mana Abbaa kootti argamuu qabu hin beekne moo?"** isaaniin jedhe.

⁵⁰ Isaan garuu dubbii inni isaanitti dubbate hin hubanne.

⁵¹ Innis isaan wajjin Naazreetitti gad bu'e; isaaniifis ni ajajama ture. Haati isaa garuu waan kana hunda garaatti qabatte.

⁵² Yesuusis ogummaadhaan, hojjaa fi surraadhaan fuula Waaqaatii fi fuula namaa duratti guddachaa deeme.

3

Lallaba Yohannis Cuuphaa

3:2-10 kwf - Mat 3:1-10; Mar 1:3-5

3:16,17 kwf - Mat 3:11,12; Mar 1:7,8

¹ Xibeeriyooos Qeesaar mo'ee waggaa kudha shanaffaatti jechuunis yommuu Phonxoos Phiilaaxoos bulchaa Yihuudaa turetti, Heroodis bulchaa Galiilaa ture; obboleessi isaa Fiiliphoos bulchaa Ixuriyaasii fi Xiraakonitiis, Lisaaniyyaas immoo bulchaa Abileenis turan;

² yeroo sana Haannaasii fi Qayyaaffaan lu-boota ol aantota turan. Dubbiin Waaqaa gammoojjii keessatti gara Yohannis ilma Zakkariyaas dhufe.

³ Innis dhiifama cubbuutiif cuuphaa qalbii jijjiirrannaa lallabaa biyya naannoo Yordaanos hunda keessa deeme.

⁴ Kunis isa kitaaba dubbii Isaayyaas raajichaa keessatti akkana jedhamee barreeffamee dha: “Sagalee nama gammoojjii keessaa iyyu tokkoo: ‘Karaa Gooftaa qopheessaa; daandii isaas qajeelchaa.

⁵ Sululli hundi ni guutama; tulluu fi gaarri hundinuus gad deebifamu. Karaan jal’aan ni qajeela; daandiin bu’aa ba’iin wal qixxeeffama.

⁶ Sanyiin namaa hundinuus fayyisuu Waaqaa ni arga.’ ”*

⁷ Yohannis warra harka isaatti cuuphamuuf dhufaniin akkana jedhe; “Isin ijoollee buttii nana! Dheekkamsa dhufu jalaa akka baqattaniif eenyutu isinitti hime?

⁸ Egaa ija qalbii jijjiirrannaa mirkaneessu naqadhaa. Isin, ‘Abbaan keenya Abrahaamii dha’ ofiin jechuu hin jalqabinaa. Waaqni dhagoota kanneen irraa Abrahaamiif ijoollee kaasuu akka danda’u ani isinittan himaatii.

⁹ Qottoon amma iyyuu hidda mukkeenii irra kaa’ameera; mukti ija gaarii hin naqanne hundinuus muramee ibiddatti darbatama.”

¹⁰ Namoonni sunis, “Yoos maal haa goonuu ree?” jedhanii isa gaafatan.

---

* 3:6 Isa 40:3-5

11 Yohannisis deebisee, “Namni uffata lama qabu isa homaa hin qabneef haa qoodu; kan nyaata qabus akkasuma haa godhu” jedheen.

12 Qaraxxoonni cuuphamuu dhufanii, “Yaa barsiisaa, nu hoo maal haa goonu?” jedhanii isa gaafatan.

13 Innis, “Waan ajajamtan caalaa walitti hin qabinaa” jedheen.

14 Loltoonnis akkasuma, “Nu immoo maal haa goonu ree?” jedhanii isa gaafatan.

Innis, “Humnaan nama irraa maallaqa hin fudhatinaa; sobaan nama hin himatinaa; minnaan keessan isin haa ga’u” jedheen.

15 Namoonni sun hawwiidhaan eegaa turan; hundi isaaniis, “Yohannis kun inni Kiristoos[†] ta’innaa laata?” jedhanii garaa isaaniitti yaadaa turan.

16 Yohannis akkana jedhee isaan hundaaf deebii kenne; “Ani bishaaniin isin cuupha. Garuu kan na caalaa jabaa ta’e tokko ni dhufa; ani hidhaa kophee isaa illee hiikuun naaf hin malu. Inni Hafuura Qulqulluu fi ibiddaan isin cuupha.

17 Innis oobdii isaa qulqulleessee gombisaa isaatti qamadii galfachuudhaaf afarsaan isaa harka isaa jira; habaqii garuu ibidda hin dhaamneen guba.”

18 Yohannisis dubbii biraa baay’eedhaan namoota gorse wangeelas isaanitti lallabe.

19 Herodis bulchaan garuu yommuu sababii inni niitii obboleessa isaa Heroodiyaas fuudhee fi sababii hammina inni hojjetee ture kaan hundaatiif Yohannis isa ifate,

---

[†] 3:15 yookaan Masiihicha

²⁰ hammına isaa hunda irratti dabalee Yohan-
nisin mana hidhaatti galchee itti cufe.

Cuuphamuu Yesuus

3:21,22 kwf – Mat 3:13-17; Mar 1:9-11

3:23-38 kwf – Mat 1:1-17

²¹ Yeroo namoonni hundinuu cuuphamaa tu-
ranitti, Yesuusis ni cuuphame. Utuu inni kad-
hachaa jiruu samiin banamee,

²² Hafuurri Qulqulluun bifa gugeetiin mul’atee
isa irratti gad bu’e. Sagaleen, “Ati ilma koo
isa ani jaalladhuu dha; ani sitti nan gammada”
jedhu tokkos samii irraa ni dhufe.

Hidda Dhaloota Isaa

²³ Yesuus yeroo tajaajila isaa jalqabetti
umuriin isaa gara waggaa soddomaa ture. Innis
akka waan ilma Yoosef tureetti yaadamaa ture:

ilma Eelii,

²⁴ ilma Maataat,

ilma Lewwii, ilma Melkii,

ilma Yaanaa, ilma Yoosef,

²⁵ ilma Maataatiyaas, ilma Amoos,

ilma Naahoom, ilma Asiiliim,

ilma Naagee,

²⁶ ilma Maa’at,

ilma Maataatiyaas, ilma Seme’e,

ilma Yoosef, ilma Yoodaa,

²⁷ ilma Yoonaan, ilma Resaa,

ilma Zarubaabel, ilma She’altii’eel,

ilma Neeri,

²⁸ ilma Melkii,

ilma Hadii, ilma Qoosaam,

ilma Elmaadaam, ilma Eer,

29 ilma Iyyaasuu, ilma Elii'ezer,
 ilma Yoorim, ilma Maataat,
 ilma Lewwii,
 30 ilma Simi'oon,
 ilma Yihuudaa, ilma Yoosef,
 ilma Yoonaan, ilma Eliyaaqeem,
 31 ilma Meeleyaa, ilma Mennaa,
 ilma Maataataa, ilma Naataan,
 ilma Daawit,
 32 ilma Isseeey,
 ilma Yoobeed, ilma Bo'eez,
 ilma Salmoon, ilma Nahishoon,
 33 ilma Amiinaadaab, ilma Aaraam,
 ilma Hezroon, ilma Faares,
 ilma Yihuudaa,
 34 ilma Yaaqoob,
 ilma Yisihaaq, ilma Abrahaam,
 ilma Taaraa, ilma Naahoor,
 35 ilma Seruug, ilma Re'uu,
 ilma Feleg, ilma Eeber,
 ilma Saalaa,
 36 ilma Qaayinaam
 ilma Arfaaksaad, ilma Seem,
 ilma Nohi, ilma Laamehi,
 37 ilma Matuuselaar, ilma Henook,
 ilma Yaared, ilma Mahalaleel,
 ilma Keenaan,
 38 ilma Enoos,
 ilma Seeti, ilma Addaam,
 ilma Waaqaa.

4

Yesuus Qoramuu Isaa

4:1-13 kwf - Mat 4:1-11; Mar 1:12,13

1 Yesuus Hafuura Qulqulluudhaan guutamee Yordaanosii ka'ee Hafuuruma sanaan gammoojjiitti geeffame;

2 achittis guyyaa afurtama diiyaabiloosiin qorame. Innis guyyoota sana keessa homaa hin nyaanne; dhuma irrattis ni beela'e.

3 Diiyaabiloosis, "Ati yoo Ilma Waaqaa taate, akka dhagaan kun buddeena ta'u ajaji" jedheen.

4 Yesuus immoo deebisee, " 'Namni buddeena qofaan hin jiraatu' *jedhamee barreeffameera" jedheen.

5 Diiyaabiloosis gaara dheeraa tokkotti ol isa baasee hamma liphsoo ijaatti mootummoota addunyaa hunda isatti argisiise.

6 Akkanas jedheen; "Ani taayitaa isaaniitii fi ulfina isaanii hundumaa siifin kenna; taayitaa fi ulfinni kun waan naa kennameef ani abbaa kennuufi barbaadeef kennuu nan danda'a.

7 Yoo ati naa sagadde, wanni kun hundinuu kan kee ta'a."

8 Yesuus immoo, " 'Waaqa kee Gooftichaaf sagadi, isuma qofa tajaajili' †jedhamee barreeffameera" jedhee deebiseef.

9 Diiyaabiloosis Yerusaalemitti isa gessee, fiixee mana qulqullummaa irra dhaabachiise. Akkanas jedheen; "Ati yoo Ilma Waaqaa taate, asii gad of darbadhu.

10 Akkana jedhamee barreeffameeraatii:

"Inni akka isaan sirriitti si eeganiif, ergamoota isaa siif ni ajaja;

11 isaanis akka ati miilla keetiin dhagaatti hin buuneef,

---

* 4:4 KeD 8:3 † 4:8 KeD 6:13

harka isaaniitiin ol si fuudhu.†”

12 Yesuus immoo deebisee, “**‘Waaqa kee Goofticha hin qorin’§jedhameera**” jedheen.

13 Diiyaabiloos immoo erga qorumsa kana hunda raawwatee booddee hamma yeroo mi-jaa’aa argatutti isa dhiisee deeme.

Yesuus Naazreetitti Fudhatama Dhabe

14 Yesuus humna Hafuuraatiin Galiilaatti deebi’e; oduun waa’ee isaas baadiyyaa guutuu keessa faffaca’e.

15 Inni manneen sagadaa isaanii keessatti bar-siisaa ture; namni hundinuus isa jaje.

16 Innis Naazreeti iddoo itti guddate dhaqe; guyyaa Sanbataas akkuma amala isaa mana sagadaa seene. Kitaaba dubbisuufis ka’ee dhaabate;

17 kitaabni raajicha Isaayyaas isatti kenname. Innis kitaabicha banee kutaa akkana jedhamee barreeffame argate:

18 **“Hafuurri Gooftaa narra jira;
akka ani hiyyeeyyiitti oduu gaarii lallabuuf,
inni na dibeeraatii.
Inni akka ani akka warri hidhaman hiikaman,
akka warri jaaman argan,
akka warri cunqurfamanis bilisa ba’an lallabuuf
na ergeera;**

19 **inni akka ani bara tola Gooftaa labsuufis
na ergeera.”***

20 Innis kitaabicha cufee tajaajiltichatti deebisee kennee taa’e; warri mana sagadaa sana keessa turan hundinuus xiyyeeffatanii isa ilaalaa turan.

---

† 4:11 Far 91:1,12 § 4:12 KeD 6:16 * 4:19 Isa 61:1,2

21 Innis, “Barreeffamni kun har’a gurra keessanitti raawwatame” isaaniin jechuu jalqabe.

22 Hundi isaanii waa’ee isaa waan gaarii dubbachaa turan; dubbii ayyaan qabeessa afaan isaatii ba’us ni dinqisiifatan. Isaanis, “Kun ilma Yoosef mitii?” jedhanii gaafatan.

23 Yesuusis, “Akka isin, ‘Yaa abbaa qorichaa, of fayyisi! Waan Qifirnaahomitti hojjechuu kee dhageenye sana as biyya keettis hojjedhu’ jettanii natti mammaaktan ani shakkii hin qabu” isaaniin jedhe.

24 Innis itti fufee akkana jedhe; “Ani dhuguma isinitti nan hima; raajiin tokko iyyuu iddoo itti dhalatetti fudhatama hin qabu.

25 Ani dhuguman isiniin jedha; bara Eeliyaas yeroo samiin waggaa sadii fi walakkaa cufamee beelli hamaan bu’eetti haadhota hiyyeessaa baay’etu Israa’el keessa ture.

26 Ta’us Eeliyaas gara haadha hiyyeessaa ma-gaalaa Saraaphtaa biyya Siidoon keessa jiraattu tokkootti ergame malee haadhota hiyyeessaa sana keessaa gara tokkoo isaaniitti illee hin ergamne.

27 Bara Elsaai raajichaas namoota lamxaa’an hedduutu Israa’el keessa ture; garuu Na’amaan, namicha Sooriyaa tokkicha sana malee warra kaan keessaa namni tokko iyyuu hin qulqul-loofne ture.”

28 Namoonni manicha sagadaa keessa turan hundinuu yommuu waan kana dhaga’anitti akka malee aaran.

²⁹ Isaanis ka’anii magaalaa sana keessaa gad isa baasan; gad isa darbachuuf jedhaniis ededa tulluu magaalaa isaanii irratti ijaaramteetti ol isa baasan.

³⁰ Inni garuu gidduudhuma isaanii ba’ee deeme.

*Yesuus Hafuura Xuraa’aa Baasuu Isaa
4:31-37 kwf – Mar 1:21-28*

³¹ Innis gara Qifirnaahom, magaalaa Galiilaa keessaatti gad bu’e; guyyaa Sanbataas namoota barsiise.

³² Isaanis waan dubbiin isaa taayitaa qabuuf barsiisa isaa ni dinqisiifatan.

³³ Namichi hafuura hamaa xuraa’aadhaan qabame tokko mana sagadaa keessa ture. Innis sagalee guddaadhaan iyyee akkana jedhe;

³⁴ “Uffi! Yaa Yesuus nama Naazreeti, ati maal nurraa qabda? Nu balleessuu dhufte moo? Ati eenyu akka taate ani nan beeka, yaa Qulqullicha Waaqaa!”

³⁵ Yesuus immoo, **“Cal’isii isa keessaa ba’i!”** jedhee ifate. Hafuurri hamaan sunis isaan hunda duratti namicha kuffisee utuu hin miidhin isa keessaa ba’e.

³⁶ Namoonni hundinuu dinqifatani, “Maal barsiisni akkanaa! Inni taayitaadhaan, humnaanis hafuurota xuraa’oo ni ajaja; isaanis ni ba’u” waliin jedhan.

³⁷ Oduun waa’ee isaas biyya naannoo sanaa guutuu keessa faffaca’e.

*Yesuus Nama Baay’ee Fayyise
4:38-41 kwf – Mat 8:14-17
4:38-43 kwf – Mar 1:29-38*

³⁸ Yesuus mana sagadaatii ba’ee mana Simoon dhage. Haati niitii Simoonis dhukkuba dhagna gubaa hamaadhaan qabamtee dhiphachaa turte; isaanis akka Yesuus ishee gargaaru isa kadhatan.

³⁹ Innis isheetti gad jedhee, dhagna gubaa sana ifate; dhagna gubaan sunis ishee dhiise. Isheenis yeruma sana kaatee isaan tajaajiluu jalqabde.

⁴⁰ Namoonnis yeroo aduun lixxetti namoota dhukkuba gosa garaa garaa qaban hunda gara Yesuus fidan; innis tokkoo tokkoo isaanii irra harka isaa kaa’ee isaan fayyise.

⁴¹ Akkasumas hafuuronni hamoon iyyanii, “Ati Ilma Waaqaa ti!” jedhanii namoota baay’ee keessaa ba’an. Inni garuu sababii isaan akka inni Kiristoos† ta’e beekaniif isaan ifate; akka isaan dubbatanis hin eeyyamneef.

⁴² Yommuu bari’ettis Yesuus achii ba’ee, iddoo namni hin jirre tokko dhage. Namoonnis isa barbaadaa turan; yommuu gara isaa dhufanittis akka inni isaan dhiisee hin deemneef isa dhowwuu yaalan.

⁴³ Inni garuu, “**Ani magaalaawwan kaanittis wangeela mootummaa Waaqaa lallabuun qaba; sababiin ani ergameefis kanuma**” jedhe.

⁴⁴ Innis ittuma fufee manneen sagadaa Yihuu-daa keessatti lallabaa ture.

5

Waamamuu Barattoota Jalqabaa

5:1-11 kwf – Mat 4:18-22; Mar 1:16-20; Yoh 1:40-42

---

† 4:41 yookaan Masihi

¹ Gaaf tokko Yesuus utuu Haroo Geensereex bira dhaabatee jiruu, utuu namoonnis isatti naanna’anii dubbii Waaqaa dhaga’aa jiranuu,

² bidiruuwwan lama ededa bishaanichaa irratti arge; qurxummii qabdoonni garuu keessaa ba’anii kiyyoo isaanii miicachaa turan.

³ Innis bidiruuwwan sana gidduudhaa ishee kan Simoon taate tokko yaabbate; akka inni qarqara lafaa irraa gara gidduu bishaaniitti xinnoo achi butus isa kadhate. Yesuusis bidiruu sana irra taa’ee namoota barsiisuu jalqabe.

⁴ Innis yommuu dubbatee fixetti Simooniin, **“Gara tuujuba bishaaniitti achi siqi; qurxummii qabuufis kiyyoo keessan darbadhaa”** jedhe.

⁵ Simoonis deebisee, “Yaa barsiisaa, nu halkan guutuu akka malee itti dadhabnee waa tokko illee hin qabne. Ani garuu waan ati jetteef kiyyoo nan darbadha” jedhe.

⁶ Isaanis kiyyoo isaanii darbatanii hamma kiyyoon isaanii ciccituu jalqabutti qurxummii akka malee baay’ee qabatan.

⁷ Kanaafuu akka michoonni isaanii warri bidiruu kaan keessa turan dhufanii isaan gargaaraniif mallattoon waammatan; isaanis dhufanii bidiruu lachuu qurxummiidhaan guutan; bidiruuwwan sunis liqimfamuu jalqaban.

⁸ Simoon Phexrosis yommuu waan kana argetti jilba Yesuusitti kufee, “Yaa Gooftaa, ani nama cubbamaa dha; narraa fagaadhu!” jedhe.

⁹ Kunis sababii qurxummiin baay’een qabame sun Sim’oonii fi warra isa wajjin turan hunda dinqisiiseef;

¹⁰ ilmaan Zabdewoos warri michoota Simoon turan jechuunis Yaaqoobii fi Yohannis akkasuma dinqisiifatan.

Yesuusis Sim'ooniin, **“Hin sodaatin; ati ammaa jalqabdee qabduu namootaa ni taataa”** jedhe.

¹¹ Isaanis bidiruuwwan isaanii gara qarqaraatti ol baasanii waan hunda dhiisanii isa duukaa bu'an.

Namicha Lamxaa'aa Tokko

5:12-14 kwf - Mat 8:2-4; Mar 1:40-44

¹² Utuu Yesuus magaalaawwan sana keessaa isa tokko keessa jiruu namichi dhagni isaa guutuun lamxaa'e tokko gara isaa dhufe. Innis yommuu Yesuusis argetti adda isaatiin lafatti gombifamee, “Yaa Gooftaa, yoo fedhii kee ta'e, ati na qulqulleessuu ni dandeessa” jedhee isa kadhate.

¹³ Yesuusis harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, **“Fedhii koo ti; qulqullaa'!”** jedheen; lamxiin sunis yeruma sana namicha irraa bade.

¹⁴ Yesuusis, **“Nama tokkotti illee hin himin; garuu dhaqiiiti akka isaaniif ragaa ta'uuf lubatti of argisiisi; qulqullaa'uu keetiifis aarsaawwan Museen ajaje sana dhi'eessi”** jedhee isa ajaje.

¹⁵ Haa ta'uu malee oduun waa'ee isaa ittuma caalee faca'e; namoonni hedduunis isa dhaga'uu fi dhukkuba isaanii irraa fayyuuf jedhanii gara isaa dhufaa turan.

¹⁶ Yesuus garuu yeroo baay'ee lafa namni hin jirre dhagee kadhachaa ture.

Yesuus Nama Laamsha'aa tokko Fayyisuu Isaa

5:18-26 kwf - Mat 9:2-8; Mar 2:3-12

17 Gaaf tokko Yesuus utuu barsiisaa jiruu, Fariisonnii fi barsiistonni seeraa warri gandoota Galiilaatii fi Yihuudaa hunda keessaa akkasumas Yerusaalemii dhufan achi tataa'aa turan. Akka inni dhukkubsattoota fayyisuufis humni Gooftaa isa wajjin ture.

18 Jarri tokko nama dhagni irratti du'e tokko sireedhaan baatanii dhufan; isaanis fuula Yesuus dura isa kaa'uuf jedhanii manatti ol isa galchuu yaalan.

19 Sababii baay'ina namaatiifis karaa ittiin ol isa galchan dhabnaan bantii manaatti ol ba'anii qadaada bantii manaa saaqanii walakkaa namootaatiin fuula Yesuus duratti siree isaatiin gad isa buusan.

20 Yesuusis yommuu amantii isaanii argetti, **“Namichoo, cubbuun kee siif dhiifameera”** jedhe.

21 Fariisonnii fi barsiistonni seeraas, **“Namichi Waaqa arrabsu kun eenyu? Waaqa tokkicha malee eenyutu cubbuu namaaf dhiisuu danda'a?”** jedhanii garaa isaaniitti yaaduu jalqaban.

22 Yesuusis waan isaan yaadaa turan beekke akkana jedhee gaafate; **“Isin maaliif garaa keessan keessatti waan kana yaaddu?”**

23 **‘Cubbuun kee siif dhiifameera’ jechuu moo ‘Ka’ii deemi’ jechuutu salphaa dha?**

24 **Ani garuu akka Ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti taayitaa qabu akka beektan nan barbaada.”** Kanaafuu inni namicha dhagni irratti du'e sanaan, **“Ani sitti nan hima; ka'i; siree kee fudhadhuutii mana keetti gali”** jedhe.

²⁵ Innis yeruma sana ka'ee fuula isaanii dura dhaabate; waan irra ciisaa tures fudhatee Waaqa jajachaa mana ofii isaatti qajeele.

²⁶ Hundi isaaniis dinqifatanii Waaqa jajan. So-daadhaanis guutamani, "Nu har'a waan takkumaa hin ta'in argine" jedhan.

Waamamuu Lewwii

5:27-32 kwf - Mat 9:9-13; Mar 2:14-17

²⁷ Ergasii Yesuus achii ba'ee qaraxxuu Lewwii jedhamu tokko utuu inni iddoo itti qaraxa walitti qaban taa'uu arge. Yesuusiis, "Na duukaa bu'i" jedheen.

²⁸ Lewwiinis waan hunda dhiisee ka'ee isa duukaa bu'e.

²⁹ Lewwiinis mana isaatti cidha guddaa Yesuusiif qopheesse; qaraxxoonni fi namoonni kaan baay'eenis isaan wajjin nyaachaa turan.

³⁰ Fariisonni fi Barsiistonni seeraa kanneen garee isaanii ta'an garuu, "Isin maaliif qaraxxootaa fi cubbamoota wajjin nyaattanii dhugdu?" jedhanii barattoota isaatti guunguman.

³¹ Yesuus immoo deebisee akkana isaaniiin jedhe; "Ogeessi fayyaa tokko warra dhukkub-sataniif malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu.

³² Ani cubbamoota gara qalbii jijjiirranaatti waamuufin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufne."

Yesuus Waa'ee Soomaa Gaafatamuu Isaa

5:33-39 kwf - Mat 9:14-17; Mar 2:18-22

³³ Isaanis, "Barattoonni Yohannis yeroo baay'ee ni soomu; ni kadhatu; barattoonni

Fariisotaas akkasuma godhu; barattoonni kee garuu ni nyaatu; ni dhugus” jedhaniin.

³⁴ Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Isin utuu inni isaan wajjin jiruu michoota misirrichaa soomsisuu ni dandeessuu?

³⁵ Garuu yeroon itti misirrichi isaan biraa fudhatamu ni dhufa; isaanis yeroo sana ni soomu.”

³⁶ Innis akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; “Namni uffata moofaa erbuuf jedhee huccuu uffata haaraa tarsaasu tokko iyyuu hin jiru. Yoo kun godhame, isaan uffata haaraa sana tarsaasaniiru; erbeen haaraan sunis uffata moofaa wajjin wal hin fudhatu.

³⁷ Namni daadhii wayinii haaraa* qalqalloo moofaatti naqu tokko iyyuu hin jiru. Yoo itti nage immoo daadhiin haaraan sun qalqalloo sana ni dhoosa; daadhiin sun ni dhangala’a; qalqallichis horoomaa ba’a.

³⁸ Qooda kanaa daadhiin wayinii haaraan qalqalloo daadhii wayinii haaraatti naqamuu qaba.

³⁹ Namni kam iyyuu erga daadhii wayinii kan goge dhugee booddee daadhii wayinii haaraa hin barbaadu; isaan, ‘Daadhii wayinii kan goge wayya’ jedhuutii.”

6

Yesuus Gooftaa Sanbataa ti
6:1-11 kwf – Mat 12:1-14; Mar 2:23-3:6

---

* **5:37** Daadhii wayinii haaraa – Daadhii wayinii kan amma illee danfaa jiru yookaan kan hin bilchaatin jechuu dha.

¹ Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus lafa qotiisaa midhaanii keessa darbaa ture; barattoonni isaas asheetii midhaanii ciratani harka isaaniitiin sukkuummatanii nyaachuu jalqaban.

² Fariisota keessaas tokko tokko, “Isin maaliif waan Sanbataan hojjechuun hin eeyyamamne hojjettu?” jedhanii gaafatan.

³ Yesuusis akkana jedhee deebiseef; **“Isin waan Daawit yeroo innii fi miiltonni isaa beela’anitti godhe sana takkumaa hin dubbifnee?”**

⁴ **Inni mana Waaqaa seenee buddeena qulqulleeffame* kan luboota qofaaf eeyyamame fudhatee nyaate. Warra isa wajjin jiraniifis kenne.”**

⁵ Yesuusis, **“Ilmi Namaa Gooftaa Sanbataa ti”** isaaniin jedhe.

⁶ Sanbata biraas inni mana sagadaa seenee barsiisaa ture; namichi harki isaa mirgaa irratti goge tokkos achi ture.

⁷ Fariisonnii fi barsiistonni seeraa Yesuusin himachuuf jedhanii sababa barbaadaa turan; kanaafuu akka inni Sanbataan nama fayyisu ilaaluuf isa gaadan.

⁸ Yesuus garuu waan isaan yaadan beekke namicha harki irratti goge sanaan, **“Ka’ii fuula nama hundaa dura dhaabadhu”** jedhe. Innis ka’ee achi dhaabate.

⁹ Yesuusis, **“Anis isinan gaafadha; Sanbataan isa kamtu eeyyamamaa dha? Waan gaarii**

---

* **6:4** Buddeena kudha lamaan guyyaa Sanbataa mana Waaqaa keessa minjaala warqee dibame irra kaa’amuu dha. Buddeenni kun achitti Gooftaaf dhi’eeffama. Sanbata itti aanutti immoo lubootaaf kennama. Luboonnis iddoo qulqulluu tokkotti nyaachuu qabu.

hojjechuu moo waan hamaa hojjechuu? Lubbuu oolchuu moo balleessuu?" isaaniin jedhe.

¹⁰ Gara galees hunda isaanii ilaalee namichaan, "Harka kee diriirfadhu" jedhe. Innis akkasuma godhe; harki isaas guutumaan guutuutti fayye.

¹¹ Fariisonnii fi barsiistonni seeraa garuu akka malee aaranii Yesuusin maal gochuu akka danda'an waliin mari'achuu jalqaban.

Ergamoota Kudha Lamaan

6:13-16 kwf - Mat 10:2-4; Mar 3:16-19; Hoj 1:13

¹² Yesuusis guyyoota sana keessaa gaaf tokko kadhannaadhaaf tulluutti ol ba'e; halkan guutuus Waaqa kadhachaa bule.

¹³ Innis yommuu lafti bari'etti barattoota isaa ofitti waamee nama kudha lama isaan keessaa filate; ergamoota jedhees isaan moggaase.

¹⁴ Isaanis Simoon isa inni Phexros jedhee moggaase, obboleessa isaa Indiriiyaas,

Yaaqoob,

Yohannis,

Fiiliphoos,

Bartaloomewoos,

¹⁵ Maatewos,

Toomaas,

Yaaqoob ilma Alfewoos,

Simoon isa Hinaafticha jedhamee waamame,

¹⁶ Yihuudaa ilma Yaaqoob,

Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesuusin dabarsee kenne.

Eebbaa fi Wayyoowwan
6:20-23 kwf - Mat 5:3-12

¹⁷ Innis isaan wajjin gad bu'ee iddoo diriiraa tokko irra dhaabate. Tuunni barattoota isaa guddaanis achi ture; namoonni Yihuudaa hunda keessaa, Yerusaalem keessaa, biyya qarqara galaanaa kan naannoo Xiirrosii fi Siidoonaatii dhufan baay'een,

¹⁸ warri isa dhaga'uu fi dhukkuba isaanii irraa fayyuuf dhufanis achi turan. Warri hafuurota xuraa'oon dhiphachaa turanis ni fayyan;

¹⁹ sababii humni isa keessaa ba'ee hunduma isaanii fayyisaa tureef, namoonni hundinuu isa tuquuf carraaqaa turan.

²⁰ Innis barattoota isaa ilaalee akkana jedhe:
 “Isin warri hiyyeeyyiin eebbifamoo dha;
 mootummaan Waaqaa kan keessaniitii.

²¹ Isin warri amma beeloftan eebbifamoo dha;
 ni quuftuutii.

Isin warri amma boossan eebbifamoo dha;
 ni kolfituutii.

²² Yommuu namoonni sababii Ilma Namaatiif jedhanii isin jibban,
 yommuu isaan of keessaa isin baasanii fi isin arrabsan,
 yommuu isaan maqaa keessan akka waan hamaa tokkootti tuffatan,
 isin eebbifamoo dha.

²³ “Sababii gatiin keessan samii keessatti guddaa ta'eef gaafa sana ililchaatii gammachuudhaan buburraaqaa. Abbootiin isaanii iyyuu akkasuma raajota godhaniitii.

²⁴ “Garuu warri sooreyyiin isiniif wayyoo;
 isin jajjabina keessan argattaniirtuutii.

- 25 Warri amma quuftan isiniif wayyoo,
beela'uuf jirtuutii,
warri amma kolfitan isiniif wayyoo;
wawwaachuu fi boo'uuf jirtuutii.
- 26 Yommuu namni hundinuu isin saadu isiniif
wayyoo;
abbootiin isaanii iyyuu akkanuma raajota
sobaa saadaa turaniitii.

Diina Ofii Jaallachuu

6:29,30 kwf – Mat 5:39-42

27 “Ani garuu isin warra na dhageessanitti nan
hima; diinota keessan jaalladhaa; warra isin
jibbaniif waan gaarii hojjedhaa;

28 warra isin abaaran eebbisaa; warra isin
miidhaniifis kadhadaa.

29 Yoo namni tokko maddii tokko si kabale,
maddii kaanis itti qabi. Yoo namni tokko kootii
kee sirraa baafate immoo, kittaa kee illee hin
dhowwatin.

30 Nama si kadhatu hundumaaf kenni; yoo
namni kam iyyuu waan kan kee ta'e fudhate,
akka wanni sun siif deebifamu hin gaafatin.

31 Isinis akkuma namoonni kaan akka isiniif
godhan barbaaddan sana isaaniif godhaa.

32 “Isin warra isin jaallatan qofa yoo jaallattan,
kun galata maalii isinii qaba? Cubbamoonna
iyyuu warra isaan jaallatan ni jaallatuutii.

33 Isin yoo warra waan gaarii isinii godhaniif
waan gaarii gootan, kun galata maalii isiniif
qaba? Kana immoo cubbamoonna iyyuu ni
godhuutii.

³⁴ Warruma akka isiniif deebisan abdattaniif yoo liqeessitan galata maalii argattu? ‘Cubbamoonni iyyuu’ hammuma liqeessan sana deebisanii argachuuf jedhanii cubbamootaaf ni liqeessuutii.

³⁵ Isin garuu diinota keessan jaalladhaa; waan gaariis isaaniif hojjedhaa; utuu waan isinii deebi’u tokko illee hin abdatin isaaniif liqeessaa. Yoos gatiin keessan guddaa ni ta’a; isinis ijoollee Waaqa Waan Hundaa Olee ni taatu; inni warra hin galateeffannee fi hamootaaf illee arjaadhaatii.

³⁶ Akkuma abbaan keessan araara qabeessa ta’e sana, isinis araara qabeeyyii ta’aa.

Namatti Muruu
6:37-42 kwf - Mat 7:1-5

³⁷ “Namatti hin murinaa; isinittis hin muraamuutii. Nama hin yakkinnaa; isinis hin yakkamtanii. Dhiifamas godhaa; dhiifamni isinii godhamaatii.

³⁸ Kennaa; isiniifis ni kennamaa. Safartuun gaariin itti hudumame, kan sochoofamee fi guutamee irra dhangala’e bobaa keessanitti isinii naqama. Safartuu ittiin safartaniinis isiniif safaramaatii.”

³⁹ Innis akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; “Jaamaan tokko jaamaa qajeelchuu ni danda’aa? Isaan lachuu boolla keessa hin bu’anii?

⁴⁰ Barataan barsiisaa isaatii ol miti; namni guutumaan guutuutti leenjifame hundinuu garuu akka barsiisaa isaa ni ta’a.

41 “Ati maaliif jirma ija kee keessa jiru arguu dhiiftee huuba ija obboleessa keetii keessa jiru ilaalta?

42 Ati utuu ofii keetii jirma ija kee keessa jiru arguu hin danda’in, akkamitti obboleessa keetiin, ‘Obboleessaa, kottu mee ani huuba ija kee keessa jiru siif nan baasa’ jechuu dandeessa? Fakkeessituu nana, duraan dursiitii jirma ija kee keessa jiru baafadhu; ergasiis huuba ija obboleessa keetii keessa jiru baasuudhaaf sirriitti argita.

Mukaa fi Ija Isaa

6:43,44 kwf – Mat 7:16,18,20

43 “Mukni gaariin ija gadhee naqatu tokko iyyuu hin jiru; mukni gadheenis ija gaarii hin naqatu.

44 Tokkoon tokkoon mukaa ija isaatiin beekama. Namoonni muka qoraattii irraa harbuu, yookaan sokorruu irraa wayinii hin ciran.

45 Namni gaariin waan gaarii garaa isaa keessatti kuufate keessaa waan gaarii baasa; namni hamaan immoo waan hamaa garaa isaa keessatti kuufate keessaa waan hamaa baasa. Waan garaa guute afaan dubbataatii.

Ijaartota Manaa Lamaan

6:47-49 kwf – Mat 7:24-27

46 “Isin waan ani jedhu hin hojjetan; yoos maaliif, ‘Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa’ naan jettu?

47 Namni gara koo dhufu, kan dubbii koo dhaga’ee hojiidhaan argisiisu hundi maal akka fakkaatu ani isinitti nan argisiisa.

48 Isaan nama mana ijaaru, kan boolla gad fageessee qotee hundee mana sanaa kattaa irra dhaabe tokko fakkaatu. Sababii manichi sirriitti ijaarameef, lolaan yeroo lola'ee humnaan itti bu'etti mana sana sochoosuu hin dandeenye.

49 Namni dubbii koo dhaga'ee hojiidhaan hin argisiifne garuu nama lafa irratti mana hundee hin qabne ijaarratu tokko fakkaata. Yeroo lolaan humnaan itti bu'etti manni sun ni jige; guutumaan guutuuttis diigame.”

7

Amantii Ajajaa Dhibbaa

7:1-10 kwf - Mat 8:5-13

¹ Yesuus yeroo waan kana hundumaa namoota isa dhaggeeffachaa turanitti himee fixatetti, Qi-firnaahom seene.

² Achis tajaajilaan ajajaa dhibbaa kan gooftaan isaa akka malee isa jaallatu tokko dhukkubsatee du'uu ga'ee ture.

³ Ajajaan dhibbaa sunis waa'ee Yesuus dhaga'ee akka inni dhufee garbicha isaa fayyisuuf maanguddoota Yihuudootaa isatti ergee kadhate.

⁴ Isaanis yommuu gara Yesuus dhufanitti akkana jedhanii jabeessanii isa kadhatan; “Ati waan kana isaaf gochuun namicha kanaaf ni mala;

⁵ inni saba keenya ni jaallataatii; mana sagadaas nuuf ijaareera.”

⁶ Kanaafuu Yesuus isaan wajjin deeme.

Yeroo inni manichatti dhi'aatetti ajajaan dhibbaa sun akkana jedhee michoota isaa Yesuusitti

erge; “Yaa gooftaa of hin rakkisin; ati bantii mana koo jala seenuun naaf hin maluutii.

⁷ Sababiin ani ofii koo akka nama gara kee dhufuun maluufitti hin ilaaliniif iyyuu kanuma. Garuu dubbicha qofa dubbadhu; tajaajilaan koo ni fayyaatii.

⁸ Ani mataan koo iyyuu nama taayitaa jala jiruu dha; loltootas of jalaa qaba. Isa tokkoon, ‘Deemi’ nan jedha; innis ni deema; isa kaaniin immoo, ‘Kottu’ nan jedha; innis ni dhufa. Tajaajilaa kootiinis, ‘Waan kana hojjedhu’ nan jedha; innis ni hojjeta.”

⁹ Yesuus yommuu waan kana dhaga’etti isa dinqifate; namoota isa duukaa bu’aa turanittis garagalee, “Ani isinittin hima; ani amantii guddaa akkanaa Israa’el keessatti iyyuu hin arganne” jedhe.

¹⁰ Yommuu namoonni ergamanii turan manatti deebi’anitti garbichi sun fayyee isaan eege.

*Yesuus Ilma Haadha Hiyyeessaa Du’aa Kaase
7:11-16 kwi - 1Mt 17:17-24; 2Mt 4:32-37; Mar
5:21-24,35-43; Yoh 11:1-44*

¹¹ Yesuus ergasii magaalaa Naayin jedhamtu tokko dhage; barattoonni isaatii fi namoonni baay’eenis isa wajjin dhaqan.

¹² Yommuu inni karra magaalattiitti dhi’aatetti jarri tokko nama du’e tokko baatanii isatti dhufan; namichi du’e sunis haadha isaatiif ilma tokkicha ture; haati isaas haadha hiyyeessaa turte. Namoonni magaalattii baay’eenis ishee wajjin turan.

13 Gooftaanis yommuu ishee argetti na'eefii, **"Hin boo'in"** jedheen.

14 Innis itti dhi'aatee wasaasaa reeffa sanaa tuge; warri reeffa baatanis ni dhaabatan. Innis, **"Gurbayyoo, ani siin nan jedhaa, ka'i!"** jedheen.

15 Gurbaan du'e sunis ka'ee taa'ee dubbachuu jalqabe; Yesuusis deebisee haadha isaatti isa kenne.

16 Hundi isaanii ni sodaatan; "Raajiin guddaan nu keessaa argameera. Waaqnis saba isaa gargaaruuf dhufeera" jedhanii Waaqaaf ulfina kennan.

17 Oduun waa'ee Yesuus kunis Yihuudaa guutuu fi biyya naannoo sana jiru hundumaa keessa faffaca'e.

Yesuusii fi Yohannis Cuuphaa

7:18-35 kwf - Mar 11:2-19

18 Barattoonni Yohannis waa'ee waan kana hundaa isatti himan. Yohannis isaan keessaa nama lama ofitti waamee,

19 "Inni dhufuuf jiru si'i moo yookaan kan biraa eegganna?" jedhee gaafachuudhaaf Goof-taatti isaan erge.

20 Namoonni sunis yommuu gara Yesuus dhufanitti, "Yohannis cuuphaan, 'Inni dhufuuf jiru sun si'i moo yookaan kan biraa eegganna?' jedhee gaafachuudhaaf sitti nu ergeera" jedhaniin.

21 Yesuusis yeruma sana namoota dhibee, dhukkubaa fi hafuura hamaa qaban hedduu fayyise; warra jaamaa turan baay'eedhaafis agartuu deebise.

22 Innis akkana jedhee ergamoota sanaaf deebii kenne; **"Deebi'aatii waan argitanii fi waan**

dhageessan Yohannisitti himaa; jaamonni ni argu; warri naafatan ni deemu; warri lamxaa'an ni qulqullaa'u; warri duudan ni dhaga'u; warri du'an ni ka'u; hiyyeeyyiifis wangeelli ni lallabama.

²³ Namni natti hin gufanne kam iyyuu eebbifamaa dha."

²⁴ Erga ergamoonni Yohannis ba'anii qajee-lanii booddee Yesuus akkana jedhee waa'ee Yohannis namootatti himuu jalqabe; "Isin maal arguuf gammoojjiitti gad baatan? Shambaqqoo qilleensi raasu moo?

²⁵ Yoos maal arguu baatan ree? Nama uffata miidhagaa uffate moo? Lakki, warri uffata miidhagaa uffatanii qananiidhaan jiraatan masaraawwan keessa jiru.

²⁶ Garuu isin maal arguu baatan? Raajii moo? Eeyyee; ani isinittin hima; kan raajii iyyuu caalu.

²⁷ Kunis isa waa'een isaa akkana jedhamee barreeffamee dha:

"'Kunoo, ani ergamaa koo isa fuula kee duraan karaa kee qopheessu,

fuula kee dura nan erga.'"

²⁸ Ani isinittin hima; namoota dubartoota irraa dhalatan keessaa namni Yohannis cuuphaa caalu tokko iyyuu hin jiru; namni mootummaa Waaqaa keessatti nama hundumaa gad ta'e garuu isa ni caala."

²⁹ Namoonni hundi, qaraxxoonni iyyuu waan harka Yohannisitti cuuphamanii turaniif yommuu dubbii Yesuus dhaga'anitti, karaan Waaqaa qajeelaa ta'uu isaa mirkaneessan.

---

* 7:27 Mil 3:1

Yesuusii fi Fariisota

³⁰ Fariisonnii fi beektonni seeraa garuu sababii harka Yohannisitti hin cuuphaminiif kaayyoo Waaqni isaaniif qabu fudhachuu didan.

³¹ Yesuus itti fufee akkana jedhe; “**Yoos ani namoota dhaloota kanaa maaliinan wal fakkeessuu danda’a ree? Isaan maal fakkaatu?**”

³² **Isaan akkuma ijoollee iddoo gabaa taa’anii wal waamanii akkana jedhanii ti:**

“**‘Nu ulullee isinii afuufne;
isin garuu hin sirbine;
faaruu boo’ichaas faarsine;
isin garuu hin boonye.’**”

³³ **Yohannis cuuphaan yeroo dhufetti buddeena hin nyaatu, daadhii wayiniis hin dhugu tureetii; isin immoo, ‘Inni hafuura hamaa qaba’ jettu.**

³⁴ **Ilmi Namaa nyaachaa, dhugaas dhufe; isin immoo, ‘Kunoo albaadhessaa fi machaa’aa, michuu qaraxxootaatii fi cubbamootaa’ jettu.**

³⁵ **Ogummaan garuu ijoollee ishee hundumaan mirkaneeffamti.”**

Yesuus Shittoo Dibamuu Isaa

7:37-39 kwi – Mat 26:6-13; Mar 14:3-9; Yoh 12:1-8

7:41,42 kwi – Mat 18:23-34

³⁶ Fariisota keessaa namichi tokko akka inni isa wajjin nyaatuuf Yesuusin affeere; innis mana Fariisichaa dhaqee maaddiitti dhi’aate.

³⁷ Dubartiin cubbamtuun magaalaa sanaa tokkos yommuu akka Yesuus mana Fariisichaatti waa nyaachaa jiru bartetti bilqaaxxii albaasxirositti shittoo qabatee dhufte.

³⁸ Isheenis boo'aa dugda isaa duubaan miilla isaa bira dhaabattee imimmaan isheetiin miilla isaa jiisuu jalqabde. Rifeensa mataa isheetiinis miilla isaa haqxee, dhungattees miilla isaa shittoo dibde.

³⁹ Fariisichi isa affeere sunis waan kana argee, "Namichi kun utuu raajii ta'ee, dubartiin isa tuqxu kun eenyu akka taate, nama akkamiis akka taate ni beeka ture; isheen cubbamtuudhaatii" jedhee garaa isaa keessatti yaade.

⁴⁰ Yesuus immoo, "Yaa Simoon, ani waanan sitti himu tokko qaba" jedheen.

Innis, "Yaa barsiisaa natti himi" jedhe.

⁴¹ Yesuusiis akkana jedheen; "Namoonni lama nama maallaqa liqeessu tokko irraa maallaqa liqeeffatan. Inni tokko diinaarii dhibba shan liqeeffate; kaan immoo diinaarii shantama liqeeffate.

⁴² Jarri lachuu waan isaaf kaffalan dhabnaan dhiiseef. Egaa jara lamaan keessaa kamtu caalaa isa jaallata?"

⁴³ Simoonis deebisee, "Isa liqiin guddaan dhiifameef sana natti fakkaata" jedheen.

Yesuusiis, "Ati dhugaa dubbatte" isaan jedhe.

⁴⁴ Innis gara dubartittiitti garagalee Simooniin akkana jedhe; "Dubartii kana argitaa? Ani mana kee nan dhufe. Ati bishaan miillaa illee naaf hin kennine; isheen garuu imimmaan isheetiin miilla koo dhiqxee rifeensa mataa isheetiin haqxe.

⁴⁵ Ati na hin dhunganne; dubartiin kun garuu yeroo ani ol seenee jalqabdee miilla koo dhungachuu hin dhiifne.

46 Ati Zayitii iyyuu mataa koo hin dibne; isheen garuu miilla koo shittoo dibde.

47 Kanaafuu ani sittin hima; sababii jaalalli ishee guddaa ta'eef cubbuun ishee baay'een sun isheef dhiifameera. Kan xinnoon dhiifameef garuu jaalalli isaa xinnoo dha."

48 Yesuusis dubartittiidhaan, "Cubbuun kee siif dhiifameera" jedhe.

49 Warri isa wajjin maaddiitti dhi'aatanii turanis, "Namni cubbuu iyyuu namaa dhiisu kun eenyu?" jedhanii garaa isaaniitti yaaduu jalqaban.

50 Yesuusis dubartittiidhaan, "Amantiin kee si fayyiseera; nagaan deemi" jedhe.

8

Fakkeenya Namicha Sanyii Facaasuu 8:4-15 kwf - Mat 13:2-23; Mar 4:1-20

¹ Yesuusis ergasii wangeela mootummaa Waaqaa lallabaa magaalaa tokko irraa gara magaalaa biraatti, ganda tokko irraas gara ganda biraatti naanna'aa ture. Warri Kudha Lamaanis isa wajjin turan;

² dubartoonni hafuurota hamoo fi dhibee irraa fayyifaman tokko tokkos isa wajjin turan; isaanis Maariyaam ishee Magdalaa kan hafuuronni hamoon torba ishee keessaa ba'an,

³ Yohaanaa niitii Kuuzaa isa eegduu mana Heroodis turee, Suusanaa fi dubartoota biraa baay'ee turan. Dubartoonni kunneenis waan qabaniin Yesuusii fi barattoota isaa tajaajilaa turan.

4 Yeroo tuunni guddaan walitti qabamee namoonnis magaalaa gara garaatii gara isaa dhufanitti Yesuus akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime:

5 “Namichi sanyii facaasu tokko sanyii fa-caafachuu ba’e. Utuu inni facaasaa jiruus sanyiin tokko tokko karaa irra bu’ee irra ejjetame; simbirroonnis nyaatanii fixan.

6 Kaan immoo lafa kattaa irra bu’e; innis waan jiidha hin qabneef yeroo biqiletti ni goge.

7 Sanyiin biraas qoraattii keessa bu’e; qoraattiin sunis biqiltuu sana wajjin guddatee isa hudhe.

8 Ammas sanyiin kaan biyyoo gaarii irra bu’e. Ni biqile; ijas dachaa dhibba naqate.”

Innis yommuu waan kana dubbatetti lallabee, “Namni gurra dhaga’u qabu haa dhaga’u” jedhe.

9 Barattoonni isaas hiikkaan fakkeenya kanaa maal akka ta’e isa gaafatan.

10 Innis akkana jedhe; “Icciitii mootummaa Waaqaa beekuun isinii kennameera; warra kaanitti garuu ani fakkeenyaan nan dubbadha; kunis,

“ ‘Akka isaan utuma ilaalanuu hin argineef, utuma dhaga’anuus, hin hubanneef.*”

11 “Hiikkaan fakkeeniyichaa kanaa dha: Sanyiin sun dubbii Waaqaa ti.

12 Sanyiin karaa irraa sun namoota dubbicha dhaga’anii garuu akka isaan amananii hin fayyineef diiyaabiloos dhufee dubbicha garaa isaanii keessaa fudhatuu dha.

---

* **8:10** Isa 6:9

13 Sanyiin lafa kattaa irraa sunis warra yommuu dubbicha dhaga’anitti gammachuudhaan fudhatanii dha; isaan garuu hidda hin qaban. Yeroof amanu malee yeroo qorumsaatti ni ganu.

14 Sanyiin qoraattii keessa bu’es warra dubbicha dhaga’anii dha; isaanis akkuma karaa isaanii itti fufaniin yaaddoo jireenyaatiin, badhaadhummaa fi qananiidhaan hudhamu; hin bilchaatanis.

15 Sanyiin biyyoo gaarii irraa garuu warra garaa tolaa fi gaariidhaan dubbicha dhaga’anii jabeessanii qabataniis obsaan ija naqatan argisiisa.

Ibsaa fi Baattuu Isaa

16 “Namni kam iyyuu ibsaa qabsiisee okkotee keessa hin dhoksu yookaan siree jala hin kaa’u. Qooda kanaa akka warri ol seenan ifa arguu danda’aniif baattuu ibsaa irra kaa’u.

17 Wannii dhokfamee utuu hin mul’ifamin hafu, wannii haguugamee utuu hin beekamin hafu yookaan utuu ifatti hin baafamin hafu tokko iyyuu hin jiruutii.

18 Kanaaf akkamitti akka dhaggeeffattan qalbeeffadhaa. Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne kam iyyuu garuu wannii inni waan qabu of se’u iyyuu isa irraa fudhatama.”

Haadha Yesuusii fi Obboloota Isaa

8:19-21 kwf - Mat 12:46-50; Mar 3:31-35

19 Haatii fi obbolloonni Yesuus isa arguu dhufan; garuu sababii baay'ina namaatiif isa bira ga'uu hin dandeenye.

20 Namni tokkos, “Haati keetii fi obbolloonni kee si arguu barbaadanii ala dhadhaabatanii jiru” jedhee isatti hime.

21 Innis, “**Haati kootii fi obbolloonni koo warra dubbii Waaqaa dhaga’anii hojii irra oolchanii dha**” jedhee deebise.

Yesuus Bubbee Gab gochuu Isaa

8:22-25 kwf - Mat 8:23-27; Mar 4:36-41

8:22-25 kwi - Mar 6:47-52; Yoh 6:16-21

22 Gaaf tokko Yesuus barattoota isaatiin, “**Kot-taa galaana gama ceenaa**” jedhe. Kanaafuu isaan bidiruu yaabbatanii qajeelan.

23 Inni utuu isaan bidiruudhaan deemaa jiranuu hirribni qabee rafe. Bubbeen tokkos galaana sana irratti ka’ee, bidiruun sun bishaaniin guutamuu jalqabe; isaanis balaa guddaa keessa seenan.

24 Barattoonnis dhaqanii, “Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, nu dhumuuf jirra!” jedhanii isa dammaqsan.

Innis ka’ee bubbee fi bishaan raafamaa ture sana ifate; bubbeen sunis gab jedhe; wanni hundinuus ni tasgabbaa’e.

25 Barattoota isaas, “**Amantiin keessan eessa jira?**” jedhee gaafate.

Isaanis sodaa fi dinqifannaadhaan, “Namichi bubbee fi bishaan illee ajaju kun eenyu? Isaanis ni ajajamuuf” jedhanii wal gaafatan.

*Yesuus Hafuura Hamaa Baasuu Isaa**8:26-37 kwf - Mat 8:28-34**8:26-39 kwf - Mar 5:1-20*

²⁶ Isaanis gara biyya Gergeesenoon ishee galaanaan gama fuullee Galiilaatti argamtuutti bidiruudhaan ce'an.

²⁷ Yommuu Yesuus qarqara galaanaatti bu'ettis namichi magaalaa sanaa kan hafuura hamaadhaan qabamee ture tokko isatti dhufe. Namichi kun yeroo dheeraadhaaf uffata hin uffatu ture; awwaala gidduu jiraata malee mana keessa hin jiraatu ture.

²⁸ Innis yommuu Yesuusis argetti iyyee miilla isaa irratti kufe; sagalee ol fudhatee iyyees, "Yaa Yesuus Ilma Waaqa Waan Hundaa Olee, ati maal narraa barbaadda? Ani sin kadhada; na hin dhiphisin!" jedhe.

²⁹ Yesuus akka hafuurri xuraa'aan sun namicha keessaa ba'u ajajee tureeti. Hafuurri sunis yeroo baay'ee itti ka'aa ture; namichi sun yoo harkaa fi miilli isaa foncaan hidhamee eegamaa ture iyyuu, hidhaa isaa of irraa kukkutee, hafuura hamaa sanaan gara lafa namni hin jirreetti geeffamaa ture.

³⁰ Yesuusis, "Maqaan kee eenyu?" jedhee isa gaafate.

Innis sababii hafuuronni hamoon baay'een isatti galanii turaniif, "Leegewoon" jedhee deebise.

³¹ Hafuuronni hamoon sunis akka inni akka isaan Qilee keessa bu'an isaan hin ajajneef Yesuusis kadhatan.

³² Hoomaan booyyee guddaan isaas gaara irra achi dheedaa ture. Hafuuronni hamoon sunis akka inni akka isaan booyyeewwan sanatti galaniif isaanii eeyyamu Yesuus kadhatan; innis ni eeyyameef.

³³ Yommuu hafuuronni hamoon sun namicha keessaa ba’anii booyyeewwanitti galanitti, hoomaan sun ededa hallayyaa irraa gad furguggifamee galaanatti nam’ee liqimfame.

³⁴ Warri booyyeewwan tiksan sunis yommuu waan ta’e sana arganitti, baqatanii magaalaa fi baadiyyaatti waan kana odeessan;

³⁵ namoonnis waan ta’e sana ilaalu ba’an. Isaanis yommuu gara Yesuus dhufanitti namicha hafuuronni hamoon keessaa ba’an sana wayyaa uffatee, qalbii isaattis deebi’ee miilla Yesuus jala taa’ee argan; ni sodaatanis.

³⁶ Warri waan kana arganii turanis namichi hafuura hamaan qabame sun akkamitti akka fayye namootatti odeessan.

³⁷ Kana irratti namoonni biyya Gergeesenoon hundinuu waan sodaadhaan guutamaniif akka Yesuus isaan biraa deemu isa kadhatan. Innis bidiruu yaabbatee achii deeme.

³⁸ Namichi hafuuronni hamoon keessaa ba’an sun Yesuus wajjin deemuuf isa kadhate; Yesuus garuu akkana jedhee of biraa isa deebise;

³⁹ **“Mana keetti deebi’iitii wanni Waaqni siif godhe hammam guddaa akka ta’e odeessi.”** Namichis dhaqee wanni Yesuus isaaf godhe hammam guddaa akka ta’e magaalaa sana hunda keessatti odeesse.

*Mucattii Duutee fi Dubartii Dhukkubsatte
8:40-56 kwf - Mat 9:18-26; Mar 5:22-43*

⁴⁰ Yommuu Yesuus deebi'etti namoonni baay'een isa simatan. Hundi isaanii isa eeggachaa turaniitii.

⁴¹ Namichi Yaa'iiros jedhamu, bulchaan mana sagadaa tokko dhufee miilla Yesuus irratti kufee akka inni mana isaa dhaqu isa kadhate;

⁴² sababiin isaas intalli isaa tokkittiin, durbi umuriin ishee gara waggaa kudha lamaa ta'u tokko du'uu geessee turte.

Utuu Yesuus deemaa jiruu namoonni qixa hundaan dhiibanii hafuura isa kutuu ga'an.

⁴³ Dubartiin dhiigni ishee waggaa kudha lama dhangala'aa ture tokkos achi turte; garuu namni tokko iyyuu ishee fayyisuu hin dandeenye.

⁴⁴ Isheenis dugda isaa duubaan dhuftee handaara uffata isaa tuqxe; dhiigni ishees yommusuma cite.

⁴⁵ Yesuusis, **“Eenyutu na tuqe?”** jedhee gaafate.

Yommuu hundi isaanii haalanitti Phexros, “Yaa barsiisaa namoonni tuutta'anii si dhiibaa jiru” jedhe.

⁴⁶ Yesuus garuu, **“Namni wayii na tuqeera; ani akka humni na keessaa ba'e nan beekaa”** jedhe.

⁴⁷ Dubartittiinis akka utuu hin beekamin deemuu hin dandeenye hubannaan hollachaa dhuftee miilla isaa irratti kufte. Isheenis maaliif akka isa tuqxee fi akkamittis akka yommusuma fayyite namoota sana hunda duratti dubbate.

⁴⁸ Kana irratti inni, **“Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseera. Nagaan deemi”** jedheen.

49 Utuu Yesuus dubbachaa jiruus namni tokko mana Yaa'iirros bulchaa mana sagadaatii dhufee, "Intalli kee duuteerti; ati si'achi barsiisicha hin rakkisin" jedhe.

50 Yesuus garuu yommuu dhaga'etti Yaa'iirisiin, "Amani malee hin sodaatin; isheen ni fayyitii" jedhe.

51 Inni yommuu mana Yaa'iirros ga'etti Phexros, Yohannisii fi Yaaqoob akkasumas abbaa fi haadha intalattii malee akka namni tokko iyyuu isa wajjin ol seenu hin eeyyamne.

52 Kana irratti namoonni hundinuu isheef wawwaachaa, faarsaas turan. Yesuus garuu, "Hin boo'inaa; isheen ni rafti malee hin duuneetii" jedhe.

53 Isaan immoo akka isheen duute waan beekaniif isatti kolfan.

54 Inni garuu harka ishee qabee, "Intala ko, ka'i!" jedhe.

55 Hafuurri ishees ni deebi'e; isheenis yommusuma kaatee dhaabatte. Ergasii Yesuus akka isaan waan isheen nyaattu isheef kennan isaanitti hime.

56 Abbaa fi haati ishees ni dinqifatan; inni garuu akka isaan waan ta'e sana nama tokkotti illee hin himne isaan ajaje.

9

Yesuus Barattoota Kudha Lamaan Erguu Isaa
 9:3-5 kwf - Mat 10:9-15; Mar 6:8-11
 9:7-9 kwf - Mat 14:1,2; Mar 6:14-16

¹ Yesuus warra Kudha Lamaan walitti waamee, akka isaan hafuurota hamoo hunda baasanii fi

akka dhibeewwan fayyisaniif humnaa fi taayitaa kenneef;

² inni akka isaan mootummaa Waaqaa labsanii fi akka dhukkubsattoota fayyisaniif isaan erge.

³ Akkanas isaaniin jedhe; “Adeemsa keessaniif waan tokko illee jechuunis ulee yookaan korojoo yookaan buddeena yookaan maallaqa akkanumas kittaa lama hin qabatinaa.

⁴ Mana seentan kam iyyuu keessa hamma magaalaa sanaa baatanitti achuma turaa.

⁵ Yoo namoonni isin simachuu baatan, magaalaa isaaniitii ba’aatii akka ragaa isaanitti ta’uuf awwaara miilla keessanii dhadha’adhaa.”

⁶ Isaanis achii ba’anii iddoo hundatti wangeela lallabaa, namootas fayyisaa ganda tokko irraa gara ganda kaanii deema turan.

⁷ Heroodis bulchaan waa’ee waan ta’aa ture hundaa dhaga’e. Innis waan namoonni tokko tokko Yohannis cuuphaan warra du’an keessaa kaafameera jechaa turaniif,

⁸ warri kaanis Eeliyaas mul’ateera jechaa waan turaniif, warri kaan immoo raajota durii keessaa inni tokko du’aa ka’eera jechaa waan turaniif akka malee burjaaja’e.

⁹ Heroodis garuu, “Ani Yohannisin mataa isaa kuteen ture. Yoos namichi ani waa’ee isaa waan akkanaa dhaga’u kun eenyu ree?” jedhe. Yesuus arguufis ni hawwa ture.

*Yesuus Nama Kuma Shan Sooruu Isaa
9:10-17 kwf – Mat 14:13-21; Mar 6:32-44; Yoh
6:5-13*

9:13-17 kwi – 2Mt 4:42-44

10 Ergamoonnis yommuu deebi'anitti waan hojjetanii turan Yesuusitti himan. Innis ofitti isaan fudhate; isaanis ofumaan gara magaalaa Beetisayidaa jedhamtuu dhaqan;

11 namoonni baay'een garuu waan kana beekanii isa duukaa bu'an. Innis isaan simatee waa'ee mootummaa Waaqaa isaanitti hime; warra fayyuun isaan barbaachises ni fayyise.

12 Gara galgalaatti warri Kudha Lamaan gara isaa dhufanii, "Waan nu as gammoojjii keessa jiruuf, akka namoonni kunneen gara gandootaatiif fi baadiyyaa naannoo kana jiraniif dhaqaniif waan nyaatanii fi iddoo bultii barbaadataniif isaan gad dhiisi" jedhaniin.

13 Inni immoo, "Isinuu waan isaan nyaatan kennaafii" jedhee deebise.

Isaanis, "Nama kana hundaaf nyaata yoo dhaqnee binne malee nu buddeena shanii fi qurxummii lama qofa qabna" jedhanii deebisan.

14 Dhiira gara kuma shantu achi ture.

Inni garuu barattoota isaatiin, "Garee tokkoon tokkoon isaa gara nama shantama shantamaa qabuun isaan teessisaa" jedhe.

15 Barattoonnis akkasuma godhan; namni hundis ni taa'e.

16 Innis buddeena shananii fi qurxummii lamaan fuudhee, gara samii ol ilaalee galata galchee caccabse. Ergasii akka isaan namootaaf dhi'eessaniif barattootatti kenne.

17 Isaan hundi nyaatanii quufan; barattoonnis hurraa'aa hambifame gundoo kudha lama guutuu walitti qaban.

Phexros Eenyummaa Kiristoos Beeksis

9:18-20 kwf - Mat 16:13-16; Mar 8:27-29

9:22-27 kwf - Mat 16:21-28; Mar 8:31-9:1

¹⁸ Gaaf tokko Yesuus kophaa isaa kadhannaa irra ture; barattoonni isaas isa wajjin turan. Innis, **“Namoonni anaan eenyu jedhu?”** jedhee isaan gaafate.

¹⁹ Isaanis, **“Namoonni tokko tokko inni Yohanis Cuuphaa dha jedhu; warri kaan inni Eeliyaas jedhu; kaan immoo raajota durii keessaa isa tokkotu du’aa ka’e jedhu”** jedhanii deebisan.

²⁰ Innis, **“Isin hoo? Eenyu anaan jettu?”** jedhee gaafate.

Phexrosis, **“Ati Kiristoos* Waaqaa ti”** jedhee deebise.

²¹ Yesuusis akka isaan waan kana nama tokkotti illee hin himneef jabeessee isaan akeekkachiise.

²² Innis, **“Ilmi Namaa waan hedduun dhiphachuu, maanguddootaan, luboota hangafootaa fi barsiistota seeraatiin tuffatamuu, ajjeefamuu fi guyyaa sadaffaatti immoo du’aa ka’uu qaba”** jedhe.

²³ Ergasii inni hunduma isaaniitiin akkana jedhe; **“Namni kam iyyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu; fannoo isaa guyyuma guyyaan baadhatees na duukaa haa bu’u.**

²⁴ **Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhabaatii; garuu namni naaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni oolfata.**

---

* **9:20** yookaan Masiihii

25 Namni yoo addunyaa guutuu argatee ofii isaa immoo dhabe yookaan yoo gatame inni bu'aa maalii argata?

26 Nama anattii fi dubbii kootti qaana'u kam iyyuu Ilmi Namaa yommuu ulfina isaatiin, ulfina Abbaatii fi ulfina ergamoota qulqulluutiin dhufutti isatti ni qaana'a.

27 "Ani dhuguman isinitti hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko utuu mootummaa Waaqaa hin argin du'a hin dhandhaman."

Bifti Yesuus Geeddaramuu Isaa

9:28-36 kwf - Mat 17:1-8; Mar 9:2-8

28 Yesuus erga waan kana dubbatee gara guyyaa saddeetii booddee Phexros, Yohannisii fi Yaaqoobin fudhatee kadhannaadhaaf tulluu tokkotti ol ba'e.

29 Utuu inni kadhachaa jirus bifti fuula isaa geeddarame; uffanni isaas adii calaqqisu ta'e.

30 Kunoo namoonni lama jechuunis Musee fi Eeliyaas, ulfina guddaadhaan mul'atanii Yesuus wajjin haasa'aa turan.

31 Isaanis ulfinaan mul'atanii waa'ee addunyaa kana irraa deemuu isaa kan inni Yersaalemitti raawwachuuf jiru sanaa dudubachaa turan.

32 Phexrosii fi warri isa wajjin turan garuu akka malee mugaan; yeroo dammaqanitti immoo ulfina Yesuusii fi namoota Yesuus wajjin dhadhaabachaa turan lamaan argan.

33 Phexrosis akkuma namoonni sun Yesuus biraa deemuu jalqabaniin, "Yaa Gooftaa, as jiraachuun nuuf gaarii dha. Daasii sadii jechuunis

tokko siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasiif ni ijaarra” jedhe. Inni waan dubbatu hin beeku ture.

³⁴ Utuma inni dubbachaa jiruu duumessi tokko dhufee isaan haguuge; isaanis yommuu duumessa sana keessa seenanitti ni sodaatan.

³⁵ Sagaleen, “Kun ilma koo isa ani filadhee dha; isinis isa dhaga’aa” jedhu tokko duumessicha keessaa dhufe.

³⁶ Yommuu sagaleen sun dubbatetti, Yesuus kophaa isaa argame. Barattoonnis ni cal’isan malee waan argan keessaa tokko illee yeroo sanatti nama tokkottuu hin himne.

Yesuus Gurbaa Tokko Fayyise

9:37-45 kwf - Mat 17:14-18,22,23; Mar 9:14-27,30-32

³⁷ Guyyaa itti aanu, yommuu isaan tulluu irraa gad bu’anitti namoonni baay’een isatti dhufan.

³⁸ Namoota sana keessaas namichi tokko iyyee akkana jedhe; “Yaa Barsiisaa akka ati ilma koo naa ilaaltu sin kadhada; inni anaaf mucaa tokkichaatii.

³⁹ Hafuurri wayii itti ka’a; gurbichis akkuma tasaa iyya; hafuurri sun lafaan dha’ee isa dhidhiitachiisa. Gurbichis hoomacha afaaniin baasa; hafuurichi dafee irraa hin galu; yeroo hundas isa miidha.

⁴⁰ Ani akka hafuura sana baasaniif barattoota kee nan kadhada; isaan garuu hin dandeenye.”

⁴¹ Yesuusis deebisee, “Isin dhaloota hin amannee fi jal’aa nana; ani hamma yoomiitti isin wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis isinii obsa?” jedhe. Namichaanis, “Mee ilma kee as fidi” jedhe.

⁴² Utuma gurbaan sun gara Yesuus dhufaa jiruu, hafuurri hamaan sun lafaan dha'ee isa dhidhiitachiise. Yesuus garuu hafuura xuraa'aa sana ifate; gurbichas fayyisee abbaa isaatiif kenne.

⁴³ Hundumti isaaniis humna Waaqaa isa jabaa sana ni dinqifatan.

Utuu hundi isaanii waan Yesuus hojjete sana dinqisiifachaa jiranuu inni barattoota isaatiin akkana jedhe;

⁴⁴ **“Waan ani isinitti himuuf jiru of eeggannaadhaan dhaggeeffadhaa: Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni kennama.”**

⁴⁵ Isaan garuu dubbii kana hin hubanne. Akka isaaniif hin galleefis isaan jalaa dhokfamee ture; isaan waa'ee waan kanaa isa gaafachuus ni sodaatan.

Namni Nama Hunda Caalu Eenyu?

9:46-48 kwf - Mat 18:1-5

9:46-50 kwf - Mar 9:33-40

⁴⁶ Isaan keessaa namni nama hundumaa caalu eenyu akka ta'e barattoota gidduutti wal falmiin ka'e.

⁴⁷ Yesuusis waan isaan garaatti yaadan beekke mucaa xinnaa tokko fidee of bira dhaabe;

⁴⁸ akkanas isaaniin jedhe; **“Namni mucaa xinnaa kana maqaa kootiin simatu kam iyyuu na simata; namni na simatus isa na erge sana simata; namni isin hundaa gad ta'e inni hunda caalaatii.”**

⁴⁹ Yohannis, “Yaa Barsiisaa, nu utuu namni tokko maqaa keetiin hafuurota hamoo baasuu

arginee waan inni nu duukaa hin buuneef isa dhowwine” jedhe.

⁵⁰ Yesuus garuu, “Isa hin dhowwinaa; namni isiniin hin mormine kam iyyuu gara keessan jiraatii” jedhe.

Mormii Warra Samaariyaa

⁵¹ Yesuusis yommuu yeroon inni itti gara samiitti ol fudhatamu ga’etti Yerusaalem dhaquuf hidhatee ka’e.

⁵² Innis ergamoota of dura erge; isaanis waan isa barbaachisu qopheessuudhaaf ganda Samaariyaa tokko seenan.

⁵³ Namoonni naannoo sanaa garuu sababii inni fuula isaa Yerusaalemitti deebifatee deemaa tureef isa hin simanne.

⁵⁴ Barattoonni isaa jechuunis Yaaqoobii fi Yohannis yommuu waan kana arganitti, “Yaa Gooftaa, akka inni isaan balleessuuf, akka nu samii irraa ibidda gad waamnu barbaaddaa?” jedhan.

⁵⁵ Yesuus garuu garagalee isaan ifate.

⁵⁶ Isaanis darbanii ganda biraa dhaqan.

Yesuus Duukaa Bu’uun Gatii Nama Baasisa 9:57-60 kwf - Mat 8:19-22

⁵⁷ Utuu isaan karaa deemaa jiranuus namichi tokko Yesuusiin, “Ani iddoo ati dhaqxu hundatti si duukaa nan bu’a” jedhe.

⁵⁸ Yesuusis deebisee, “Waangoonni boolla qabu; simbirroonis man’ee qabu; Ilmi Namaa garuu iddoo itti mataa isaa irkifatu illee hin qabu” jedhe.

⁵⁹ Nama biraatiinis, “Na duukaa bu’i!” jedhe.

Namichi garuu, “Yaa Gooftaa, dura akka ani dhaqee abbaa koo awwaalladhu naa eeyyami” jedhee deebise.

⁶⁰ Yesuusis, “Warri du’an du’aa isaanii haa awwaallatan; ati garuu dhaqiitii mootummaa Waaqaa lallabi” jedheen.

⁶¹ Ammas namni biraa, “Yaa Gooftaa, anis si duukaa nan bu’a; garuu dura akka ani dhaqee maatii kootti nagaa dhaamadhu naa eeyyami” jedhe.

⁶² Yesuusis deebisee, “Namni harkaan hordaa qabatee of duuba ilaalu kam iyyuu mootummaa Waaqaatiif hin malu” jedhe.

10

Yesuus Nama Torbaatamii Lama Erguu Isaa

10:4-12 kwf - Luq 9:3-5

10:13-15,21,22 kwf - Mat 11:21-23,25-27

10:23,24 kwf - Mat 13:16,17

¹ Kana booddee Gooftaan namoota biraa 72 muudee gara magaalaawwanii fi lafa ofii dhaquuf ture hundaatti lama lamaan of dura isaan erge.

² Akkanas isaaniin jedhe; “Midhaan walitti qabamu baay’ee dha; hojjettoonni garuu mu-raasa. Kanaaf akka Gooftaan midhaan sanaa gara lafa qotiisaa midhaan isaatti hojjettoota erguuf isa kadhadaa.

³ Deemaa! Ani akka ilmoolee hoolaa gara gidduu yeeyyiitti isin erga.

⁴ Borsaa yookaan korojoo yookaan kophee hin qabatinaa; karaa irrattis nama tokko illee nagaa hin gaafatinaa.

5 “Yeroo mana tokko seentanitti dursaatii, ‘Nagaan mana kanaaf haa ta’u’ jedhaa.

6 Yoo namni nagaan achi jiraate, nagaan keessan isaaf ta’a; yoo kanaa achii nagaan keessan isiniif deebi’a.

7 Waan isaan isinii kennan hunda nyaachaa, dhugaas achuma turaa; hojjetaaf mindaa isaa argachuun ni malaatii. Manaa gara manaatti hin labinaa.

8 “Yeroo magaalaa tokko seentanii simatam-tanitti waanuma isinii dhi’aate nyaadhaa.

9 Dhukkubsattoota achi jiran fayyisaatii, ‘Mootummaan Waaqaa isinitti dhi’aateera’ jedhaa isaanitti himaa.

10 Yoo magaalaa tokko seentanii isin simachuu baatan garuu gara daandii magaalatti ba’aatii akkana jedhaa;

11 ‘Nu akka akeekkachiisa isinii ta’uuf awwaara magaalaa keessanii illee miilla keenya irraa dhadha’anna. Ta’us waan kana beekaa: Mootummaan Waaqaa dhi’aateera.’

12 Ani isinittin hima; gaafas magaalaa sana irra Sodoomiif ni salphata.

13 “Yaa Koraaziin siif wayyoo! Yaa Beeti-sayidaa siif wayyoo! Hojiin dinqii kan isin keessatti hojjetame sun utuu Xiirrosii fi Siidoonaa keessatti hojjetamee jiraatee isaan silaa yeroo dheeraan dura uffata gaddaa uffatanii, daaraa keessas tataa’anii qalbii jijjiirratu turan.

14 Garuu guyyaa murtiitti isin irra Xiirrosii fi Siidoonaaf ni salphata.

15 Atis yaa Qifirnaahom, hamma samiitti ol kaafamtaa? Lakki, Sii’oolitti gad buuta.

16 “Namni isin dhaga’u kam iyyuu na dhaga’a; namni isin dhaga’uu didu anas dhaga’uu dida; namni na dhaga’uu didu immoo isa na erge sana dhaga’uu dida.”

17 Namoonni torbaatamii lamaan sunis gammachuudhaan deebi’anii, “Yaa Gooftaa, hafuuronni hamoon iyyuu maqaa keetiin nuu ajajamaniiru” jedhan.

18 Yesuusis deebisee akkana jedhe; “Ani utuu Seexanni akkuma balaqqeetti samii irraa bu’uu nan arge.

19 Kunoo, ani akka isin bofaa fi torbaanqabaa lafatti dhidhiittanii fi akka humna diinaa hundas mo’attaniif aangoo isinii kenneera; wanni kam iyyuu isin hin miidhu.

20 Garuu sababii maqaan keessan samii keessatti barreeffameef gammadaa malee sababii hafuuronni isinii ajajamaniif hin gammadinaa.”

21 Yesuus yeroo sana Hafuura Qulqulluudhaan gammachuun guutamee akkana jedhe; “Yaa Abbaa, Gooftaa samiitii fi lafaa, sababii ati wantoota kanneen ogeeyyii fi hubattoota jalaa dhoksitee daa’immanitti mul’ifteef ani sin galateeffadha. Eeyyee yaa Abbaa, ati waan kana gochuutti gammaddeertaatii.

22 “Abbaan koo waan hunda dabarsee natti kenneera. Abbaa malee namni tokko iyyuu Ilmi eenyu akka ta’e hin beeku; Ilmaa fi nama Ilmi isa itti mul’isuu fedhu malee namni tokko iyyuu Abbaan eenyu akka ta’e hin beeku.”

23 Barattoota isaattis garagalee kophaatti akkana jedheen; **“Iji waan isin argitan argu eebbifamaa dha.**

24 **Ani isinittin himaatii raajonnii fi mootonni baay’een waan isin argitan kana arguu barbaadan; garuu hin argine. Waan isin dhageessan kanas dhaga’uu barbaadan; garuu hin dhageenye.”**

Fakkeenya Namicha Samaariyaa Tokkoo

10:25-28 kwf – Mat 22:34-40; Mar 12:28-31

25 Gaaf tokko, hayyuun seeraa tokko Yesuusin qoruuf jedhee ka’ee dhaabate. Innis, **“Yaa Barsiisaa, ani jireenya bara baraa dhaaluudhaaf maal gochuun qaba?”** jedhee gaafate.

26 Yesuusis deebisee, **“Seera keessatti maaltu barreeffame? Atis akkamitti dubbifta?”** jedheen.

27 Namichis, **“Waaqa kee Goofticha garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan jaal-ladhu;* ollaa kees akkuma ofii keetiitti jaal-ladhu’†”** jedhee deebise.

28 Yesuusis, **“Sirriitti deebifteerta; atis kanuma godhi ni jiraattaa”** jedheen.

29 Namichi sun garuu qajeelaa of gochuu barbaadee, **“Ollaan koo eenyu?”** jedhee Yesuusin gaafate.

30 Yesuusis deebisee akkana jedhe; **“Namichi tokko utuu Yerusaalemii ba’ee Yerikootti gad bu’aa jiruu harka saamtotaa seene. Isaanis uffata isaa irraa baafatanii, tumanii, du’aa fi jireenya gidduutti isa dhiisanii deeman.**

* 10:27 KeD 6:5 † 10:27 Lew 19:18

³¹ Lubni tokko utuu akkuma tasaa karaa sanaan gad bu'uu namicha argee irraa goree darbe.

³² Akkasumas namichi gosa Lewwii tokko yommuu iddoo sana ga'eetti namicha sana argee irraa goree darbe.

³³ Namichi Samaariyaa tokko garuu utuu deemaa jiruu iddoo namichi sun jiru ga'e; yommuu isa argettis garaa laafeef.

³⁴ Innis itti dhi'aatee zayitii fi daadhii wayinii madaa isaatti naqee hidheef; harree isaa irras kaa'ee, mana boqonnaa keessummootaatti isa geesse; achittis isa gargaare.

³⁵ Guyyaa itti aanutti diinaarii lama baasee abbaa mana boqonnaa sanaatti kennee, 'Namicha kana ittiin naa wal'aani; yoo kana caalaa baaftes ani yeroon deebi'ee dhufutti siifin kenna' jedheen.

³⁶ "Eгаа jara sadan kanneen keessaa ollaan namicha harka saamtotaa seene sanaa isa kam seeta?"

³⁷ Hayyuun seeraa sunis, "Isa garaa laafeef sana" jedheen.

Yesuusiis, "Atis dhaqiitii akkasuma godhi" jedheen.

Yesuus mana Maartaatii fi Maariyaam Dhaquu Isaa

³⁸ Utuu karaa deemaa jiranuu Yesuus ganda tokko seene; dubartiin Maartaa jedhamtu tokkos mana isheetti isa simatte.

³⁹ Isheenis obboleettii Maariyaam jedhamtu tokko qabdi turte; Maariyaamis miilla Gooftaa jala teessee waan inni jedhu dhaggeeffachaa turte.

⁴⁰ Maartaan garuu baay'ina hojiitiin waan dadhabaa turteef gara isaa dhuftee, "Yaa Gooftaa, obboleettiin koo akka ani hojii hunda kophaa koo hojjedhu natti dhiisuun ishee si hin gaddisiisuu? Akka isheen na gargaartu itti himi!" jette.

⁴¹ Gooftaanis deebisee akkana jedheen; "Yaa Maartaa, yaa Maartaa, ati waa'ee waan baay'ee yaaddofta; ni raafamta.

⁴² Wannii barbaachisu garuu waanuma tokko qofa; Maariyaam isa caalu filatteerti; innis ishee irraa hin fudhatamu."

11

Yesuus Waa'ee Kadhannaa Barsiisuu Isaa

11:2-4 kwf - Mat 6:9-13

11:9-13 kwf - Mat 7:7-11

¹ Gaaf tokko Yesuus iddoo tokkotti kadhachaa ture; yommuu inni fixatettis, barattoota isaa keessaa namni tokko, "Yaa Barsiisaa, akkuma Yohannis barattoota isaa barsiise sana, atis kadhachuu nu barsiisi" jedheen.

² Innis akkana isaaniin jedhe; "Isin yommuu kadhattan akkana jedhaa:

"Yaa Abbaa,
maqaan kee haa qulqullaa'u;
mootummaan kee haa dhufu.

³ Buddeena keenya kan guyyuma guyyaa,
guyyuma guyyaan nuu kenni.

⁴ Akkuma nus warra cubbuu nutti hojjetaniif
dhiifnu sana
atis cubbuu keenya nuu dhiisi;
qoramatti nu hin galchin.' "

5 Innis akkana isaaniin jedhe; “Mee isin keessaa namni tokko michuu qaba haa jennuu; innis halkan walakkaa michuu isaa sana bira dhagee, ‘Yaa michuu ko, mee buddeena sadii naa liqeessi;

6 michuun koo kan karaa deemu tokko natti goreeraatii; anis waanan dhi’eessuuf tokko illee hin qabu’ haa jedhu.

7 Namichi mana keessaa sunis, ‘Na hin rakkisin; balballi cufameera; ijoolleen koos na wajjin siree irra jiru; ani ka’ee waan tokko illee siif kennuu hin danda’u’ jedhaanii?

8 Ani isinittin hima; sababii inni michuu isaa ta’eef jedhee ka’ee buddeena sana isaaf kennuu baatu illee, sababii ija jabina namicha sanaatiif jedhee ka’ee waan isa barbaachisu hunda ni kennaaf.

9 “Kanaafuu ani isinittin hima: Kadhadaa, isiniif ni kennamaa; barbaadaa, ni argattuu; rurrukutaa, balballi isiniif ni banamaa.

10 Namni kadhatu hundi ni argataatii; namni barbaadu ni argata; nama rurrukutuufis balballi ni banama.

11 “Yaa abbootii, isin keessaa namni yoo ilmi isaa qurxummii isa kadhate, qooda qurxummii bofa kennuuf eenyu?

12 Yookaan namni yoo ilmi isaa hangaaquu isa kadhate torbaanqabaa kennuuf eenyu?

13 Erga isin warri hamoon iyyuu kennaa gaarii ijoollee keessaniif kennuu beektanii, Abbaan keessan inni samii irraa immoo hammam caalchisee warra isa kadhataniif Hafuura Qulqulluu haa kennuu ree!”

Yesuusii fi Bi'eelzebuul

11:14,15,17-22,24-26   kwf   -   Mat
12:22,24-29,43-45

11:17-22 kwf - Mar 3:23-27

¹⁴ Yesuusis hafuura hamaa arrab-didaa ta'e tokko baasaa ture. Yommuu hafuurri hamaan sun ba'etti arrab-didaan sun ni dubbate; namoonnis ni dingifatan.

¹⁵ Isaan keessaa namoonni tokko tokko garuu, "Inni Bi'eelzebuuliin, hangafa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasaa jira" jedhan.

¹⁶ Warri kaan immoo mallattoo samii irraa isa gaafachuudhaan isa qoran.

¹⁷ Yesuusis yaada isaanii beekee akkana jedheen; "Mootummaan gargar of goodu kam iyyuu ni diigama; manni gargar of goodus ni jiga.

¹⁸ Seexanni yoo gargar of qoode, mootummaan isaa akkamitti dhaabachuu danda'a? Wannani akkana jedhuuf sababii isin akka waan ani Bi'eelzebuuliin hafuurota hamoo baasuu dubbattaniif.

¹⁹ Egaa yoo ani Bi'eelzebuuliin hafuurota hamoo baasee, ilmaan keessan immoo maaliin baasu ree? Kanaafuu isaan abbootii murtii isinitti ta'u.

²⁰ Garuu ani quba Waaqaatiin hafuurota hamoo baasa taanaan, yoos mootummaan Waaqaa isinitti dhufeera.

²¹ "Yommuu namni jabaan guutummaatti mi'a lolaa hidhate tokko mana isaa eeggatutti, qabeenyi isaa nagaadhaan taa'aaf.

²² Garuu namni jabinaan isa caalu tokko yoo lolee isa mo'ate, mi'a lolaa kan namichi sun

amanate sana isa irraa fudhatee boojuu isaas qoqqooda.

²³ “Namni na wajjin hin jirre kam iyyuu naan morma; namni na wajjin walitti hin qabne kam iyyuus ni bittinneessa.

²⁴ “Hafuurri xuraa’aan yommuu nama keessaa ba’utti, boqonnaa barbaacha lafa gogaa*keessa joora; garuu hin argatu. Innis, ‘Mana koo isa ani keessaa ba’e sanatti nan deebi’a’ jedha.

²⁵ Yommuu achi ga’uttis manicha haramee qulqulleeffamee argata.

²⁶ Ergasiis dhagee hafuurota biraa torba kanneen isa caalaa hamoo ta’an fudhatee dhufa; isaanis itti galanii achi jiraatu. Haalli namicha sanaa kan dhumaa isa jalqabaa caalaa hammaata.”

²⁷ Utuu Yesuus waan kana dubbachaa jiruu, dubartiin tokko namoota gidduudhaa sagalee ishee ol fudhattee, “Garaan si baate, harmi ati hootes eebbifamaa dha” jette.

²⁸ Inni garuu deebisee, “Kana caalaa iyyuu, warri dubbii Waaqaa dhaga’anii ajajamaniif eebbifamoo dha” jedhe.

Mallattoo Yoonas

11:29-32 kwf – Mat 12:39-42

²⁹ Akkuma baay’inni namootaa dabalameen Yesuus akkana jedhe; “Dhaloonni kun dhaloota hamaa dha. Inni mallattoo barbaada; garuu mallattoo Yoonas malee mallattoon tokko iyyuu isaaf hin kennamu.

---

* **11:24** Lafti gogaan akka waan jireenya hafuurota hamootiif mijaa’aa ta’eetti herregama ture (Isa 13:21-22; 34:14 ilaalaa).

³⁰ Akkuma Yoonas mallattoo saba Nanawwee ture sana, Ilmi Namaas mallattoo dhaloota kanaa ni ta'aatii.

³¹ Mootittiin kibbaa guyyaa murtiitti namoota dhaloota kanaa wajjin kaatee isaanitti murti; isheen ogummaa Solomoon dhaga'uuf jettee daarii lafaatii dhufteetii. Kunoo kan Solomoonin caalu as jira.

³² Namoonni Nanawwee guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin ka'anii itti muru; isaan lallaba Yoonasiin qalbii jijjiirrataniitii; kunoo kan Yoonasin caalu as jira.

Ibsaa Dhagnaa

11:34,35 kwf - Mat 6:22,23

³³ "Namni kam iyyuu ibsaa qabsiisee iddoo hin mul'anne yookaan gombisaa jala hin kaa'u. Qooda kanaa akka warri ol seenan ifa isaa arganiif baattuu isaa irra kaa'u.

³⁴ Iji kee ibsaa dhagna keetii ti. Iji kee fayyaa taanaan, dhagni kee guutuun ifaan guutama. Yoo iji kee fayyaa hin ta'in garuu dhagni kees dukkana guutama.

³⁵ Kanaafuu akka ifni si keessaa dukkana hin taaneef of eeggadhu.

³⁶ Egaa yoo dhagni kee hundinuu ifaan guutame, yoo kutaan tokko iyyuu dukkana hin qabaatin, akkuma waan ifni ibsaa tokkoo ifa isaatiin siif ibsuutti dhagni kee guutummaatti ifa ni qabaata."

Fariisonnii fi Barsiistonni Seeraa Ifataman

³⁷ Akkuma Yesuus haasaa isaa fixateen Fariisota keessaa namichi tokko akka Yesuus isa

wajjin nyaata nyaatuuf mana isaatti isa waame; Yesuusis ol seenee maaddiitti dhi'aate.

³⁸ Fariisichi garuu akka Yesuus nyaataan dura hin dhiqatin argee dinqisiifate.

³⁹ Gooftaanis akkana isaan jedhe; “Isin Fariisonni duuba xoofotii fi caabii ni qulqulleessitu; keessi keessan garuu saamichaa fi hamminaan guutameera.

⁴⁰ Yaa namoota gowwoota! Inni duuba isaa uume sun keessa isaa immoo hin uumnee?

⁴¹ Isin garuu waan xooffoo fi caabii keessa jiru hiyyeeyyiif kennaa; yoos wanni hundinuu isinii qulqullaa'aa.

⁴² “Fariisota nana isiniif wayyoo! Isin insilaala, cilaaddamaa fi biqiltuu gosa hundaa kudhan keessaa tokko Waaqaaf ni kennitu; murtii qa-jeelaa fi jaalala Waaqaa garuu ni tuffattu. Silaa utuu isa duraa hin dhiisin isa booddee hojii irra oolchuu qabdu ture.

⁴³ “Yaa Fariisota, isiniif wayyoo! Isin manneen sagadaa keessatti taa'umsa ulfinaa, gabaa keessattis nagaa gaafatamuu jaallattu.

⁴⁴ “Isin sababii awwaala mallattoo hin qabne kan namoonni utuu hin beekin irra deeman fakkaattaniif isinii wayyoo!”

⁴⁵ Hayyoota seeraa keessaas tokko deebisee, “Yaa Barsiisaa, ati yommuu waan kana jettutti nuus arrabsaa jirta!” jedheen.

⁴⁶ Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Hayyoota seeraa, isiniifis wayyoo! Isin ba'aa namni baachuu hin dandeenye isaanitti feetu; ofii keessanii garuu isaan gargaaruudhaaf qubaan illee hin tuqxaan.

47 “Isiniif wayyoo! Isin raajotaaf awwaala ijaartuutii; kan isaan ajjeeses abbootuma keessan.

48 Kanaafuu isin akka waanuma abbootiin keessan hojjetan sana deeggartan dhugaa baatu; isaan raajota ajjeesan; isin immoo awwaala raajotaa ijaartu.

49 Sababii kanaaf Waaqni ogummaa isaatiin, ‘Ani raajotaa fi ergamoota isaanittin erga; namoonni sunis isaan keessaa tokko tokko ni ajjeesu; kaan immoo ni ari’atu’ jedhe.

50 Kanaaf dhaloonni kun dhiiga raajota hundaa kan uumama addunyaatii jalqabee dhangala’etti ni gaafatama;

51 dhiiga Abeel irraa jalqabee hamma dhiiga Zakkaariyaas isa iddoo aarsaatii fi mana qulqullummaa gidduutti ajjeefame sanaatti ni gaafatama. Eeyyee ani isinittin hima; dhaloonni kun waan kana hundumatti ni gaafatama.

52 “Yaa hayyoota seeraa, isiniif wayyoo! Isin furtuu beekumsaa fudhattaniirtu. Ofii keessanii hin seenne; warra seenaa turanis dhowwitaniirtu.”

53 Yommuu Yesuus achii deemetti, Fariisonnii fi barsiistonni seeraa jabeessanii isaan mormuu, akka inni waan baay’ee dubbatuufis isa tuttuquu jalqaban.

54 Waan afaan isaatii ba’uun isa qabuufis eeggachaa turan.

12

Of eeggachiisa

12:2-9 kwf - Mat 10:26-33

¹ Gidduu sana yommuu tuunni namoota kuma hedduu tokko hamma isaan wal irra ejjetanitti walitti qabametti, Yesuus duraan dursee baratoota isaatiin akkana jechuu jalqabe; **“Raacitii Fariisotaa irraa of eeggadhaa; kunis fakkeessitummaa dha.**

² Wanni haguugamee utuu hin mul’ifamin hafu yookaan wanni dhokfamee utuu hin beekamin hafu tokko iyyuu hin jiru.

³ Wanni isin dukkana keessatti dubbattan, ifa guyyaatiin dhaga’ama; wannu isin gola keessatti gurratti hasaastanis bantii manaa irraa labsama.

⁴ “Yaa michoota ko, ani isinittin hima; warra dhagna ajjeesani ergasii immoo kana caalaa homaa gochuu hin dandeenye hin sodaatinaa.

⁵ Ani garuu kan isin sodaachuu qabdan isinittin argisiisa; isa erga ajjeesee booddee gahaan-namitti darbachuudhaaf taayitaa qabu sana sodaadhaa; eeyyee, ani isinittin hima; isa sodaadhaa.

⁶ Daaloteen shan saantima lamatti gurguramu mitii? Isaan keessaa garuu tokko iyyuu Waaqni hin irraanfatu.

⁷ Dhugumaanuu rifeensi mataa keessanii hundi lakkaa’ameera. Hin sodaatinaa; isin daalotee hedduu caalaa gatii qabduutii.

⁸ “Ani isinittin hima; nama fuula namootaa duratti ifaan ifatti dhugaa naa ba’u kamiif iyyuu, Ilmi Namaas fuula ergamoota Waaqaa duratti dhugaa ni ba’a.

⁹ Namni fuula namootaa duratti na ganu kam iyyuu garuu fuula ergamoota Waaqaa duratti ni ganama.

10 Nama Ilma Namaatiin mormee jecha tokko dubbatu hundaaf ni dhiifama; nama Hafuura Qulqulluudhaan mormee dubbatu kamiif iyyuu garuu hin dhiifamu.

11 “Yommuu manneen sagadaa, bulchitootaa fi abbootii taayitaa duratti dhi’eeffamtanitti akkamitti akka falmattan yookaan maal akka jettan hin yaadda’inaa.

12 Hafuurri Qulqulluun yeruma sana Waan isin jechuu qabdan isin barsiisaatii.”

Fakkeenya Sooressa Gowwaa

13 Tuuta sana keessaa namichi tokko, “Yaa Barsiisaa, akka obboleessi koo dhaala naa hiruuf maaloo itti naa dubbadhu” jedheen.

14 Yesuus garuu deebisee, “Namana, eenyutu isin gidduutti abbaa murtii yookaan hirtuu dhaalaa na godhe?” jedheen.

15 Innis, “Ilaalladhaa! Doqnummaa hunda irraas of eegaa; jireenyi nama tokkoo baay’ina qabeenya isaatiin hin murteeffamuutii” jedheen.

16 Innis akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; “Lafti gotiisaa namicha sooressa tokkoo midhaan guddaa kenneef.

17 Namichi sunis, ‘Ani waan lafan itti midhaan koo galfadhu hin qabneef maal gochuu naa wayya?’ jedhee garaa isaatti yaade.

18 “Innis akkana jedhe; ‘Wanni ani godhu kana; gombisaa koo diigee guddaa isaa nan ijaarradha; midhaan koo fi mi’a koo hunda achittin kuufadha.

19 Lubbuu kootiinis, “Yaa lubbuu ko, ati waan gaarii hedduu kan waggaa baay’eef kuufame

qabda; boqodhu; nyaadhu; dhugi; gammadis” nan jedha.’

20 “Waaqni garuu, ‘Yaa gowwicha, edanuma lubbuu kee sirraa fudhachuu barbaadu; egaa wanni ati walitti qabatte sun kan eenyuu ta’a?’ jedheen.

21 “Kanaafuu namni ofii isaatiif badhaadhuma kuufatee fuula Waaqaa duratti immoo hin sooromin kam iyyuu akkasuma ta’a.”

Hin Yaadda’inaa

12:22-31 kwf - Mat 6:25-33

22 Yesuusis barattoota isaatiin akkana jedhe; “Kanaafuu ani isinittin hima; ‘maal nyaanna?’ jettanii waa’ee jireenya keessanii hin yaadda’inaa; yookaan ‘maal uffanna?’ jettanii waa’ee dhagna keessanii hin yaadda’inaa.

23 Jireenyi nyaata caala; dhagnis uffata caalaatii.

24 Mee arraageyyii ilaalaa: Isaan hin facaafatan yookaan hin haammatan; gombisaa yookaan gumbii hin qaban; ta’us Waaqni isaan soora. Isin immoo hammam simbirroota caalaa gatii guddaa qabdu!

25 Isin keessaa namni yaadda’uudhaan hojjaa isaa irratti dhundhuma tokko dabalachuu danda’u eenyu?

26 Yoos isin erga waan xinnoo akkasii illee godhachuu hin dandeenye, maaliif waan biraaf yaaddoftu ree?

27 “Daraaraawwan bosonaa akkamitti akka guddatan mee ilaalaa; isaan hin dhama’an yookaan hin fo’an. Ani garuu isinittin hima;

Solomoon iyyuu ulfina isaa hunda keessatti, akka tokkoo isaaniitti hin uffanne.

²⁸ Isin yaa warra amantii xinnoo nana! Waaqni erga marga dirree kan har'a jiruu fi kan bor immoo ibiddatti naqamutti iyyuu akkasitti uffisee, isinitti immoo hammam kana caalaa haa uffisuu ree.

²⁹ Qalbii keessan waan nyaattan irra yookaan waan dhugdan irra hin kaa'atinaa; waa'ee isaas hin yaadda'inaa.

³⁰ Addunyaan ormootaa waan kana hunda ni barbaaduutii; Abbaan keessan akka wanni kun hundinuu isin barbaachisu ni beeka.

³¹ Garuu mootummaa isaa barbaadaa; wanni kun akkasuma isiniif kennama.

³² "Isin karra xinnoo nana, hin sodaatinaa; Abbaan keessan mootummaa isinii kennuu jaal-lateeraatii.

³³ Waan qabdan gurguraatii hiyyeeyyiif ken-naa. Korojoo hin moofofne, qabeenya dhuma hin qabnes samii irratti, iddoo hattuun itti hin dhi'aanee fi biliinis hin balleessinetti ofii keessaniif kuufadhaa.

³⁴ Idduma badhaadhummaan keessan jiru sana garaan keessanis jiraatii.

Qophaa'anii Eeguu

12:35,36 kwf - Mat 25:1-13; Mar 13:33-37

12:39,40,42-46 kwf - Mat 24:43-51

³⁵ "Tajaajilaaf hidhadhaatii qophaa'aa; ibsaa keessanis ibsadhaa;

³⁶ akkuma namoota yommuu Gooftaan isaanii cidha fuudhaa fi heerumaatii galee balbala dhadha'utti dafanii isaaf banuuf jedhanii qophaa'anii isa eeganii ta'aa.

37 Garboonni gooftaan isaanii yeroo galutti isaanii dammaqanii jiran argu sun eebbifamoo dha; ani dhuguman isinitti hima; inni marxifatee akka isaan nyaataaf taa'an ni godha; dhufees isaan tajaajila.

38 Garboonni gooftaan isaanii halkanicha keessaa kutaa lammaffaatti yookaan kutaa sadaffaatti dhufee akkasuma isaanii dammaqanii jiran isaan argu sun eebbifamoo dha.

39 Garuu waan kana hubadhaa: Abbichi manaa utuu sa'aatii kamitti akka hattuun dhufu beekke, silaa akka manni isaa cabsamee seenamu itti hin dhiisu ture.

40 Isinis akkasuma qophaa'uu qabdu; Ilmi Namaa sa'aatii isin hin eegnetti dhufaatii."

41 Phexrosis, "Yaa Gooftaa, ati fakkeenya kana nu qofatti moo nama hundumatti himta?" jedhee gaafate.

42 Gooftaanis akkana jedhee deebise; "Egaa hojii adeemsisaan amanamaa fi ogeessi kan gooftaan isaa akka inni nyaata isaanii yeroo malutti isaanii kennuuf jedhee garboota isaa irratti isa muudu eenyu?"

43 Garbichi gooftaan isaa yommuu deebi'utti utuu inni akkasuma hojjetuu isa argu sun eebbifamaa dha.

44 Ani dhuguma isinitti nan hima; inni qabeenya isaa hunda irratti isa muuda.

45 Garbichi sun garuu yoo, 'Gooftaan koo dhuufuuf yeroo dheeraa tura' ofiin jedhee, garboota dhiiraatii fi dubartootaa tumuu jalqabe, yoo nyaatee dhugee machaa'e,

⁴⁶ gooftaan garbicha sanaa guyyaa inni isa hin eegnee fi sa'aatii inni hin beeknetti ni dhufa. Innis isa kukkuta; warra hin amanne keessattis isa ramada.

⁴⁷ "Garbichi utuu fedhii gooftaa isaa beekuu hin qophoofne yookaan waan gooftaan isaa barbaadu hin hojjenne sun akka malee tumama.

⁴⁸ Nama utuu hin beekin waan isa adabamsiisu hojjete garuu adaba salphaatu isa irra ga'a. Nama wanni baay'een itti kenname hunda irraa waan baay'eetu eegama; nama imaanaan guddaan itti kenname irraa immoo kan caalutu barbaadama.

Gargar Ba'uu Malee Nagaa miti

12:51-53 kwf - Mat 10:34-36

⁴⁹ "Ani ibidda lafa irra buusuufin dhufe; utuu inni ammuma iyyuu qabatee ani akkam hawwa!

⁵⁰ Garuu cuuphaa ani cuuphamu tokkotu jira; hamma inni raawwatamutti ani akka malee nan dhiphadha!

⁵¹ Isin waan ani lafa irratti nagaa buusuuf dhufe seetuu? Akkas miti; ani isinittin hima; ani gargar ba'uu fiduufan dhufe malee nagaa buusuuf hin dhufne.

⁵² Si'achi maatiin nama shan qabu tokko gargar qoodama; namni sadii nama lamatti ka'a; namni lama immoo nama sadiitti ka'a.

⁵³ Abbaan ilmatti, ilmi abbaatti, haati intalatti, intalli haadhatti, amaatiin niitii ilmaatti, niitiin ilmaas amaatii isheetti ka'uudhaan gargar ba'u."

Bara Ilaalanii Waa Himuu

⁵⁴ Yesuusis tuuta sanaan akkana jedhe; "Isin yommuu duumessa karaa lixa biiftuutiin ol ba'u

argitanitti yeruma sana, ‘Bokkaan ni rooba’ jettu; innis ni rooba.

⁵⁵ Yommuu bubbeen kibbaa bubbisutti immoo, ‘Ni ho’a’ jettu; innis ni ho’a.

⁵⁶ Fakkeessitoota nana! Isin bifa lafaatii fi samiitiif hiikkaa kennuu ni beektu. Bara ammaa kanaaf immoo hiikkaa kennuu akkamitti wallaaltu?

⁵⁷ “Isin maaliif ofuma keessanii waan qajeelaa hin murteessine?

⁵⁸ Ati yommuu amajaajii kee wajjin gara abbaa murtii dhaqxutti, karuma irratti isaan walitti araaramuu cimsii yaali; yoo kanaa achii amajaajii kee abbaa seeraatti si geessa; abbaan seeraas dabarsee poolisiitti si kenna; poolisiin immoo mana hidhaatti si darbata.

⁵⁹ Ani sitti nan hima; ati hamma saantima ishee dhumaa of irraa baaftutti achii hin baatu.”

13

Qalbii Jijjiirrachuu Yookaan Baduu

¹ Yeroo sana namoonni waa’ee warra Galiilaa kanneen Phiilaaxoos dhiiga isaanii aarsaa isaaniitti make sanaa Yesuusitti himan tokko tokko achi turan.

² Yesuusis deebisee akkana jedheen; “**Sababiin namoonni Galiilaa kanneen akkas dhiphataniif waan isaan saba Galiilaa kaan hunda irra cub-bamoota turaniif seetuu?**

³ Ani isinittin hima; akkas miti; garuu isinis qalbii jijjiirrachuu baannaan hundi keessan akkasuma baddu.

⁴ Yookaan namoonni kudha saddeettan gamoon Saliihoom isaan irratti jigee isaan fixe

sun warra Yerusaalem keessa jiraatan kaan hunda irra waan yakka hojjetan seetuu?

⁵ Ani isinittin hima; akkas miti. Garuu isinis qalbii jijjiirrachuu baannaan, hundi keessan akkasuma baddu.”

⁶ Innis akkana jedhee fakkeenya kana dubate; “Namichi tokko muka harbuu kan iddoo dhaabaa wayinii isaa keessa dhaabame tokko qaba ture; innis muka sana irra ija barbaaduu dhagee waan tokko illee dhabe.

⁷ Innis hojjetaa iddoo dhaaba wayinichaatiin, ‘Ani waggaa sadan darban kana muka harbuu kana irraa ija barbaadachuuf jedhee marmaaraan ture; garuu waan tokko illee irraa hin arganne; muriitii gati! Inni maaliif lafa balleessa?’ jedhe.

⁸ “Namichi sunis deebisee akkana jedheen; ‘Yaa Gooftaa, anuu naannoo isaa qoteen xaa’oo itti naqaatii mee wagguma tokko haa turu.

⁹ Yoo inni waggaa dhufu ija naqate, gaarii dha! Yoo kanaa achii murtee gatuu dandeessa.’”

Dubartiin Dugdi Ishee Goophate Tokko Fayyifamuu Ishee

¹⁰ Yesuus guyyaa Sanbataa tokko manneen sagadaa keessaa isa tokkotti barsiisaa ture.

¹¹ Dubartiin hafuurri hamaan waggaa kudha saddeeti dugda ishee goophesse tokkos achi turte; isheenis waan gad gogdeef gonkumaa ol jechuu hin dandeessu turte.

¹² Yesuusis yommuu ishee argetti ofitti ishee waamee, “**Dubartii nana, ati dhukkuba kee irraa fayyiteerta**” jedheen,

13 Innis harka isaa ishee irra kaa'e; isheenis yeruma sana ol jettee Waaqa galateeffatte.

14 Bulchaan mana sagadaas sababii Yesuus guyyaa Sanbataatiin nama fayyiseef aaree namootaan, "Guyyaan hojii ja'atu jira; guyyoota sana kottaatii fayyifamaa malee guyyaa Sanbataa hin dhufinaa" jedhe.

15 Gooftaan immoo akkana jedhee deebiseef; "Yaa fakkeessitoota! Isin keessaa namni guyyaa Sanbataa qotiyyoo isaa yookaan harree isaa dal-laa keessaa hiikee bishaan obaasuu hin geessine jiraa?"

16 Yoos dubartiin kun intalli Abrahaam kan Seexanni waggaa kudha saddeeti guutuu hidhee ture kun guyyaa Sanbataatiin hidhaa kana irraa hiikamuun isheef hin malu?"

17 Yommuu inni waan kana dubbatetti mormi-toonni isaa hundi ni qaana'an; namoonni garuu hojjiwwan dinqii kanneen inni hojjechaa ture hundatti ni gammadan.

Fakkeenya Sanyii Sanaaficaatii fi Fakkeenya Raacitii

13:18,19 kwf - Mar 4:30-32

13:18-21 kwf - Mat 13:31-33

18 Yesuusis akkana jedhee gaafate; "Mootummaan Waaqaa maal fakkaata? Anis maaliinan wal isa fakkeessa?"

19 Mootummaan Waaqaa sanyii sanaaficaa kan namni tokko fuudhee lafa qotiisaa isaa keessatti facaase fakkaata. Sanyiin sunis guddatee muka ta'e; simbirroonnis dameewwan isaa irra jiraatan."

20 Amma illee akkana jedhee gaafate; “Ani mootummaa Waaqaa maaliinan wal fakkeessa?

21 Inni raacitii dubartiin tokko fuutee hamma inni guutummaatti bukeessutti daakuu safartuu sadiitti makte fakkaata.”

Balbala Dhiphaa

22 Yesuusis utuu gara Yerusaalem deemuu namoota barsiisaa magaalaawwanii fi gandoota keessa darbaa ture.

23 Namichi tokkos, “Yaa Gooftaa warri fayyifaman namoota muraasa qofaa?” jedhee isa gaafate.

Innis akkana isaaniin jedhe;

24 “Balbala dhiphaadhaan seenuuf tattaaffadhaa; ani isinittin hima; namoonni baay’een seenuu ni yaaluutii; garuu hin danda’an.

25 Abbaan mana sanaa takkaa ka’ee balbalicha cufannaan isin ala dhaabatani balbala rurrukutaa, ‘Yaa Gooftaa balbala nuu bani’ jettanii kadhattu.

“Inni garuu deebisee, ‘Ani isin hin beeku yookaan eessaa akka dhufan hin beeku’ isiniin jedha.

26 “Isin immoo, ‘Nu si wajjin nyaannee dhugneerra; atis daandii keenya irratti barsiifteerta’ jettuun.

27 “Inni garuu deebisee, ‘Ani isin hin beeku yookaan eessaa akka dhufan hin beeku. Isin warri hammina hojjettan hundinuu na biraa badaa!’ jedha.

28 “Yommuu Abrahaam, Yisihaaq, Yaaqoobii fi raajota hunda mootummaa Waaqaa keessatti

argitanii, ofi keessanii immoo gad darbatamtan, achitti boo'uu fi ilkaan qaruuu ta'a.

²⁹ Namoonnis ba'a biiftuutii fi lixa biiftuutii, kaabaa fi kibbaa dhufanii mootummaa Waaqaa keessatti maaddiitti ni dhi'aatu.

³⁰ Dhugumaanuu kanneen warra dhumaa ta'an keessaa kanneen warra jalqabaa, kanneen warra jalqabaa ta'an keessaa immoo warra dhumaa ta'an jiru."

Yesuus Yerusaalemiif Gadduu Isaa

13:34,35 kwf - Mat 23:37-39

13:34,35 kwi - Luq 19:41

³¹ Yeroo sana Fariisota keessaa namoonni tokko tokko gara Yesuus dhufanii, "Sababii Heroodis si ajjeesuu barbaaduuf asii deemii iddoo biraa dhaqi" jedhaniin.

³² Innis akkana jedhee deebise; "Dhaqaatii waangoo sanaan, 'Kunoo, ani har'aa fi bori hafuurota hamoo nan baasa; namoota dhukkub-satanis nan fayyisa; guyyaa sadaffaatti immoo hojii koo nan fixadha' jedhaa.

³³ Waan fedhe iyyuu taanaan, ani har'aa fi bori, iftaanis adeemsa koo itti fufuutu naa mala; raajiin Yerusaalemiin alatti du'uu hin qabuutii!

³⁴ "Yaa Yerusaalem, yaa Yerusaalem, ati kan raajota ajjeefu, warra gara keetti ergamanis kan dhagaadhaan tumtu, akkuma indaanqoon cuucii ishee qoochoo ishee jalatti walitti qabattu sana anis ijoollee kee walitti qabuuf yeroo meeqaan hawwe! Isin garuu hin barbaanne.

³⁵ Kunoo, manni keessan onee isinii hafa. Ani isinittin hima; isin hamma, 'Inni maqaa

Gooftaatiin dhufu sun eebbifamaa dha’* jettanitti lammata na hin argitan.”

14

Yesuus Mana Fariisicha Tokkootti

¹ Guyyaa Sanbataa tokko yommuu Yesuus buddeena nyaachuuf mana Fariisicha beekamaa tokkoo dhaqetti, namoonni xiyyeeffatanii isa ilaalaa turan.

² Namichi dhagni isaa dhiita’e tokkos fuula isaa dura ture.

³ Yesuusiis, “Guyyaa Sanbataatiin nama fayyisuun ni eeyyamama moo hin eeyyamamu?” jedhee Fariisotaa fi hayyoota seeraa gaafate.

⁴ Isaan garuu ni cal’isan; innis namicha harkaan qaqqabee fayyisee gad isa lakkise.

⁵ Innis, “Isin keessaa namni tokko yoo ilma yookaan qotiyyoo guyyaa Sanbataatiin boolla keessa bu’e qabaate, inni yeruma sana harkisee boolla keessaa hin baasuu?” jedhee isaan gaafate.

⁶ Isaan garuu deebii kennuu hin dandeenye.

⁷ Innis yommuu akka keessumoonni sun iddoo ulfinaa filatan hubatetti akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime;

⁸ “Yoo namni tokko cidha fuudhaa fi heerumaatti si waame, iddoo ulfinaa hin taa’in; tarii namni si caalaa ulfina qabu tokko waamameera ta’aatii.

⁹ Namichi isin lamaanuu waame sun dhufee, ‘Namicha kanaaf ka’i’ siin jedha; atis qaanoftee dhaqxee lafa iddoo hundumaa gad ta’e teessa.

---

* 13:35 Far 118:26

¹⁰ Ati garuu yommuu waamamtu akka namichi si waame sun yeroo dhufutti, ‘Yaa michuu koo iddoo ol aanutti hiiqi’ siin jedhuuf dhaqii lafa iddoo hundumaa gad ta’e taa’i; yoos fuula warra si wajjin maaddiitti dhi’aatan hundumaa duratti ulfina argattaatii.

¹¹ Namni ol of qabu hundinuu gad qabamaatii; namni gad of qabu hundinuu immoo ol qabama.”

¹² Yesuusis namicha isa waame sanaan akkana jedhe; “Ati yommuu laaqana yookaan irbaata qopheessitu michoota kee yookaan obboloota kee, yookaan firoota kee, yookaan olloota kee warra sooreyyii hin waamin; yoo akkas goote isaanis deebisanii si waamu; gatiin kees siif deebifama.

¹³ Garuu yommuu cidha qopheessitu hiyyeeyyii, naafa, okkolaa fi jaamaa waami.

¹⁴ Sababii isaan waan siif deebisan hin qabneef ati ni eebbifamta; gatiin kee guyyaa du’aa ka’uu qajeeltotaatti siif deebifamaatii.”

Fakkeenya Cidha Guddaa

14:16-24 kwi - Mat 22:2-14

¹⁵ Warra isa wajjin maaddiitti dhi’aatan keessaa namichi tokko yommuu waan kana dhaga’etti Yesuusiin, “Namni mootummaa Waaqaa keessatti maaddiitti dhi’aatu eebbifamaa dha” jedhe.

¹⁶ Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Namichi tokko cidha guddaa qopheessee keessumoota hedduu affeere.

¹⁷ Namichi sunis sa’aatii nyaataatti akka inni, ‘Kunoo, wanni hundinuu qopheeffameeraatii

kottaa' jedhee warra affeeraman sanatti himuuf garbicha isaa erge.

18 “Garuu isaan hundi bifuma tokkoon sababa dhi’eeffachuu jalqaban; inni jalqabaa, ‘Ani lafa qotiisaa bitadheera; kanaafuu dhageen ilaalu qabaatii maaloo na hin komatin’ jedheen.

19 “Inni kaan, ‘Ani qotiyyoo cimdii shan bitadheera; isaan leenjisuuf deemuuttin jiraatii, maaloo na hin komatin’ jedheen.

20 “Amma illee inni kaan, ‘Ani dhi’oon niitii fuudhe; kanaafuu dhufuu hin danda’u’ jedheen.

21 “Garbichi sunis deebi’ee waan kana gooftaa isaatti hime. Abbaan mana sanaas aaree, ‘Dafii karaa guddaa fi daandii qal’aa magaalaatti achi ba’iitii hiyyeeyyii, naafa, jaamaa fi okkolaa fidii ol seensis’ jedhee garbicha isaa ajaje.

22 “Garbichi sunis, ‘Yaa gooftaa, wanni ati ajaje hundi raawwateera; garuu amma illee iddoon jira’ jedheen.

23 “Gooftichis garbicha isaatiin akkana jedhe; ‘Akka manni koo guutamuuf karaa guddaa fi daandii baadiyyaatti achi ba’iitii akka isaan ol galan dirqisiisi.

24 Ani isinittin hima; namoota waamaman sana keessaa namni tokko iyyuu maaddii koo irraa afaaniin hin qabu.’”

Gatii Barataa Yesuus Ta’uun Nama Baasisu

25 Namoonni baay’een Yesuus wajjin deema turan; innis garagalee akkana isaaniin jedhe;

26 “Namni gara koo dhufu kam iyyuu yoo abbaa isaatii fi haadha isaa, niitii isaatii fi ijoollee isaa, obboloota isaatii fi obboleettota isaa

akkasumas lubbuu isaa illee hin jibbine inni barataa koo ta'uu hin danda'u.

²⁷ Namni fannoo ofii isaa baadhatee na duukaa hin buune kam iyyuus barataa koo ta'uu hin danda'u.

²⁸ "Mee isin keessaa namni tokko gamoo ijaarrachuu barbaada haa jennuu; namichi sun gamoo sana ijaaree fixuuf horii ga'aa qabaachuu fi qabaachuu baachuu isaa beekuuf duraan dursee taa'ee gatii isaa hin herregatuu?"

²⁹ Yoo kanaa achii yommuu inni hundee kaa'ee fixuu dadhabutti, namoonni argan hundi itti qoosu.

³⁰ Isaanis, 'Namichi kun ijaaruu jalqabee fixuu dadhabe' jedhu.

³¹ "Yookaan mee mootiin tokko mootii biraa loluu dhaga haa jennuu; inni mootii loltoota kuma digdamaan isatti dhufu tokko loltoota kuma kudhaniin of irraa loluu danda'uu fi danda'uu baachuu isaa duraan dursee taa'ee itti hin yaaduu?"

³² Yoo hin dandeenye immoo utuu mootichi kaan isa irraa fagoo jiruu bakka bu'oota itti ergee akka nagaan bu'u kadhata.

³³ Akkanumas isin keessaa namni waan qabu hunda hin dhiifne kam iyyuu barataa koo ta'uu hin danda'u.

³⁴ "Soogiddi gaarii dha; garuu yoo inni mi'aa isaa dhabe, mi'aan isaa akkamiin deebifamuu danda'a?"

³⁵ Inni biyyoof yookaan tuulaa kosiitiif faayidaa hin qabu; inni gad gatama.

"Namni gurra dhaga'u qabu kam iyyuu haa dhaga'u."

15

Fakkeenya Hoolaa Badee

15:4-7 kwf – Mat 18:12-14

¹ Gaaf tokko warri qaraxa fuudhanii fi cubbamoonna hundi Yesuusini dhaggeeffachuudhaaf isa biratti walitti qabamaa turan.

² Fariisonnii fi barsiistonni seeraa garuu, “Namichi kun cubbamoota simata; isaan wajjinis ni nyaata” jedhanii guunguman.

³ Yesuusis akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime;

⁴ “Isin keessaa namni hoolota dhibba qabu tokko yoo hoolaan tokko jalaa bade, hoolota sagaltamii sagallan kaan lafa tikaatti dhiisee hamma hoolaa bade sana argatutti kan barbaaduu hin deemne eenyu?”

⁵ Yommuu argatus gammadee gatiittii isaa irratti baatee,

⁶ mana isaatti gala. Innis michoota isaatii fi olloota isaa walitti waamee, ‘Ani hoolaa koo kan bade sana argadheeraatii na wajjin gammadaa’ jedha.

⁷ Ani isinittin hima; sababii qajeeltota qalbii jijjiirrachuun isaan hin barbaachifne sagaltamii sagalii irra sababii cubbamaa qalbii jijjiirratu tokkootiif samii keessatti gammachuun guddaan akkasuma ni ta’a.

Fakkeenya Saantima Badee

⁸ “Yookaan mee dubartii saantima meetii kudhan qabdu jalaa tokko badeera haa jennuu; isheen ibsaa qabsiifattee, manas hartee hamma

saantima sana argatutti jabeessitee hin barbaad-dattuu?

⁹ Isheenis yommuu argatutti michoota isheetii fi olloota ishee walitti waamtee, ‘Ani saantima koo kan bade sana argadheeraatii na wajjin gammadaa’ jetti.

¹⁰ Ani isinittin hima; sababii cubbamaa qalbii jijjiirratu tokkootiif ergamoonni Waaqaa akka-suma ni gammadu.”

Fakkeenya Ilma Badee

¹¹ Yesuus ittuma fufee akkana jedhe; “Namicha ilmaan lama gabu tokkotu ture.

¹² Ilmi quxisuun abbaa isaatiin ‘Yaa abbaa ko, qabeenya kee irraa qooda na ga’u naa kenni’ jedhe. Abbaanis qabeenya isaa lamaan isaaniitiif ni hire.

¹³ “Ilmi quxisuun sunis utuu hin turin waan gabu hunda walitti qabatee biyya fagoo dhage; achittis qabeenya isaa jireenya bashannanuu irratti balleesse.

¹⁴ Erga inni waan hunda fixee booddee beelli hamaan biyya sanatti bu’e; innis rakkachuu jalqabe.

¹⁵ Kanaafuu dhagee lammiiwwan biyyasii keessaa isa tokkotti gale; namichi sunis akka inni booyyee tiksuuf lafa tikaatti isa erge.

¹⁶ Gurbichis qola booyyeen nyaattu sana nyaatee garaa guutachuu kajeela ture; garuu namni tokko iyyuu waa isatti hin kennu ture.

¹⁷ “Innis yommuu of beeketti akkana jedhe; ‘Tajaajiltoonni mana abbaa kootti qacaraman hammamitu buddeena ga’ee irraa hafu qaba! Ani garuu asitti beelaan nan du’a.

18 Ani ka'een abbaa kootti deebi'ee akkana jedhaan; "Yaa abbaa ko, ani samii fi sitti cubbuu hojjedheera.

19 Si'achi ilma kee jedhamuun naaf hin malu; tajaajiltoota kee keessaa akka isa tokkootti na ilaali."'

20 Innis ka'ee gara abbaa isaa dhage.

"Garuu utuu inni fagoo jiruu abbaan isaa isa argee akka malee garaa laafeef; gara ilma isaattis fiigee itti marmee dhungate.

21 "Gurbichis, 'Yaa abbaa ko, ani samii fi sitti cubbuu hojjedheera; si'achi ilma kee jedhamuun naaf hin malu' jedheen.

22 "Abbaan isaa garuu garboota isaatiin akkana jedhe; 'Dafaatii uffata uffata hunda caalu fidaa isatti uffisaa; quba isaatti qubeelaa, miilla isaattis kophee kaa'aa.

23 Dibicha gabbataa fidaatii qalaa; haa nyaannuu; haa gammannus.

24 Ilmi koo kun du'ee tureetii; amma immoo jireenyatti deebi'eeraa. Badees ture; amma immoo argameera.' Isaanis gammaduu jalqaban.

25 "Yeroo sanatti ilmi inni hangafti lafa qotiisaa ture; innis yeroo dhufee manatti dhi'aatetti muuziiqaa fi sirba dhaga'e.

26 Kanaafuu tajaajiltoota keessaa nama tokko waamee waan ta'aa jiru gaafate.

27 Tajaajilaan sunis deebisee, 'Obboleessi kee galeera; abbaan kees waan ilma isaa nagaa fi fayyaadhaan argateef dibicha gabbataa qale' jedheen.

28 "Obboleessi hangafni garuu aaree ol seenuu dide; kanaaf abbaan isaa gad ba'ee isa kadhate.

29 Inni immoo deebisee abbaa isaatiin akkana jedhe; ‘Ilaa ani waggoota kanneen hunda akkuma garbaatti siif hojjechaan ture; ajaja kee illee didee hin beeku. Ati garuu akka ani mi-choota koo wajjin gammaduuf takkumaa ilmoo re’ee tokko illee naa hin kennine.

30 Garuu ilmi kee inni sagaagaltoota wajjin qabeenya kee balleesse kun deebi’ee manatti gallaan dibicha gabbataa qalteef!’

31 “Abbaan isaas akkana jedheen; ‘Yaa ilma koo ati yeroo hunda anuma wajjin jirta; wanni ani qabu hundinuus kanuma kee ti.

32 Garuu obboleessi kee inni du’ee ture kun waan jireenyatti deebi’eef nu gammaduu fi ililchuu qabna. Inni badee ture; amma immoo argameera.’”

16

Fakkeenya Hojii Adeemsisaa Abshaala Tokkoo

1 Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; “Namicha sooressa nama hojii isaa adeemsisuuf qabu tokkotu ture; akka hojii adeemsisaan sun qabeenya isaa jalaa balleessaa jirus sooressa sanatti himan.

2 Sooressi sunis hojii adeemsisaa sana ofitti waamee, ‘Wanni ani waa’ee kee dhaga’u kun maalii? Ati si’achi waan hojii adeemsisaa ta’uu hin dandeenyeef, hojii adeemsisaa turte sana irratti gabaasa naa dhi’eessi’ jedheen.

3 “Hojii adeemsisaan sunis garaa isaa keessatti akkana jedhe; ‘Waan gooftaan koo hojii keessaa

na baasuuf, maal naa wayya? Lafa qo-tuuf humna hin qabu; kadhachuu immoo nan qaana'a.

⁴ Akka yeroo ani hojii keessaa ari'amutti namoonni mana isaaniitti na simataniif waanan godhu anuu beeka.'

⁵ "Innis warra gatiin gooftaa isaa irra jiru tokko tokkoon waamee, isa jalqabaatiin, 'Idaan gooftaa koo hammamitu sirra jira?' jedhee gaafate.

⁶ "Namichis, 'Zayitii ejersaa hubboo dhibba saddeeti' jedhee deebise.

"Hojii adeemsisaan sunis, 'Waraqaa walii galtee kee hoo'u; dafii taa'iitii dhibba afur jedhii barreessi' jedheen.

⁷ "Isa lammaffaadhaanis, 'Sirra immoo hammamitu jira?' jedhee gaafate.

"Innis, 'Qamadii guuboo kuma tokkoo' jedheen.

"Hojii adeemsisaan sunis, 'Waraqaa walii galtee kee hoo'uutii, 80 jedhii barreessi' jedheen.

⁸ "Hojii adeemsisaan hin amanamne sun waan abshaala ta'eef gooftichi isa jaje; namoonni addunyaa kanaa warra akka isaanii wajjin haajaa isaanii guutachuu irratti namoota ifaa caalaa abshaalotaatii.

⁹ Ani isinittin hima; akka isaan yeroo qabeenyi sun dhumutti mana bara baraatti isin simataniif qabeenya addunyaatiin ofii keessaniif michoota horadhaa.

¹⁰ "Namni waan xinnootti amanamu kam iyyuu waan baay'eettis ni amanama; namni waan xinnootti hin amanamne kam iyyuu immoo waan baay'eettis hin amanamu.

11 Yoos isin yoo qabeenya addunyaatti hin amanamne, qabeenya dhugaatti immoo eenyutu isin amanaa ree?

12 Yoo isin qabeenya nama biraa irratti hin amanamne, qabeenya mataa keessanii immoo eenyutu isinii kenna ree?

13 “Namni gooftota lama tajaajiluu danda’u tokko iyyuu hin jiru. Isa tokko jibbitee isa kaan jaallattaatii; yookaan isa tokkoof of kennitee isa kaan immoo tuffatta. Isinis Waaqaa fi maallaqa tajaajiluu hin dandeessan.”

14 Fariisonni warri maallaqa jaallatan waan kana hunda dhaga’anii Yesuusitti qoosan.

15 Innis akkana isaaniin jedhe; “Isin warra fuula namootaa duratti qajeeltota of gootanii dha; Waaqni garuu garaa keessan beeka. Wannii nama biratti akka malee kabajamu fuula Waaqaa duratti jibbisiisaadhaatii.

Barsiisa Dabalame

16 “Seerrii fi raajonni hamma Yohannisitti lab-saman. Yeroo sanaa jalqabee wangeelli mootummaa Waaqaa lallabamaa jira; namni hundinuus itti galuuf wal dhiiba.

17 Seera keessaa tuqaan hundumaa gadii dhabamuu irra samii fi lafti dhabamuutu salphata.

18 “Namni niitii isaa hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyyuu ejja raawwata; namni dubartii dhirsa ishee hiikte fuudhus ejja raawwata.

Namicha Sooressaa fi Al’aazaar

19 “Namicha sooressa uffata dhiilgee haphii kan quncee talbaa irraa hojjetame uffatee,

guyyuma guyyaan qananiidhaan jiraatu tokkodu ture.

²⁰ Karra isaa dura immoo namichi hiyyeessi Al'aazaar jedhamu kan dhagni isaa hundi mam-madaa'e tokko ciisaa ture.

²¹ Innis hambaa maaddii sooressa sanaa irraa harca'u illee nyaachuu ni kajeela ture; saroonni iyyuu dhufanii madaa isaa arraabu turan.

²² "Gaaf tokko namichi hiyyeessi sun duunaan ergamoonni Waaqaa isa baatanii gara bobaa Abrahaamitti isa geessan; sooressichis du'ee awwaalame.

²³ Utuu Sii'ool keessatti dhiphachaa jiruu ol mil'atee Abrahaamin fagootti, Al'aazaarin immoo bobaa Abrahaam keessatti arge.

²⁴ Innis iyyee, 'Yaa Abbaa koo Abrahaam, waan ani ibidda kana keessatti dhiphachaa jiruuf maaloo garaa naa laafitii akka inni fiixee quba isaa bishaan keessa cuuphee arraba koo naa qabbaneessuuf Al'aazaarin naa ergi' jedheen.

²⁵ "Abrahaam garuu akkana jedhee deebise; 'Yaa ilma ko, ati bara jireenya keetiitti waan gaarii akka argatte, Al'aazaar immoo waan hamaa akka argate yaadadhu; amma garuu asitti isatti toleera; ati immoo dhiphachaa jirta.

²⁶ Waan kana hunda irrattis, akka warri nu biraa gara keessan dhufuu barbaadan dhufuu hin dandeenyeef yookaan akka warri isin biraa gara keenyatti ce'uu hin dandeenyeef nuu fi isin gidduu boolla guddaatu jira.'

²⁷ "Dureessi sunis akkana jedhee deebise; 'Yoos yaa Abbaa, akka ati gara mana abbaa kootti Al'aazaarin naa ergitu sin kadhada;

28 ani obbuloota shan qabaatii; akka isaanis iddoo dhiphinaa kana hin dhufneef inni dhagee isaan haa akeekkachiisu.'

29 "Abrahaam garuu, 'Isaan Musee fi raajota qabu; isaanuma haa dhaga'an' jedhe.

30 "Dureessichis, 'Akkas miti; yaa abbaa koo Abrahaam; yoo warra du'an keessaa namni tokko gara isaanii dhage garuu, isaan qalbii ni jijjiirratu' jedheen.

31 "Abrahaamis, 'Isaan yoo Musee fi raajota hin dhageenye, yoo namni tokko warra du'an keessaa ka'e illee hin amanan' jedheen."

17

Cubbuu, Amantii, Dirqama

1 Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; "Wantoonni akka namoonni gufatan godhan dhufuun hin oolu; garuu nama wantoonni kunneen karaa isaatiin dhufaniif wayyoo!

2 Inni warra xixinnaa kanneen keessaa tokko illee gufachiisuu mannaa dhagaan daakuu morma isaatti hidhamee galaanatti utuu darbatamee isaa wayya ture.

3 Kanaafuu of eeggadhaa.

"Yoo obboleessi kee yakka sitti hojjete isa ifadhu; yoo inni qalbii jijjiirrate immoo dhiifama godhiif.

4 Yoo inni guyyaa tokkotti yeroo torba cubbuu sitti hojjetee yeroo torbanuu sitti deebi'ee, 'Ani qalbii nan jijjiirradha' siin jedhe dhiifama godhiif."

5 Ergamoonnis Gooftaadhaan, "Amantii keenya nuu guddisi" jedhan.

⁶ Innis akkana jedhee deebise; “Isin amantii xinnoo hamma ija sanaaficaa illee yoo qabaatan, muka qilxuu kanaan, ‘Buqqa’iitii galaana keessa dhaabami!’ jechuu dandeessu; innis isinii ajajama.

⁷ “Isin keessaa namni tokko garbicha lafa qotu yookaan kan hoolota tiksu qaba haa jennu; inni yeroo garbichi sun alaa galutti, ‘Dafii kottuutii taa’ii waa nyaadhu’ jedhaanii?

⁸ Qooda kanaa inni garbicha sanaan, ‘Irbaata naa qopheessi; hamma ani nyaadhee dhugutti marxifadhuutii na tajaajili; sana booddee ati ni nyaattaa; ni dhugdasa’ hin jedhuunii?

⁹ Namichis sababii garbichi sun waan ajajame sana raawwateef isa ni galateeffataa?

¹⁰ Kanaafuu isinis yommuu waan ajajamtan hunda raawwattanitti, ‘Nu garboota faayidaa hin qabnee dha; waanuma hojjechuu qabnu qofa hojjenne’ jedhaa.”

Lamxaa’onni Kudhan Fayyuu Isaanii

¹¹ Yesuus utuu Yerusaalem dhaquu Samaariyaa fi Galiilaa gidduu darbaa ture.

¹² Akkuma inni ganda tokko seeneenis, namoonni lamxaa’an kudhan isatti dhufan. Isaanis fagoo dhadhaabatani,

¹³ sagalee isaanii ol fudhatanii, “Yesuus yaa Gooftaa, nuu na’i!” jedhan.

¹⁴ Innis yommuu isaan argetti, “**Dhaqaatii lubootatti of argisiisaa!**” jedheen; isaanis utuma deemaa jiranuu qulqullaa’an.

15 Isaan keessaas inni tokko yommuu fayyuu isaa argetti sagalee guddaadhaan Waaqaaf ulfina kennaa deebi'ee dhufe.

16 Adda isaatiinis miilla Yesuus irratti gombifamee isa galateeffate; innis nama Samaariyaa ture.

17 Yesuusis akkana jedhee gaafate; **“Kurnanuu gulqullaa’aniiru mitii? Yoos warri hafan sagallan eessa dhaqan?”**

18 Nama ormaa kana malee namni deebi'ee Waaqaaf galata galchu tokko iyyuu hin argamnee?”

19 Yesuusis, **“Ka’ii deemi; amantiin kee si fayyiseeraatii”** jedheen.

Dhufaatii Mootummaa Waaqaa

17:26,27 kwf – Mat 24:37-39

20 Fariisonnis mootummaan Waaqaa yoom akka dhufu Yesuusin gaafatan; innis akkana jedhee deebiseef; **“Mootummaan Waaqaa namatti mul’achaa hin dhufu;**

21 namoonnis, ‘Mootummaan Waaqaa kunoo as jira’ yookaan ‘Kuunnoo achi jira’ hin jedhan; mootummaan Waaqaa isin gidduu jiraatii.”

22 Innis barattoota isaatiin akkana jedhe; **“Yeroon isin itti guyyoota Ilma Namaa keessaa isa tokko arguu hawwitan ni dhufa; garuu hin argitan.**

23 Namoonni, ‘Inni kuunnoo achi jira!’ yookaan ‘Kunoo as jira’ isiniin jedhu; isin garuu hin dhaqinaa; isaan duukaas hin bu’inaa.

24 Ilmi Namaa guyyaa isaatti akkuma balaqqeessi balaqqeessa’ee gama tokkoo hamma gama kaaniitti samii ibsuu ni ta’aatii.

25 Inni garuu duraan dursee akka malee dhiphachuu fi dhaloota kanaan tuffatamuu qaba.

26 “Akkuma bara Nohi ta’e sana, yeroo Ilma Namaattis akkasuma ni ta’a.

27 Hamma gaafa Nohi doonii seeneetti namoonni nyaachaa, dhugaa, fuudhaa, heerumaas turan. Bishaan badiisaas dhufee hunda isaanii balleesse.

28 “Bara Looxis akkasuma ture; namoonni nyaachaa, dhugaa, bitachaa, gurgurachaa, biqiltuu dhaabbachaa, manas ijaarrachaa turan.

29 Guyyaa Looxi Sodoonii ba’etti garuu ibiddii fi dinyiin samii irraa roobee hunda isaanii balleesse.

30 “Guyyaa Ilmi Namaa mul’atuttis akkasuma ta’a.

31 Guyyaa sana namni bantii manaa irra jiru kan mana keessaa mi’a qabu mi’a sana fudhachuuf gad bu’uu hin malu. Akkasuma immoo namni lafa qotiisaa keessa jiru tokko iyyuu waan tokkoof illee manatti hin deebi’in.

32 Niitii Looxi yaadadhaa!

33 Namni lubbuu isaa eeggachuu yaalu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhaba; namni lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni turfata.

34 Ani isinittin hima; halkan sana namoonni lama siree tokko irra ni rafu; inni tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa.

35 Dubartoonni lama walii wajjin midhaan daaku; isheen tokko ni fudhatanti; kaan immoo ni hafti. [

36 **Namoonni lama lafa qotiisaa keessa jiru; tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa.”]***

37 Isaanis, “Yaa Gooftaa, eessatti?” jedhanii gaafatan.

Innis, “Iddoo raqni jirutti gogocorroowwan walitti qabamu” jedhee deebiseef.

18

Fakkeenya Haadha Hiyyeessaa Tokkoo

1 Yesuusis akka isaan yeroo hunda kadhachuu qabaniif akka isaan abdiif hin kutanne isaan barsiisuuf jedhee fakkeenya tokko barattoota isaatti hime.

2 Innis akkana jedhe; “Magaalaa tokko keessa abbaa murtii kan Waaqa hin sodaanne, namas kan hin kabajne tokkotu ture.

3 Haati hiyyeessaa tokkos magaalaa sana keessa turte; isheenis, ‘Diina koo irratti murtii qajeelaa naa kenni’ jettee isatti deddeebi’aa turte.

4 “Innis yeroo gabaabaaf didee ture; ergasii garuu akkana jedhee garaa isaatti yaade; ‘Ani yoon Waaqa hin sodaanne illee, yoon namas hin kabajne illee,

5 sababii niitiin kun deddeebitee na rakkiftuuf murtii qajeelaa nan kennaaf; yoo kanaa achii deddeebitee na dadhabsiifti.’ ”

6 Gooftaanis akkana jedhe; “Egaa waan ab-bichii murtii dabaan sun jedhu dhaga’aa;

---

* **17:36** Waraabbileen tokko tokko luqqisaa 36 hin qaban.

7 Waaqni immoo filatamtoota isaa warra halkanii guyyaa gara isaatti iyyataniif murtii qajeelaa hin kennuu? Isaan duraa tursaa ree?

8 Ani isinittin hima; inni dafee murtii qajeelaa kennaaf; garuu Ilmi Namaa gaafa dhufu lafa irratti amantii ni argataa?”

Fakkeenya Fariisichaatii fi Namicha Qaraxa Walitti Qabuu

9 Yesuusis namoota qajeelummaa ofiitti amananii warra kaan immoo tuffatanitti akkana jedhee fakkeenya kana hime.

10 “Namoonni lama Waaqa kadhachuuf gara mana qulqullummaatti ol ba’an; isaanis Fariisicha tokkoo fi nama qaraxa walitti qabu tokko turan.

11 Fariisichi ka’ee dhaabatee, waa’ee mataa isaa akkana jedhee kadhate; ‘Yaa Waaqayyo, ani akka namoota kaanii jechuunis akka saamtotaa, jal’ootaa fi sagaagaltootaa keessumattuu waan akka namicha qaraxa walitti qabu kanaa hin ta’iniif sin galateeffadha.

12 Ani torbanitti yeroo lama nan sooma; waanan argadhu hundumaa irraas harka kudhan keessaa tokko nan kenna.’

13 “Namichi qaraxa walitti qabu sun garuu fagoo dhaabate, qoma isaa dhadha’aa, ‘Yaa Waaqayyo, ani nama cubbamaadhaatii naa na’i!’ jedhe malee ija isaatiin illee ol jedhee gara samii hin ilaalle.

14 “Ani isinittin hima; namichi kun namicha duraa irra fuula Waaqaa duratti qajeelaa ta’ee mana isaatti gale. Namni ol of qabu hundinuu

gad qabamaatii; namni gad of qabu garuu ol qabama.”

Yesuusii fi Ijoollee Xixinnoo

18:15-17 kwf – Mat 19:13-15; Mar 10:13-16

¹⁵ Namoonni akka inni harka isaan irra kaa’uuf daa’immanis Yesuusitti fidaa turan. Barattoonni garuu yommuu waan kana arganitti isaan ifatan.

¹⁶ Yesuus garuu ijoollee sana ofitti waamee akkana jedhe; “Ijoolleen xixinnoon gara koo haa dhufaniitii hin dhowwinaa; mootummaan Waaqaa kan warra akkanaatii.

¹⁷ Ani dhuguman isinitti hima; namni akkuma ijoolleetti mootummaa Waaqaa hin simanne kam iyyuu gonkumaa itti hin galu.”

Fakkeenya Sooressaatii fi Mootummaa Waaqaa

18:18-30 kwf – Mat 19:16-29; Mar 10:17-30

¹⁸ Bulchaan tokko, “Yaa Barsiisaa gaarii, ani jireenya bara baraa dhaaluuf maal gochuun qaba?” jedhee isa gaafate.

¹⁹ Yesuusis akkana jedhee deebise; “Ati maaliif gaarii naan jetta? Waaqa tokkicha malee gaariin hin jiru.

²⁰ Ati ajajawwan ni beekta; ‘Hin ejjin; hin ajjeesin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba’in; abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni.’*”

²¹ Namichis, “Ani ijoollummaa kootii jalqabee ajajawwan kanneen hunda eegeera” jedhe.

²² Yesuusis yommuu waan kana dhaga’etti, “Amma illee waan tokkotu si duraa hir’ata; waan

---

* **18:20** Bau 20:12; KeD 5:16-20

qabdu hunda gurgurii hiyyeeyyiif kenni; samii keessatti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu'i" jedheen.

²³ Inni yommuu waan kana dhaga'etti baay'ee gadde; akka malee soressa tureetii.

²⁴ Yesuus isaa isa ilaalee akkana jedhe; "Moo-tummaa Waaqaatti galuun sooreyyiif akkam rakkisaa dha!

²⁵ Dhugumaan namni soressi mootummaa Waaqaatti galuu irra qaawwa lilmoo keessa ba'uutu gaalaaf salphata."

²⁶ Warri waan kana dhaga'anis, "Yoos eenyutu fayyuu danda'a ree?" jedhanii gaafatan.

²⁷ Yesuus, "Wanni namaaf hin danda'amne, Waaqaaf ni danda'ama" jedhee deebise.

²⁸ Phexrosis, "Kunoo, nu waan qabnu hunda dhiifnee si duukaa buuneerra" jedheen.

²⁹ Yesuus immoo akkana isaaniin jedhe; "Ani dhuguman isinitti hima; namni sababii mootummaa Waaqaatiif jedhee mana yookaan niitii yookaan obboloota yookaan haadhaa fi abbaa yookaan ijoollee dhiisee,

³⁰ bara kana keessa dachaa baay'ee, bara dhufuuf jiru keessa immoo jireenya bara baraa utuu hin argatin hafu tokko iyyuu hin jiru."

Yesuus Yeroo Sadaffaa Waa'ee Du'a Isaa Dubate

18:31-33 kwf - Mat 20:17-19; Mar 10:32-34

³¹ Yesuus warra kudha lamaan kophaatti baasee akkana jedheen; "Kunoo nu Yersaalemitti ol ba'aa jirra; wanni raajonni

waa'ee Ilma Namaa barreessan hundinuus ni raawwatama.

³² Inni dabarfamee Namoota Ormaatti ni kenama. Isaanis isatti qoosu; isa arrabsu; isatti tufu; isa garafu; isa ajjeesus.

³³ Innis guyyaa sadaffaatti du'aa ni ka'a."

³⁴ Barattoonni garuu waan kana hunda keessaa tokko illee hin hubanne; hiikkaan isaa isaan duraa dhokfamee ture. Inni maal akka dubbachaa tures isaaniif hin galle.

*Namichi Jaamaan Tokko Fayyifamuu Isaa
18:35-43 kwf – Mat 20:29-34; Mar 10:46-52*

³⁵ Yeroo Yesuus Yerikootti dhi'aatetti, namichi jaamaan tokko qarqara karaa taa'ee kadhachaa ture.

³⁶ Innis akka tuunni namootaa karaa sana darbaa jiru dhageenyaan, waan ta'aa ture gaafate.

³⁷ Isaanis, "Yesuus nama Naazreetitu asiin darbaa jira" jedhanii isatti himan.

³⁸ Innis, "Yesuus, yaa ilma Daawit, na maari!" jedhee iyye.

³⁹ Namoonni fuula dura deemaa turanis akka inni cal'isuuf isa ifatan; inni garuu, "Yaa ilma Daawit na maari!" jedhee ittuma caalchisee iyye.

⁴⁰ Yesuusis dhaabatee akka isaan namicha gara isaa fidan ajaje. Yommuu inni gara isaatti dhi'aatetti Yesuus akkana jedhee isa gaafate;

⁴¹ "Akka ani maal siif godhu barbaada?"

Namichis, "Yaa Gooftaa, ani arguun barbaada" jedhee deebise.

⁴² Yesuusis, "Argi; amantiin kee si fayyiseeraa" jedheen.

⁴³ Innis yeruma sana argee Waaqa jajachaa Yesuus duukaa bu'e. Namoonni hundinuus yommuu waan kana arganitti Waaqa jajan.

19

Yesuusii fi Zakkewoos

¹ Yesuus Yerikoo seenee achi keessa darbaa ture.

² Namichi Zakkewoos jedhamu tokkos achi ture; innis hangafa warra qaraxa walitti qabaniitii fi sooressa ture.

³ Innis Yesuus nama akkamii akka ta'e arguu barbaade; garuu gabaabaa waan tureef, sababii baay'ina namootaatiif isa arguu hin dandeenye.

⁴ Yesuus waan karaa sana irra darbaa tureef, Zakkewoos isa arguuf jedhee fiigee dura darbee muka qilxuu tokko yaabe.

⁵ Yesuus yommuu iddoo sana ga'etti ol mil'atee, **"Yaa Zakkewoos, har'a mana kee ooluun narra jiraatii dafii gad bu'i"** jedheen.

⁶ Innis yommusuma gad bu'ee gammachuudhaan isa simate.

⁷ Namoonni hundinuu yommuu waan kana arganitti, "Inni keessummaa 'Nama cubbamaa' ta'uu dhage!" jedhanii guungumuu jalqaban.

⁸ Zakkewoos garuu ka'ee dhaabatee Gooftaadhaan, "Yaa Gooftaa kunoo, ani walakkaa qabeenya koo hiyyeeyyiif nan kenna; ani yoon nama tokko illee gowwoomsee saamee jiraadhe, waanan fudhadhe sana harka afur godhee nan deebisa" jedhe.

⁹ Yesuus deebisee akkana jedheen; “**Namichi kunis waan ilma Abrahaam ta’eef, har’a fayyinni mana kanaaf dhufeera.**

¹⁰ **Ilmi Namaa isa bade barbaaduu fi fayyisu-udhaaf dhufeetii.”**

Fakkeenya Minnaanii Kudhannanii

19:12-27 kwi – Mat 25:14-30

¹¹ Yesuusis utuma isaan waan kana dhaga’aa jiranuu itti fufee, fakkeenya tokko isaanitti hime; kanas sababii inni Yerusaalemitti dhi’aatee fi sababii namoonni waan mootummaan Waaqaa yeruma sana mul’atu se’aniif dubbate.

¹² Innis akkana jedhe; “**Namichi sanyii mootii tokko muudamee mootii ta’ee deebi’uuf biyya fagoo dhaqe.**

¹³ **Namichi sunis garboota isaa keessaa nama kudhan waamee, ‘Hamma ani deebi’utti maal-laqa kanaan daldalaa’ jedhee minnaanii kudhan isaanitti kenne.**

¹⁴ “**Namoonni biyya isaa garuu isa jibbanii, ‘Akka namichi kun nurratti mootii ta’u hin feenu!’ jedhanii bakka bu’oota isaanii isa duubaan ergatan.**

¹⁵ “**Innis erga muudamee mootii ta’ee deebi’ee booddee garboonni inni maallaqa itti kenne ture sun ittiin daldalanii maal akka argatan beekuuf jedhee nama itti ergee isaan waamsise.**

¹⁶ “**Garbichi jalqabaa dhufee, ‘Yaa Gooftaa, minnaaniin kee minnaanii gara biraa kudhan dhaleera’ jedheen.**

¹⁷ “**Gooftaan isaas deebisee, ‘Yaa garbicha gaarii, ati waan gaarii hojjette. Sababii ati waan akka malee xinnoo irratti amanamaa taateef,**

magaalaa kudhan irratti taayitaa qabaadhu' jedheen.

18 “Garbichi lammaffaanis dhufee, ‘Yaa Gooftaa, minnaaniin kee minnaanii gara biraa shan dhaleera’ jedheen.

19 “Gooftaan isaas deebisee, ‘Atis magaalaa shan irratti mo’i’ jedheen.

20 “Inni sadaffaan immoo dhufee akkana jedhe; ‘Yaa Gooftaa, minnaaniin kee kunoo ti; ani huccuudhaan maree dhokseen ture.

21 Ati gara jabeessa waan taateef ani sin sodaadhe; ati waan hin kaa’atin fudhatta; waan hin facaasinis haammatta.’

22 “Gooftaan isaas deebisee akkana jedhe; ‘Yaa garbicha hamaa nana; ani dubbuma afaan keetiitiin sittin mura; ati akka ani nama dabaa waan hin kaa’atin fudhatu, waan hin facaasinis haammatu ta’e beekta mitii?’

23 Yoos akka ani yommuun deebi’utti dhala isaa wajjin fudhadhuuf maaliif maallaqa koo mana baankii naa hin kaa’in ree?’

24 “Gooftichis warra achi dhadhaabataniin, ‘Minnaanii sana isa harkaa fuudhaatii namicha minnaanii kudhan qabuuf kennaa’ jedhe.

25 “Isaanis deebisanii, ‘Yaa Gooftaa, inni duraanuu minnaanii kudhan qaba’ jedhaniin.

26 “Inni immoo deebisee akkana jedhe; ‘Ani isinittin hima; kan qabu hundaafuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama;

27 diinota koo kanneen akka ani isaan irratti mootii ta’u hin barbaadin immoo as fidaatii fuula koo duratti isaan gogorra’aa.’”

*Yesuus Akka Mootiitti Yerusaaalem Seenuu Isaa
19:29-38 kwf – Mat 21:1-9; Mar 11:1-10
19:35-38 kwf – Yoh 12:12-15*

²⁸ Yesuus erga waan kana dubbatee booddee Yerusaalemitti ol ba’uuf isaan dura deemaa ture.

²⁹ Innis akkuma Beetfaagee fi Biitaaniyaa kanneen tulluu Gaara Ejersaa jedhamu biraa sanatti dhi’aateen barattoota isaa keessaa lama erge;

³⁰ akkanas isaaniin jedhe; **“Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; akkuma achi seentaniinis, ilmoo harree kan namni tokko iyyuu takkumaa hin yaabbatin tokko achitti hidhamee jiru ni argattu. Isa hiikaatii as fidaa.**

³¹ **Yoo namni tokko iyyuu, ‘Isin maaliif hiiktu?’ jedhee isin gaafate, ‘Gooftaatu isa barbaada’ jedhaa.”**

³² Warri ergamanis dhaqanii waan hunda akkuma inni isaanitti himetti argatan.

³³ Utuu isaan ilmoo harree sana hiikaa jiranuus warri harree sanaa, “Ilmoo harree kana maaliif hiiktu?” jedhanii isaan gaafatan.

³⁴ Isaanis, “Gooftaatu isa barbaada” jedhanii deebisan.

³⁵ Ilmoo harree sanas Yesuusitti fidan; uffata isaaniis harree sana irra buusan; Yesuusinis irra teessisan.

³⁶ Utuu inni deemuus namoonni uffata isaanii karaa irra afan.

³⁷ Yeroo inni daandii Tulluu Ejersaa irraa gad bu’utti dhi’aatettis, barattoonni hundi hojii dinqii arganii turan hundatti gammadanii, sagalee guddaan akkana jedhanii Waaqa galateeffachuu jalqaban.

38 “Mootiin maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!”*

“Nagaan samii irratti, ulfinnis ol gubbaatti!”

39 Namoota achi turan keessaas Fariisonni tokko tokko Yesuusiin, “Yaa Barsiisaa, barattoota kee ifadhu!” jedhan.

40 Innis deebisee, “Ani isinittin hima; yoo isaan cal’isan illee dhagoonni ni iyyu” jedheen.

41 Yesuusis yommuu Yerusaalemitti dhi’aatee magaalattii argetti ni boo’eef;

42 akkanas jedhe; “Utuu atumti waan har’a nagaa siif kennu beektee gaarii ture! Amma garuu ija kee duraa dhokfameera.

43 Guyyoonni itti diinonni kee koobii sitti ijaaranii, si marsanii, karaa hundaanis ba’uu si dhowwan sitti ni dhufuutii.

44 Diinonni si’ii fi ijoollee kee warra dallaa kee keessa jiraatan biyyootti maku. Isaan dhagaa tokko dhagaa kaan irratti hin dhiisan; ati yeroo itti Waaqni gara kee dhufu hin beekneetii.”

Yesuus Mana Qulqullummaa Keessatti

19:45,46 kwf - Mat 21:12-16; Mar 11:15-18;

Yoh 2:13-16

45 Yesuus mana qulqullummaa seenee warra gurgurachaa turan ari’uu jalqabe.

46 Innis, “‘Manni koo mana kadhannaa ta’a’ jedhamee barreeffameera; isin garuu ‘Holqa saamtotaa’ gootaniirtu”† isaaniin jedhe.

47 Guyyuma guyyaanis mana qulqullummaa keessatti barsiisaa ture; luboonni hangafooni,

* 19:38 Far 118:26 † 19:46 Erm 7:11

barsiistonni seeraatii fi dura bu’oonni sabaa garuu isa ajjeesuudhaaf jabeessanii barbaadaa turan.

⁴⁸ Ta’us isaan karaa ittiin isa ajjeesan hin arganne; namoonni hundinuu yaada tokkoon waan inni dubbate dhaggeeffachaa turaniitii.

20

Taayitaan Yesuus Gaaffii Uume

20:1-8 kwf - Mat 21:23-27; Mar 11:27-33

¹ Gaaf tokko utuu Yesuus mana qulqullummaa keessatti namoota barsiisuu, utuu wangeelas lallabuu luboonni hangafoonnii fi barsiistonni seeraa maanguddoota wajjin gara isaa dhufan.

² Isaanis, “Ati akka taayitaa maaliitiin waan kana hojjetu nutti himi. Eenyutu taayitaa kana siif kenne” jedhan.

³ Innis akkana jedhee deebise; **“Anis gaaffii tokkon isin gaafadha. Isin immoo natti himaa:**

⁴ Cuuphaan Yohannis samii irraa dhufe moo nama biraa dhufe?”

⁵ Isaanis waliin mari’atanii akkana jedhan; “Yoo nu, ‘Samii irraa dhufe’ jenne inni immoo, ‘Isin maaliif isa hin amanin ree?’ jedhee nu gaafata.

⁶ Yoo nu, ‘Nama biraa dhufe’ jenne garuu namoonni hundinuu akka Yohannis raajii ta’e waan amananiif dhagaadhaan nu tumu.”

⁷ Kanaaf isaan, “Inni eessaa akka dhufe nu hin beeknu” jedhan.

⁸ Yesuus immoo, **“Anis taayitaa maaliitiin akkan waan kana hojjedhu isinitti hin himu”** jedheen.

Fakkeenya Qottuwwanii

20:9-19 kwf - Mat 21:33-46; Mar 12:1-12

⁹ Innis akkana jedhee fakkeenya kana namootatti himuu jalqabe; “Namichi tokko iddoo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbatee, qonnaan bulootatti kiraa kennatee biyya fagoo dhaqee yeroo dheeraa ture.

¹⁰ Innis yeroo midhaan walitti qabamutti akka isaan ija iddoo dhaabaa wayinii irraa waa kennaniif garbicha tokko qottuwwan sanatti ergate. Qottuwwan sun garuu tumanii harka duwwaa of irraa isa deebisan.

¹¹ Innis garbicha biraa ergate; isaan garuu isas tumanii, qaanessaniis harka duwwaa of irraa isa deebisan.

¹² Amma illee garbicha sadaffaa ergate; isaan immoo isas madeessanii gad isa darbatan.

¹³ “Ergasii abbichi iddoo dhaabaa wayinii, ‘Maal gochuu naa wayya? Ka’een ilma koo jaallatamaa itti erga; tarii isa ni kabaju ta’aatii’ jedhe.

¹⁴ “Qottoonni sun garuu yommuu isa arganitti, ‘Dhaaltuun isa kana; kottaa isa ajjeefnaa; dhaalli sun kan keenya ta’aatii’ jedhanii walii wajjin dudubbatan.

¹⁵ Kanaafuu isaan iddoo dhaabaa wayinii keessaa gad baasanii isa ajjeesan.

“Egaa abbaan iddoo dhaabaa wayinii sanaa maal isaan godhinna laata?

¹⁶ Inni dhufee qottuwwan sana ni ajjeesa; iddoo dhaabaa wayinii sanas namoota biraatti kennata.”

Namoonnis yommuu waan kana dhaga'anitti, "Waaqni waan kana hin fidin!" jedhan.

¹⁷ Yesuus isaan ilaalee, akkana jedhe; "Egaa inni,

" 'Dhagaan ijaartonna tuffatan dhagaa golee ta'eera jedhamee barreeffame maal jechuu isaati ree' *?"

¹⁸ Namni dhagaa sana irratti kufu hundinuu caccabee bututa; namni dhagichi irratti kufu kam iyyuu ni daakama."

¹⁹ Barsiistonni seeraatii fi luboonni hangafoonni akka inni fakkeenya kana isaaniin mormuun dubbate waan beekaniif yeruma sana isa qabuu barbaadan. Garuu namoota sana sodaatan.

Qeesariif Gibira Kaffaluu

20:20-26 kwf – Mat 22:15-22; Mar 12:13-17

²⁰ Jarris isa gaadaa, akka isaan waan inni dubbatuun isa qabanii dabarsanii humnaa fi taayitaa bulchaatti isa kennaniif jedhanii basaas-tota nama nagaa of fakkeessan ergan.

²¹ Basaastonni sunis akkana jedhanii isa gaafatan; "Yaa Barsiisaa, nu akka ati waan qajeelaa dubbatuu fi waanuma qajeelaa barsiiftu, akka-sumas akka ati dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiisuu malee nama wal hin caalchifne beekna.

---

* **20:17** Far 118:22

22 Qeesaariif gibira kaffaluun eeyyamameera moo hin eeyyamamne?"†

23 Inni garuu haxxummaa isaanii argee akkana isaaniin jedhe;

24 **“Mee diinaarii tokko natti argisiisaa. Fakkii fi katabbii eenyuutu isa irra jira?”**

Isaanis, “Kan Qeesaar” jedhanii deebisan.

25 Kana irratti inni, **“Yoos kan Qeesaar Qeesaariif, kan Waaqaa immoo Waaqaaf ken-naa”** jedheen.

26 Isaanis waan inni dubbateen fuula namootaa duratti isa qabuu hin dandeenye. Deebii isaas dinqisiifatanii cal’isan.

Gaaffii Waa’ee Du’aa Ka’uu

20:27-40 kwf – Mat 22:23-33; Mar 12:18-27

27 Saduuqota du’aa ka’uun hin jiru jedhan keessaa tokko tokko waa gaafachuuf jedhanii gara Yesuus dhufan;

28 akkanas jedhan; “Yaa Barsiisaa yoo obboleessi nama tokkoo niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du’e, akka namichi sun niitii sana dhaalee ijoollee dhalchee obboleessa isaatiif sanyii dabarsu Museen nuu barreesseera.

29 Kunoo obboloota torbatu ture. Inni hangafni niitii fuudhee ijoollee malee du’e.

---

† **20:22** Qeesaariif gibira kaffaluun – Mootummaan Roomaa biyya isaanii qabachuu isaa Yihuudoonni hin beekan ture. Utuu Yesuus hin dhufin waggaa digdamii shaniin dura, sababii gibira kaffaluutiin mootummaa Roomaatti mormiin guddaan tokko ka’ee ture. Kanaaf gaaffiin kun gaaffii micciiramaa dha. Yesuus yoo kaffaltii gibiraa deeggare, fudhatama nama biratti qabu sana dhaba. Yoo kaffaltii gibiraa morme immoo dabarfamee abbootii aangoo mootummaatti kennama.

³⁰ Inni lammaffaan,
³¹ inni sadaffaanis ishee fuudhan; haaluma wal fakkaatuun isaan torbanuu utuu ijoollee hin dhalchin du'an.

³² Dhuma irratti dubartittiinis ni duute.

³³ Egaa guyyaa du'aa ka'uutti isheen niitii isa kamii taati? Torban isaanii iyyuu ishee fuudhaniiruutii."

³⁴ Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Namoonni addunyaa kanaa ni fuudhu; ni heerumus.

³⁵ Warri addunyaa dhufuuf jiruu fi du'aa ka'uu keessatti hirmaachuun isaanii malu garuu hin fuudhan; hin heerumanis.

³⁶ Isaan waan akka ergamootaa ta'aniif deebi'anii hin du'an; waan ijoollee du'aa ka'uu ta'aniifis isaan ijoollee Waaqaa ti.

³⁷ Garuu Museen iyyuu seenaa waa'ee daggalaa keessatti akka warri du'an du'aa ka'an argisiiseera; inni Gooftaadhaan, 'Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob'‡jedhee waamaatii.

³⁸ Inni Waaqa warra jiraataniiti malee Waaqa warra du'anii miti; hundinuu isaaf jiraatoodhaatii."

³⁹ Barsiistota seeraa keessaa tokko tokko, "Yaa Barsiisaa, dhugaa jette!" jedhanii deebisan.

⁴⁰ Namni tokko iyyuu deebi'ee gaaffii isa gaafachuuf ija hin jabaanne.

Kiristoos Ilma Eenyuu ti?

20:41-47 kwf - Mat 22:41-23:7; Mar 12:35-40

---

‡ 20:37 Bau 3:6

41 Yesuusiis akkana isaaniin jedhe; “Isaan akkamitti Kiristoos[§] Silma Daawit jechuu danda’u?

42 Daawit mataan isaa iyyuu kitaaba faarfanna keessatti akkana jedha;

“Gooftichi Gooftaa kootiin akkana jedhe;

“Karaa mirga koo taa’i;

43 hamma ani diinota kee,

ejjeta miilla keetii siif godhutti.”^{*}

44 Daawit ‘Gooftaa’ jedhee isa waama. Yoos inni akkamitti ilma isaa ta’uu danda’a ree?”

45 Utuu namoonni hundinuu isa dhaga’aa jiranuu, Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe;

46 “Barsiistota seeraa irraa of eeggadhaa. Isaan uffata dhedheeraa uffatanii nanaanna’uu fi gabaa keessattis nagaa gaafatamuu, manneen sagadaa keessatti taa’umsa ulfinaa, lafa cidhaatti immoo iddoo ulfinaa jaallatu.

47 Isaanis mana haadha hiyyeessaa saamanii onsu; of argisiisuuf jedhaniis kadhannaa dheeressu. Namoonni kunneen adaba guddaa adabamu.”

21

Buusii Haadha Hiyyeessaa Tokkoo

21:1-4 kwf - Mar 12:41-44

¹ Yesuusiis ol mil’atee sooreyyii kennaa isaanii mi’a buusii keessa buusaa jiran arge.

² Akkasumas haadha hiyyeessaa hiyyeettii tokko saantima sibiila diimaa xixinnoo lama buusuu ishee arge.

---

§ 20:41 yookaan Masiihichi * 20:43 Far 110:1

³ Innis akkana jedhe; “Ani dhuguman isinitti hima; haati hiyyeessaa hiyyeettiin kun warra kaan hunda caalaa buufteerti.

⁴ Namoonni kunneen hundi qabeenya isaanii irraa kennan; isheen garuu hiyyuma ishee keessaa waan ittiin jiraattu hunda kennite.”

Mallattoo Dhuma Baraa

21:5-36 kwf - Mat 24; Mar 13

21:12-17 kwf - Mat 10:17-22

⁵ Barattoota isaa keessaas tokko tokko waa’ee mana qulqullummaa, haala manni qulqullummaa sun dhagaawwan babbareedanii fi ken-naawwan Waaqaaf kennamaniin itti miidhagfame dudubbachaa turan. Yesuus garuu akkana jedhe;

⁶ “Yeroon itti wanni isin ilaaltan kun hundinuu, utuu dhagaan tokko iyyuu wal irratti hin hafin diigamu tokko ni dhufa.”

⁷ Isaanis, “Yaa barsiisaa, wanni kun yoom ta’a? Mallattoon yeroo wanni kun itti fiixaan ba’uu ga’uu maali?” jedhanii gaafatan.

⁸ Innis akkana jedhee deebise; “Isin akka hin gowwomfamneef of eeggadha. Namoonni hedduun, ‘Ani isa; yeroon sun dhi’aateera’ jechaa maqaa kootiin ni dhufuutii. Isin garuu isaan duukaa hin bu’inaa.

⁹ Yommuu waa’ee waraanaatii fi waa’ee fincilaa dhageessanitti, hin sodaatinaa. Wanni kun duraan dursee ta’uu qabaatii; dhumni garuu yeruma sana hin ta’u.”

¹⁰ Innis akkana isaaniin jedhe; “Sabni sabatti, mootummaanis mootummaatti ni ka’a.

11 Iddoo garaa garaatti sochiin lafaa guddaan, beellii fi golfaan ni ta'a; samii irrattis wanni sodaachisaanii fi mallattoon gurguddaan ni ta'a.

12 "Kana hunda dura garuu isaan isin qabu; isin ari'atus. Dabarsanii manneen sagadaatti isin kennu; mana hidhaa keessas isin buusu; isin maqaa kootiif jettanii fuula moototaatii fi bulchitootaa duratti ni dhi'eeffantu.

13 Akkasiin isin anaaf dhugaa baatu.

14 Isin garuu akkamitti akka falmattan duraan dursitanii akka hin yaaddofne yaadatti qabadhaa.

15 Anuu afaanii fi ogummaa diinonni keessan tokko iyyuu danda'anii dura hin dhaabanne yookaan hin mormine isiniif nan kennaatii.

16 Abbaa fi haati, obbollooni, firoonnii fi michoonni dabarsanii isin kennu; isin keessaas tokko tokko ni ajjeesu.

17 Namni hundinuu sababii maqaa kootiif isin jibba.

18 Garuu rifeensi mataa keessanii tokko iyyuu hin badu.

19 Isin jabaadhaa dhaabadhaa; yoos lubbuu keessan ni oolfattu.

20 "Isin yommuu Yerusaalem loltootaan marfantee argitanitti akka badiin ishee dhi'aate beekaa.

21 Yommuu warri Yihuudaa keessa jiran gaaranitti haa baqatan; warri magaalaa keessa jiranis achii haa ba'an; warri baadiyyaa jiran immoo magaalaa hin seenin.

22 Akka wanni barreeffame hundinuu raawwatamuuf yeroon kun yeroo haaloo baasuutii.

23 Bara sana keessa dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosisaniif wayyoo! Lafa irratti dhiphinni guddaan, saba kanatti immoo dheekkamsi ni dhufaatii.

24 Isaanis goraadeedhaan ajjeefamu; booji'amaniis biyyoota ormaa hundatti ni geeffamu; hamma barri Namoota Ormaa dhumutti Yerusaalem Namoota Ormaatiin dhidhiitanti.

25 “Aduu irratti, ji’a irratti, urjiiwwan irrattis mallattoon ni ta’a. Lafa irrattis sababii huursaatii fi dha’aa galaanaatiif saboonni ni muddamu; waan ta’anis ni wallaalu.

26 Namoonnis sababii humnoonni samii irraa raafamaniif, waan addunyaa kanatti dhufuuf jiru yaadd’anii sodaadhaan ni gaggabu.

27 Isaanis yeroo sana utuu Ilmi Namaa humnaa fi ulfina guddaadhaan duumessaan dhufuu ni argu.

28 Yommuu wanni kun ta’uu jalqabutti mataa keessan ol qabadhaa; olis ilaalaa; furamuun keessan dhi’aateeraatii.”

29 Innis akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; “Mee muka harbuutii fi muka hunda ilaalaa.

30 Yommuu isaan baala baafatanitti isin mataan keessan iyyuu ilaaltanii akka bonni dhi’aate beekuu dandeessu.

31 Akkasuma isinis yommuu wanni kun raawwatamuu isaa argitanitti akka mootummaan Waaqaa dhi’aate ni beektu.

32 “Ani dhuguma isinittin hima; hamma wanni kun hundi ta’utti dhaloonni kun hin darbu.

33 Samii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu gonkumaa hin darbu.

³⁴ “Isin of eeggadhaa; yoo kanaa achii qalbiin keessan qananiidhaan, machii fi yaaddoo jireenyaatiin fudhatamee guyyaan sunis utuu isin hin beekin akkuma kiyyoo isin qabata.

³⁵ Guyyaan sun warra lafa irra jiraatan hundatti ni dhufaatii.

³⁶ Kanaafuu akka waan dhufuuf jiru hunda jalaa baataniif, akka fuula ilma Namaa duras dhaabachuu dandeessaniif yeroo hunda dammaqaa; kadhadaas.”

³⁷ Yesuus guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessatti barsiisaa ture; halkan halkan immoo tulluu Gaara Ejersaa jedhamu irra bula ture.

³⁸ Namoonni hundinuus isa dhaggeeffachuuf jedhanii barii barraaqaan mana qulqullummaa dhufu turan.

22

*Yihuudaan Yesuusin Dabarsee Kennuu Isaa
22:1,2 kwf – Mat 26:2-5; Mar 14:1,2,10,11*

¹ Yeroo sana Ayyaanni Maxinoo kan Faasiikaa jedhamu dhi’aate ture;

² luboonni hangafoonnii fi barsiistonni seeraa waan namoota sodaataniif, mala ittiin Yesuusin ajjeesan barbaadaa turan.

³ Ergasiis seexanni namicha Yihuudaa Keeriyoticha jedhamu kan jara Kudha Lamaan keessaa tokko ture sanatti gale.

⁴ Yihuudaanis gara luboota hangafootaatii fi ajajjoota waardiyyaa mana qulqullummaa dhaqee haala ittiin Yesuusin dabarsee kennu irratti isaan wajjin mari’ate.

⁵ Isaanis gammadanii maallaqa isaaf kennuuf walii galan.

⁶ Innis tole jedhee yeroo namoonni hin jirretti Yesuusini dabarsee isaanitti kennuudhaaf haala mijaa'aa eeggachaa ture.

Irbaata Gooftaa

22:7-13 kwf - Mat 26:17-19; Mar 14:12-16

22:17-20 kwf - Mat 26:26-29; Mar 14:22-25;

1Qr 11:23-25

22:21-23 kwf - Mat 26:21-24; Mar 14:18-21;

Yoh 13:21-30

22:25-27 kwf - Mat 20:25-28; Mar 10:42-45

22:33,34 kwf - Mat 26:33-35; Mar 14:29-31;

Yoh 13:37,38

⁷ Guyyaan Ayyaana Maxinoo kan hoolaan Faasiikaa itti qalamuu qabu ga'ee ture.

⁸ Yesuusis, **“Akka Faasiikaa nyaannuuf dhaqaatii nuu qopheessaa”** jedhee Phexrosii fi Yohannisin erge.

⁹ Isaanis, **“Akka nu eessatti qopheessinu barbaadda?”** jedhanii isa gaafatan.

¹⁰ Inni immoo deebisee akkana jedhe; **“Akkuma isin magaalaa seentaniin, namichi okkotee bishaanii baatu tokko isinitti dhufa. Gara mana inni seenuutti isa duukaa bu'atii,**

¹¹ **abbaa mana sanaatiin, 'Barsiisaan, “Manni keessummaa, iddoon ani itti barattoota koo wajjin Faasiikaa nyaadhu eessaa?” siin jedha' jedhaa.**

¹² **Abbaan manaa sunis darbi bal'aa mi'a manaatiin guutame tokko isinitti argisiisa. Isinis achitti qopheessaa.”**

13 Isaanis dhaqanii akkuma Yesuus isaanitti hime sanatti argatan. Faasiikaas ni qopheessan.

14 Yommuu sa'aatiin sun ga'etti Yesuusii fi ergamoonni isaa maaddiitti dhi'aatan.

15 Innis akkana isaaniin jedhe; “Ani utuu hin dhiphatiniin dura isin wajjin Faasiikaa kana nyaachuu akka malee hawween ture.

16 Ani isinittin himaatii; hamma Faasiikaan kun mootummaa Waaqaa keessatti raawwata-mutti ani deebi'ee isa hin nyaadhu.”

17 Innis erga xooffoo fuudhee galata galchee booddee akkana jedhe; “Kana fudhadhaatii gargar qooddadhaa.

18 Ani isinitti nan himaatii; ani hamma mootummaan Waaqaa dhufutti ija wayinii kana irraa deebi'ee hin dhugu” jedhe.

19 Innis buddeena fuudhee galata galchee, caccabsee isaaniif kennee, “Kun foon koo kan isiniif kennamuu dha; kanas yaadannoo kootiif godhadhaa” jedheen.

20 Akkasumas irbaata booddee xooffoo sana fuudhee akkana jedhe; “Xooffoon kun Kakuu Haaraa dhiiga koo kan isiniif dhangalaafamuun ta'uu dha.

21 Garuu harki namicha dabarsee na kennu sanaa kunoo harka koo wajjin maaddii irra jira.

22 Ilmi Namaa akkuma murteeffame sanatti ni deema. Garuu namicha dabarsee isa kennu sanaaf wayyoo!”

23 Isaanis namni isaan keessaa waan kana gochuuf jiru eenyu akka ta'e wal gaggaafachuu jalqaban.

²⁴ Akkasumas isaan keessaa namni akka nama nama hundumaa caaluutti ilaalamu eenyu akka ta'e irratti wal falmiin gidduu isaaniitti ka'e.

²⁵ Yesuusis akkana isaaniin jedhe; “Mootonni Namoota Ormaa isaan irratti gooftummaa mul'isu; warri isaan irratti taayitaa argisiisan immoo Gargaartota ofiin jedhu.

²⁶ Isin garuu akkas ta'uu hin qabdan. Qooda kanaa isin keessaa namni nama hunda caalu, akka quxisuu nama hundaa, bulchaan immoo akka tajaajilaa haa ta'u.

²⁷ Eenyutu guddaa dha? Nama maaddiitti dhi'aatu moo nama tajaajilu? Nama maaddiitti dhi'aatu mitii? Ani garuu isin gidduutti akka tajaajilaa tokkoo ti.

²⁸ Isin immoo warra yeroo qorama koo na wajjin turtanii dha.

²⁹ Akkuma Abbaan koo mootummaa natti kenne, anis akkasuma isinittin kenna;

³⁰ kunis akka isin mootummaa koo keessatti maaddii koo irraa nyaattanii fi dhugdan, akka teessoowwan irra teessanii gosoota Israa'el kudha lamaanitti murtaniif.

³¹ “Yaa Simoon, yaa Simoon; kunoo, Seexanni akkuma qamadiitti isin gingilchuuf kadhateera.

³² Yaa Simoon, ani garuu akka amantiin kee hin dadhabneef siif kadhadheera; atis yommuu deebitutti, obboloota kee jajjabeessi.”

³³ Sim'oon garuu deebisee, “Yaa Gooftaa, ani si wajjin hidhamuu fi du'uuf illee qophaa'eera” jedhe.

³⁴ Yesuus, “Yaa Phexros, ani sittin hima; ati har'a utuu indaanqoon hin iyyin akkuma na

beektu illee yeroo sadii ni ganta” jedhee deebise.

³⁵ Yesuusis, “Yeroo ani borsaa, korojoo yookaan kophee malee isin erge sana waa isin duraa hir’ateeraa?” jedhee isaan gaafate.

Isaanis deebisanii, “Wanni tokko iyyuu hin hir’anne” jedhan.

³⁶ Inni immoo akkana isaaniin jedhe; “Amma garuu yoo borsaa qabaattan fudhadhaa; yoo korojoo qabaattanis fudhadhaa; yoo goraadee hin qabaannes uffata keessan gurguraatii goraadee bitadhaa.

³⁷ Wanni, ‘Inni yakkitootatti lakkaa’ame* jedhamee barreeffame sun akka narratti raawwatamuu qabu ani isinitti hima; wanni waa’ee koo barreeffame raawwatamuu ga’eraatii.”

³⁸ Barattoonnis, “Yaa Gooftaa, kunoo goraadee lamatu as jira” jedhan.

Innis, “Ni ga’a” jedhee deebiseef.

*Yesuus Tulluu Ejersaa Irratti kadhachuu Isaa
22:40-46 kwf – Mat 26:36-46; Mar 14:32-42*

³⁹ Yesuusis achii ba’ee, akkuma amala isaa gara Tulluu Ejersaa dhage; barattoonni isaas isa duukaa bu’an.

⁴⁰ Innis akkuma iddoo sana ga’een, “Isin akka qorumsatti hin galleef kadhadaa” isaaniin jedhe.

⁴¹ Innis hamma darbata dhagaa tokkoo achi hiiqee, jilbeenfatees akkana jedhee kadhate;

---

* 22:37 Isa 53:12

42 “Yaa Abbaa, yoo fedhii kee ta’e, xooffoo kana narraa fuudhi; garuu akka fedhii keetii malee akka fedhii kootii hin ta’in.”

43 Ergamaan Waaqaa tokkos samii irraa isatti mul’atee isa jajjabeesse.

44 Innis lubbamee jabeessee kadhate; dafqi isaas akka coccopha dhiigaa lafatti cophaa ture.

45 Innis yommuu kadhannaa irraa ka’ee gara barattootaatti deebi’etti, isaanii gaddaan bututanii rafaa jiran isaan arge.

46 Innis, “Isin maaliif raftu? Isin akka qorumsatti hin galleef ka’aatii kadhadaa” isaaniin jedhe.

Yesuus Qabamuu Isaa

22:47-53 kwf – Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Yoh 18:3-11

47 Utuma inni amma iyyuu dubbachaa jiruu, tuunni namootaa tokko dhufe; namichi Yihuudaa jedhamu kan warra Kudha Lamaan keessaa tokko ta’e sunis isaan dura deemaa ture. Innis Yesuus dhungachuuf itti dhi’aate;

48 Yesuus garuu, “Yaa Yihuudaa, ati dhungoodhaan ilma namaa dabarsitee kennitaa?” jedhee gaafate.

49 Warri isa wajjin turanis yommuu waan ta’uuf jiru arganitti, “Yaa Gooftaa, goraadeedhaan isaan dhoofnuu” jedhan.

50 Isaan keessaas namni tokko garbicha luba ol aanaa dha’ee gurra isaa mirgaa irraa kute.

51 Yesuusis deebisee, “Dhiisaa! Waan akkanaa itti hin deebi’inaa” jedhe; gurra namichaas tuttuqee fayyise.

⁵² Ergasiis Yesuus luboota hangafoota, dura bu'oota mana qulqullummaatii fi maangud-doota isa qabuu dhufaniin akkana jedhe; **“Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama hattuu qabuutti dhuftanii?”**

⁵³ **Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessa isin wajjinan ture; isin harkaanuu na hin tuqne. Garuu sa'aatiin kun sa'aatii keessan; innis yeroo itti dukkanni mo'uu dha.”**

*Phexros Yesuusin Ganuu Isaa
22:55-62 kwf - Mat 26:69-75; Mar 14:66-72;
Yoh 18:16-18,25-27*

⁵⁴ Isaanis isa qabanii fuudhanii deeman; fi-daniis mana luba ol aanaa ol isa seensisan. Phexros immoo fagootti duukaa bu'aa ture.

⁵⁵ Yommuu isaan walakkaa lafa dallaa keessaatti ibidda qabsiisani walii wajjin tataa'anitti Phexrosis isaan wajjin taa'e.

⁵⁶ Xomboreen tokkos utuu inni ifa ibiddaa keessa taa'ee jiruu isa argite. Isheenis hubatee isa ilaaltee, “Namichi kunis isa wajjin ture” jette.

⁵⁷ Inni garuu, “Dubartii nana, ani isa hin beeku” jedhee gane.

⁵⁸ Yeroo xinnoo booddee namni biraa isa argee, “Atis jara keessaa tokkoo dha” jedhe.

Phexros garuu, “Namichoo, ana miti” jedhee deebise.

⁵⁹ Gara Sa'aatii tokkoo booddee namni biraa, “Namichi kunis waan nama Galiilaa ta'eef dhuguma iyyuu isa wajjin ture” jedhee jabeessee dubbate.

⁶⁰ Phexros immoo deebisee, “Namichoo, ani waan ati jettu kana hin beeku” jedhe. Utuma inni dubbachaa jiruu indaanqoon iyye.

⁶¹ Gooftaanis garagalee Phexrosin ilaale. Phexrosis waan Gooftaan, “Ati har’a utuu indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta” isaan jedhee ture sana yaadate.

⁶² Innis gad ba’ee hiqqifatee boo’e.

Eegdonni Yesuusitti Qoosuu Isaanii

22:63-65 kwf – Mat 26:67,68; Mar 14:65; Yoh 18:22,23

⁶³ Namoonni Yesuusin eegaa turan sun isatti qoosuu fi isa tumuu jalqaban.

⁶⁴ Isaanis isa haguuganii, “Mee raajii dubbadhu! Eenyutu si rukute?” jedhanii isa gaafatan.

⁶⁵ Isaanis isa arrabsaa waan hedduu isaan jedhan.

Yesuus Yaa’ii Yihuudootaa Duratti Dhi’aachuu Isaa

22:67-71 kwf – Mat 26:63-66; Mar 14:61-63; Yoh 18:19-21

23:2,3 kwf – Mat 27:11-14; Mar 15:2-5; Yoh 18:29-37

23:18-25 kwf – Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Yoh 18:39–19:16

⁶⁶ Yommuu lafti bari’ettis yaa’iin maangudoota sabaa akkasumas luboonni hangafoonnii fi barsiistonni seeraa walitti qabaman; yaa’ii isaanii durattis Yesuusin dhi’eessanii,

⁶⁷ “Ati yoo Kiristoos† taate mee nutti himi” jedhaniin.

Yesuusis akkana jedhee deebise; “Yoo ani isinitti hime isin na hin amantan;

⁶⁸ yoo ani isin gaafadhes hin deebifan.

† 22:67 yookaan Masiihicha

69 Garuu si'achi Ilmi Namaa karaa mirga humna Waaqaatiin ni taa'a."

70 Hundi isaaniis, "Yoos ati Ilma Waaqaatii ree?" jedhanii gaafatan.

Innis deebisee, "Akka ana ta'e isinuu ni dubbattu!" jedhe.

71 Kana irratti isaan, "Kana caalaa dhuga ba'umsa maalii nu barbaachisa? Nu mataan keenya iyyuu afaanuma isaa irraa dhageenyeerraatii" jedhan.

23

¹ Ergasii yaa'iin sun guutuun ka'ee Yesuusin gara Phiilaaxoositti geesse.

² Isaanis, "Nu utuu namichi kun saba keenya karaa irraa jal'isuu, utuu inni akka Gibirri Qeesaariif hin baafamne godhuu, akkasumas utuu inni akka mataan isaa Kiristoos* mooticha ta'e dubbatuu argineerra" jedhanii isa himachuu jalqaban.

³ Kanaafuu Phiilaaxoos, "Ati mootii Yihuu-dootaati?" jedhee Yesuusin gaafate.

Yesuus immoo, "Atuu jette kaa!" jedhee deebise.

⁴ Phiilaaxoosis luboota hangafootaa fi tuuta namootaatiin, "Ani namicha kana irratti yakka tokko illee hin arganne" jedhe.

⁵ Isaan garuu ittuma caalchisanii, "Inni Gali-ila irraa jalqabee Yihuudaa hunda keessatti barsiisa isaatiin saba jeeqaa hamma asiitti illee dhufeera" jedhan.

---

* 23:2 yookaan Masiihii

⁶ Phiilaaxoosis yommuu waan kana dhaga’etti, “Namichi kun nama Galiilaatii?” jedhee gaafate.

⁷ Innis yommuu akka Yesuus nama kutaa Heroodis bulchuu ta’e beeketti Heroodisitti isa erge; Heroodisis yeroo sana Yerusaalem keessa ture.

⁸ Heroodis yommuu Yesuusin argetti akka malee gammade; inni sababii waa’ee Yesuus dhaga’aa fi hojii dinqii kan inni hojjetu tokko tokko akka arguu abdachaa tureef yeroo dheeraaf isa arguu barbaadaa ture.

⁹ Innis Gaaffii baay’ee isa gaafate; Yesuus garuu deebii tokko illee hin kennineef.

¹⁰ Luboonni hangafoonnii fi barsiistonni seeraa achi dhadhaabatani cimsanii isa himachaa turan.

¹¹ Heroodisii fi loltoonni isaa isa tuffatan; isatti qoosanis. Isaanis uffata miidhagaa isatti uffisanii deebisanii Phiilaaxoositti isa ergan.

¹² Guyyuma sana Heroodisii fi Phiilaaxoos walitti michooman; isaan duraan diina walii turaniitii.

¹³ Phiilaaxoosis luboota hangafoota, bulchitootaa fi saba walitti waamee,

¹⁴ akkana isaaniin jedhe; “Isin namichi kun, ‘karaa irraa saba jal’isa’ jettanii isa natti fiddan; anis fuuluma keessan duratti isa qoree akka inni waan isin ittiin isa himattan sana keessaa tokko illee hojjete hin argine.

¹⁵ Heroodis isaan tokko illee isa irratti hin argine; inni deebisee isa nutti ergeeraatii. Akkuma isin argitan kana namichi kun waan du’aan isa ga’u tokko illee hin hojjenne.

16 Kanaafuu ani namicha kana adabeen gad isa dhiisa.” [

17 Phiilaaxoosis guyyaa ayyaanaatiin nama tokko mana hidhaatii gad isaanii dhiisuun dirqama ture.]†

18 Isaan garuu sagalee tokkoon iyyanii, “Namicha kana balleessi! Barabbaasin gad nuu dhiisi!” jedhan.

19 Barabbaas sababii fincila magaalaa keessatti ka’etii fi ajjeechaa namaatiin mana hidhaa keessa buufamee ture.

20 Phiilaaxoosis Yesuusin gad dhiisuu barbaadee amma illee isaanitti dubbate.

21 Isaan garuu, “Isa fannisi! Isa fannisi!” jedhanii iyyaa turan.

22 Innis yeroo sadaffaa, “Maaliif? Namichi kun yakka maalii hojjete? Ani yakka du’aan isa ga’u isa irratti hin arganne. Kanaafuu ani isa adabeen gad isa dhiisa” isaaniin jedhe.

23 Isaan garuu akka inni fannifamuuf sagalee guddaadhaan ittuma cichanii gaafatan; iyyi isaaniis ittuma jabaate.

24 Kanaaf Phiilaaxoos waan isaan kadhatan sana isaaniif kennuu murteesse.

25 Innis namicha sababii fincilaatii fi sababii ajjeechaa namaatiin mana hidhaa keessa buufame kan isaan akka inni hiikamuuf kadhatan sana gad dhiise; Yesuusin immoo dabarsee fedhii isaaniitti kenne.

Yesuus Fannifamuu Isaa

23:33-43 kwf - Mat 27:33-44; Mar 15:22-32; Joh 19:17-24

---

† 23:17 Waraabbileen durii tokko tokko luqqisaa kana hin dabalatan.

26 Isaanis utuu Yesuusis geessaa jiranuu Simoon namicha Qareenaa tokko utuu inni baadiyyaadhaa dhufaa jiruu qaban; fannoo sanas isa irra kaa’anii akka inni baatee Yesuus duubaan deemu isa dirqisiisan.

27 Namoonni baay’een, dubartoota keessaas warri isaaf gaddaa fi boo’aa turan isa duukaa bu’an.

28 Yesuusis isaanitti garagalee akkana jedhe; “Yaa durboota Yerusaalem, ofii keessanii fi ijoollee keessaniif boo’aa malee naaf hin boo’inaa.

29 Kunoo guyyoonni itti namoonni, ‘dubartoonni dhabdoonni, garaan takkumaa ulfa hin baatinii fi harmi takkumaa hin hoosisin eebbifamoo dha’ jedhan ni dhufuutii.

30 Yeroo sana,
“Namoonni gaarraniin, “Nurratti jigaa!”
tulluuwwaniin immoo, “Nu dhoksaa!”[‡]ni jedhu.’

31 Isaan erga muka jiidhaa akkana godhanii muka gogaa immoo akkam haa godhan?”

32 Namoonni biraa kanneen yakkitoota turan lamas isa wajjin ajjeefamuuf geffaman.

33 Yommuu iddoo Buqqee Mataa jedhamu ga’anitti achitti isa fannisan; yakkitoota sanas, isa tokko mirga isaatiin, kaan immoo bitaa isaatiin fannisan.

34 Yesuusis, “Yaa Abbaa, isaan waan hojjetan hin beekaniitii isaaniif dhiisi” jedhe. Isaanis ixaa buufatanii uffata isaa gargar qooddatan.

35 Namoonnis achi dhadhaabatanii ilaalaa turan; bulchitoonni garuu, “Inni warra kaan

---

‡ 23:30 Hos 10:8

oolcheera. Inni yoo dhuguma Kiristoos Waaqaa isa Filatamaa sana ta'e mee of haa oolchuu!" jedhanii isatti qoosan.

³⁶ Loltoonnis isatti dhi'aatanii itti qoosaa daad-hii wayinii dhangaggaa'aa kennaniifii,

³⁷ "Ati yoo mootii Yihuudootaa taate mee of oolchi" jedhan.

³⁸ Katabbiin,

Kun Mooticha Yihuudootaa ti,
jedhu tokkos mataa isaatii ol ture.

³⁹ Yakkitoota achitti fannifaman keessaa tokko, "Ati Kiristoos mitii? Mee of oolchi; nu illee oolchi!" jedhee isa arrabse.

⁴⁰ Yakkituun kaan garuu akkana jedhee isa ifate; "Atis waan murtii wal fakkaatu jala jirtuuf, Waaqa illee hin sodaattuu?"

⁴¹ Nu adabbii sirrii adabamaa jirra; gatii hojii keenyaaf malu argachaa jirraatii. Namichi kun garuu yakka tokko illee hin hojjenne."

⁴² Yesuusiinis, "Yaa Yesuus, yeroo mootummaa keetiin dhuftutti na yaadadhu" jedhe.

⁴³ Yesuusiinis deebisee, "Ani dhuguman sitti hima; ati har'a na wajjin jannatatti ni galta" jedheen.

Du'uu Yesuus

23:44-49 kwf - Mat 27:45-56; Mar 15:33-41

⁴⁴ Yeroon sun gara sa'aatii ja'aa ture; hamma sa'aatii sagaliitti dukkanni lafa hunda irra bu'e;

⁴⁵ aduun ifa dhowwateetii. Golgaan mana qulqullummaas iddoo lamatti ni tarsa'e.

⁴⁶ Yesuusiinis sagalee guddaadhaan iyyee, "Yaa Abbaa, ani hafuura koo dabarsee harka keettin

kennadha” jedhe. Kana jedhees hafuura dhu-maa baafate.

⁴⁷ Ajajaan dhibbaa sunis yommuu waan ta’e sana argetti Waaqaaf ulfina kennee, “Dhugu-maanuu namichi kun nama qajeelaa ture” jedhe.

⁴⁸ Namoonni waan kana ilaaluuf iddoo sanatti walitti qabaman hundi yommuu waan ta’e sana arganitti qoma isaanii rurrukutaa achii deeman.

⁴⁹ Warri isa beekan hundi, dubartoonni Gali-ilaadhaa isa duukaa bu’anis fagoo dhaabatani waan kana ilaalaa turan.

Awwaalamuu Yesuus

23:50-56 kwf - Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Yoh 19:38-42

⁵⁰ Kunoo namicha miseensa waldaa Yihuu-dootaa kan Yoosef jedhamu tokkotu ture; inni nama gaarii fi qajeelaa ture;

⁵¹ innis murtii fi hojii isaanii irratti jaraan walii hin galle. Yoosef magaalaa Yihuudaa kan Ar-maatiyaa jedhamtuu dhufe; innis mootummaa Waaqaa eeggachaa ture.

⁵² Namichi kun gara Phiilaaxoos dhaqee reeffa Yesuus kadhate.

⁵³ Reeffa sanas gad buusee huccuu quncee talbaa irraa hojjetameen kafanee awwaala garaa kattaa keessatti qotame kan namni tokko iyyuu duraan itti hin awwaalam tokko keessa kaa’e.

⁵⁴ Guyyaan sun Guyyaa qophii ture; Sanbannis seenuu ga’eera.

⁵⁵ Dubartoonni Yesuus wajjin Galiilaadhaa dh-ufanis Yoosef duukaa bu’anii awwaala sanaa fi akka itti reeffi Yesuus awwaala keessa kaa’ame argan.

⁵⁶ Achii deebi'aniis qayyaa fi shittoo qopheessan. Guyyaa Sanbataa garuu seeraaf ajajamuuf jedhanii boqotan.

24

Yesuus Du'aa Ka'uu Isaa

24:1-10 kwf - Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Yoh 20:1-8

¹ Guyyaa jalqaba torban sanaa ganama barii, dubartoonni sun urgooftuu qopheessan sana fudhatanii gara awwaalaa dhaqan.

² Isaanis dhagaa sana balbala awwaalaa irraa gara galfamee argan;

³ yommuu seenanitti garuu reeffa Gooftaa Yesuus hin arganne.

⁴ Utuma isaan waa'ee kanaa dinqisiifachaa jiranuu, namoonni uffata caccalaqqisaa uffatan lama isaan bira dhadhaabatan.

⁵ Dubartoonni sunis sodaatanii mataa buusanii lafa ilaalan; namoonni sun garuu akkana isaaniin jedhan; "Isin maaliif warra du'an keessa isa jiraataa barbaaddu?"

⁶ Inni as hin jiru; ka'eera! Waan inni yeroo isin wajjin Galiilaa turetti isinitti hime sana yaadadhaa.

⁷ 'Ilmi Namaa dabarfamee harka cubbamootaatti ni kennama; ni fannifama; guyyaa sadaffaatti immoo ni kaafama' jedhee turetii."

⁸ Dubartoonnis dubbii isaa yaadatan.

⁹ Isaanis yommuu iddoo awwaalaatii deebi'anitti waan kana hunda barattoota kudha tokkottii fi namoota hafan hundatti himan.

10 Warri waan kana ergamootatti himanis Maariyaam ishee Magdala, Yohaanaa, Maariyaam haadha Yaaqoobii fi dubartoota birraa warra isaan wajjin turanii dha.

11 Isaan garuu sababii dubbichi oduu sobaa itti fakkaateef dubartoota sana hin amanne.

12 Ta'us Phexros ka'ee gara awwaala sanaatti fiige. Yommuu gad jedhee ilaalettis huccuu quncee talbaa irraa hojjetame qofa arge; innis waan arge sana dingifachaa deebi'e.

Karaa Gara Emaahuus Geessu Irratti

13 Guyyuma sana isaan keessaa namoonni lama ganda Emaa'uus jedhamu dhaqaa turan; Emaa'uusis Yerusaalem irraa gara kiiloo meetira kudha tokkoo fagaata.

14 Isaanis waa'ee waan ta'e sana hundaa walitti dudubbachaa turan.

15 Utuma isaan walitti dudubbachaa fi wajjin haasa'aa jiranuus Yesuus mataan isaa itti dhi'aatee isaan wajjin deemuu jalqabe.

16 Garuu akka isaan isa hin hubanneef iji isaanii qabamee ture.

17 Innis, **“Wanni isin dudubbachaa deemtan kun maali?”** jedhee isaan gaafate.

Isaanis gaddanii achuma dhadhaabatan.

18 Isaan keessaa namichi Qileyoophaa jedhamu tokko immoo deebisee, “Waan gidduu kana achitti ta'e kan hin beekne ati Yerusaalemiif keessummaadhaa?” jedheen.

19 Innis, **“Maal faatu ta'e?”** jedhee gaafate.

Isaanis deebisanii akkana jedhan, “Waa'ee Yesuus nama Naazreeti; inni raajii ture; fuula

Waaqaatii fi fuula nama hundaa durattis dubbii fi hojiidhaan jabaa ture.

²⁰ Luboonni hangafoonnii fi bulchitoonni keenya akka duuti itti muramuuf dabarsanii isa kennan; isa fannisanis.

²¹ Nu garuu namni Israa’elin furu isa jennee abdannee turre. Kana irratti immoo erga wanni kun hundi ta’ee har’a guyyaa sadaffaa dha.

²² Akkasumas dubartoota keenya keessaa tokko tokko nu dinqisiisaniiru; isaanis barii barraaqaan gara awwaala sanaa dhaqanii,

²³ reeffa isaa achii dhaban. Dubartoonni sunis deebi’anii akka ergamoonni isaanitti mul’atanii, Yesuus jiraataa ta’uu isaa isaanitti himan nutti odeessan.

²⁴ Warra nu wajjin turan keessaas namoonni tokko tokko gara awwaalaa dhaqanii akka wanni sun akkuma dubartoonni nutti odeessan sana ta’e argan; isa garuu hin argine.”

²⁵ Innis akkana isaaniin jedhe; **“Isin yaa warra hin hubannee fi warra waan raajonni dubbatan hunda amanuuttis mataa jabaattan!**

²⁶ **Kiristoos* waan kana hundaan dhiphatee ergasii immoo ulfina isaatti galuu hin qabu turee?”**

²⁷ Innis Musee fi raajota hunda irraa jalqabee waan Katabbiiwwan Qulqulluu hunda keessatti waa’ee isaa dubbatame isaaniif ibse.

²⁸ Yommuu ganda dhaqaa turan sanatti dhi’aatanittis Yesuus waan darbee demu of fakkeesse.

---

* **24:26** yookaan Masiihichi

²⁹ Isaan garuu, “Sababii galgalaa’uu ga’ee fi dukkanaa’aa jiruuf, nu bira buli” jedhanii jabeessanii isa kadhatan. Innis isaan bira buluuf gore.

³⁰ Innis yommuu isaan wajjin maaddiitti dhi’aatetti buddeena fuudhee, eebbisee, caccab-sees isaaniif kenne.

³¹ Iji isaanii ni baname; isas ni beekan; innis ija isaanii duraa dhokate.

³² Isaanis, “Yeroo inni karaatti nu wajjin dubbachaa turee fi yeroo inni Katabbiwwan Qulqulluu nuu ibsaa ture sana, garaan keenya nu keessatti boba’aa hin turree?” jedhanii wal gaafatan.

³³ Yeruma sanas ka’anii Yerusaalemitti deebi’an; achitti immoo barattoota kudha tokkoo fi namoota isaan wajjin turan sana walitti qabamanii argan.

³⁴ Warri walitti qabaman sunis, “Dhugumaan Gooftaan du’aa ka’eera; Simoonittis mul’ateera” jechaa turan.

³⁵ Namoonni lamaan sunis waan karaa irratti ta’e hundumaa fi yeroo Yesuus buddeena caccabse sana akkamitti akka isa beekan odeessan.

Yesuus Barattootatti Mul’achuu Isaa

³⁶ Utuu isaan waan kana dudubbachaa jiranuu, Yesuus mataan isaa isaan gidduu dhaabatee, “**Nagaan isiniif haa ta’u**” jedheen.

³⁷ Isaan garuu waan ekeraa argan se’anii na’an; ni sodaatanis.

³⁸ Innis akkana isaaniin jedhe; “**Maaliif so-daattu? Mamiinis maaliif garaa keessan keessatti uumama?**”

39 Akka anuma mataa koo ta'e mee harka koo fi miilla koo ilaalaa! Qaqqabadhaatii na ilaalaa; ekeraan foonii fi lafee hin qabu; ani garuu akkuma isin argitan kana foonii fi lafee qaba."

40 Innis waan kana dubbatee harka isaatii fi miilla isaa isaanitti argisiise.

41 Utuma isaan sababii gammachuutii fi sababii dinqifannaatiif amma illee hin amanin, "Isin waan nyaatamu asii qabduu?" jedhee isaan gaafate.

42 Isaanis qurxummii waadame kennaniif;

43 innis fudhatee fuuluma isaanii duratti nyaate.

44 Innis, "Yeroo ani isin bira turetti, 'Wanni seera Musee keessatti, kitaabota raajotaatii fi kitaaba faarfannaa keessatti waa'ee koo barreeffame hundi raawwatamuu qaba' jedhee isinitti hime sun isa kana" jedheen.

45 Innis akka isaan Katabbiiwwan Qulqulluu hubataniif qalbii isaanii baneef.

46 Akkanas isaaniin jedhe; "Wanni barreeffame akkana jedha; 'Kiristoos ni dhiphata; guyyaa sadaffaatti immoo warra du'an keessaa ni ka'a;

47 maqaa isaatiinis qalbii jijjiirrachuunii fi dhiifamni cubbuu Yersaalemii jalqabee saba hundatti ni lallabama.'

48 Isinis dhuga baatota waan kanaa ti.

49 Kunoo ani waan Abbaan koo waadaa isinii gale sana isiniif nan erga; isin garuu hamma olii humna uffattanitti magaalaa Yersaalem keessa turaa."

Yesuus Samiitti Ol Ba'e

⁵⁰ Innis achii baasee hamma Biitaaniyaatti isaan geesse; harka isaa lamaanis ol kaafatee isaan eebbise.

⁵¹ Utuma isaan eebbisaa jiruus isaan dhiisee samiitti ol fudhatame.

⁵² Isaanis isaaf sagadanii gammachuu gudaadhaan Yerusaalemitti deebi'an.

⁵³ Yeroo hundas mana qulqullummaa keessatti Waaqa galateeffachaa turan.

**Kitaaba Qulqulluu, Hiikkaa Ammayyaa
Banamaa Haaraa, Loqoda Dhi'aa
Oromo, West Central: Kitaaba Qulqulluu, Hiikkaa
Ammayyaa Banamaa Haaraa, Loqoda Dhi'aa (Bible)**

copyright © 2022 Biblica, Inc.

Language: Afaan Oromoo (Oromo, West Central)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa
Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

“Biblica” is trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Hojiin kun Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA) keessatti qopheeffamee dhi'aate. Garagalcha eeyyama kanaa arguudhaaf liinkii kana banadhaa [creativecommons.org/.../4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) yookaan gara teessoo kanaatti xalayaa ergadhaa. Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., galmeeffatee dha; mallattoo eenyummaa Biblica® kanatti fayyadamuun immoo eeyyama Biblica, Inc., kan barreeffamaan kenname barbaachisa. Hama mallattoo eenyumma Biblica, Inc., akkuma inni jirutti eegdetti, walii galtee eeyyama seeraa CC BY-SA jalatti, hojii kana utuu hin jijjiirin garagalchaan fudhattee yookaan waraabbattee deebitee raabsuu ni dandeessa. Yoo garagalchaa isaa jijjiirte yookaan hojii kana akka haaraatti hiiktee akkasiin hojii haaraa hojii Biblica® irratti hundaa'ee tokko uummatte, mallattoo eenyummaa Biblica® achi irraa balleessuu qabda. Hojii haaraa hojii Biblica irratti hundooftee hiikte sana keessatti immoo waan hojii Biblica irraa jijjiirtee adda goote ibsitee akka itti aanee jiru kanatti abbaa jalqabatti waan kana uume himuu qabda: “Hojiin Biblica, Inc., jalqabatti hojjete kan hin jijjiiramin liinkii www.biblica.com fi <https://open.bible> keessatti argama.”

Beeksisni mirga abbaa maxxansee mataa duree irratti yookaan fuula

mirga abbaa hojii kanaa irratti bifa asii gadi jiru kanaan mul'achuu qaba:
Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa

Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Hojii haaraa hojii Biblica irratti hundooftee hiikte sanas akka inni eeyyama seeraa (CC BY-SA) jalatti argamu gochuu qabda.

Yoo akka hojii kana deebistee akka haaraatti hiikte Biblica, Inc., beeksisuu barbaadde, liinkii kanaan nu qunnam: <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit [creativecommons.org/.../4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi'aa

Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at open.bible/contact-us.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 14 Apr 2023

9a7d95fd-7bcd-5e4d-ad23-4d7148b8e269